STUDIJNÍ TEXTY

K ZVLÁŠTNÍ ČÁSTI ÚŘEDNICKÉ ZKOUŠKY

OBOR SLUŽBY Č. 36

ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE A POŠTOVNÍ SLUŽBY

(právní stav od 1. ledna 2026)

Obsah

1. Právní předpisy včetně evropských, výkon státní správy a spolupráce mezi úřady a zásady regulace v oblasti elektronických komunikací (ZEK - § 1, 3 až 6, 105 až 112a, 116) 3

2. Právní předpisy včetně evropských a výkon státní správy v oblasti poštovních služeb (ZoPS - § 1, 36 až 37, podpůrně ZEK - § 3) 9

3. Komunikační činnosti a podmínky podnikání v elektronických komunikacích (ZEK § 7 až 14) 13

4. Ochrana osobních, provozních a lokalizačních údajů a důvěrnost komunikací (ZEK § 87 až 97) 17

5. Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům (ZEK § 61 až 71) 20

6. Informační povinnosti u smluv, zveřejňování informací, doba trvání závazku ze smlouvy a další náležitosti smlouvy (ZEK § 63 až 63e) 24

7. Přenositelnost čísel a změna poskytovatele služby přístupu k internetu (ZEK § 34 až 34a) 28

8. Aspekty budování sítí elektronických komunikací (ZEK § 100 až 104a) 32

9. Bezpečnost a integrita sítí a služeb elektronických komunikací (ZEK § 98 až 99) 38

10. Rozhodování sporů podle zákona o elektronických komunikacích (ZEK § 127 až 129) 41

11. Kontrola v elektronických komunikacích 46

12. Poskytování poštovních služeb a kontrola v poštovních službách 50

13. Kontrola podle nařízení o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb („P2B“) 54

14. Analýzy relevantních trhů a ukládání nápravných opatření (ZEK § 51 až 60) 57

15. Poštovní služba, podnikání v oblasti poštovních služeb, práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb, služby dodávání balíků (ZoPS § 17 až 20, 32a, 35a) 60

16. Základní služby, poštovní licence a povinnosti držitele poštovní licence (ZoPS § 3, 21 až 25, 33 až 34e) 65

17. Univerzální služba v elektronických komunikacích (ZEK § 38 až 50) 71

18. Regulace cen v elektronických komunikacích (ZEK § 54 až 60) 76

19. Správa čísel a kódů (ZEK § 28 až 33b, 35 až 37) 79

Výkon správy čísel a kódů 79

20. Správa rádiového spektra (ZEK § 15 až 27) 84

Odborná literatura: 97

1. Právní předpisy včetně evropských, výkon státní správy a spolupráce mezi úřady a zásady regulace v oblasti elektronických komunikací (ZEK - § 1, 3 až 6, 105 až 112a, 116)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZEK“)
- Smlouva o fungování Evropské unie
- směrnice (EU) **2018/1972**, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (dále také „Kodex“)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2022/612** ze dne 6. dubna 2022 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii
- nařízení (EU) **2014/2024** o opatřeních ke snížení nákladů na budování gigabitových sítí elektronických komunikací
- zákon č. **194/2017 Sb.**, o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů (pozn. s účinností od 1. 1. 2026 název zákona zní: *o koordinaci staveb infrastruktury a opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů*)
- zákon ČNR č. **2/1969 Sb.**, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky , ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“)
- zákon č. **634/1992 Sb.**, o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o ochraně spotřebitele“)
- zákon č. **500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „správní řád“)
- zákon č. **255/2012 Sb.**, o kontrole (dále také „kontrolní řád“), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **424/2023 Sb.**, o požadavcích na přístupnost některých výrobků a služeb, ve znění zákona č. 36/2024 Sb. (účinnost od 28. 6. 2025)

Klíčové pojmy:

- zákon o elektronických komunikacích, Evropský kodex pro elektronické komunikace, Smlouva o fungování EU, směrnice, nařízení, regulační rámec elektronických komunikací, podnikání v elektronických komunikacích, správa rádiového spektra, správa čísel a kódů, univerzální služba, analýzy relevantních trhů a nápravná opatření, cenová regulace, práva a povinnosti podnikatelů a uživatelů, ochrana a bezpečnost, přestupky a sankce, rozhodování sporů, Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“), Český telekomunikační úřad (dále jen „ČTÚ“), hlavní zásady regulace

Související témata:

- Komunikační činnosti a podmínky podnikání v elektronických komunikacích, Ochrana osobních údajů, ochrana provozních a lokalizačních údajů a důvěrnost komunikací, Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Informační povinnosti u smluv, Přenositelnost čísel a změna poskytovatele služby přístupu k internetu, Aspekty budování sítí

elektronických komunikací, Bezpečnost a integrita sítí a služeb elektronických komunikací, Rozhodování sporů a kontrola v elektronických komunikacích, Analýzy relevantních trhů a ukládání nápravných opatření, Univerzální služba v elektronických komunikacích, Správa čísel, kódů a správa rádiového spektra, Regulace cen v elektronických komunikacích

Studijní text:

Právní předpisy včetně evropských

Evropská právní úprava

Elektronické komunikace jako původně přirozeně monopolní odvětví procházejí několik posledních dekád liberalizací a snahou o dosažení efektivní hospodářské soutěže na trhu. Aby všechny členské státy EU postupovaly obdobně, byl již v roce 2002 nastaven společný evropský regulační rámec pro odvětví elektronických komunikací (dále jen „regulační rámec elektronických komunikací"). Ten se postupně vyvíjí a aktualizuje tak, jak je s ohledem na rozvoj technologií třeba.

Původně regulační rámec elektronických komunikací sestával z 5 směrnic (rámcová, přístupová, autorizační, o univerzální službě, o ochraně soukromí), které později doplnila ještě zejména nařízení o mezinárodním roamingu, o přístupu k otevřenému internetu (net neutrality) a o BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications). Směrnice rámcová, přístupová, autorizační a o univerzální službě byly v rámci novelizace v roce 2018 sloučeny do směrnice jedné, **Evropského kodexu pro elektronické komunikace**, který byl v ČR proveden zákonem o elektronických komunikacích.

Jedním ze základních dokumentů práva EU, z kterého vychází evropský legislativní proces, je **Smlouva o fungování EU**. V té se také stanovuje, že pro výkon pravomocí EU přijímají orgány nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

Nařízení má obecnou působnost. Je **závazné** v celém rozsahu a **přímo použitelné** ve všech členských státech.

Směrnice je **závazná** pro každý stát, kterému je určena, **pokud jde o výsledek**, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.

Rozhodnutí je závazné v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně.

Doporučení a stanoviska nejsou závazná, jejich nerespektování však může přinést komplikace, např. při spolupráci s Evropskou komisí nebo s regulačními orgány jiných členských států.

Z toho tedy plyne, že nařízení jsou přímo účinná a národní právní úprava se na ně pouze **adaptuje** tak, aby byly splněny požadavky z nařízení plynoucí a byly odstraněny případné rozpory národní úpravy s nařízením. Naproti tomu směrnice je nutné **transponovat** do národního práva, to znamená připravit vlastní zákonné a další prováděcí předpisy tak, aby odrážely cíle stanovené směrnicí a vedly k jejich naplnění.

V případě, že by platný a účinný předpis práva EU nebyl, nebo byl neúplně či nesprávně, převeden do práva národního, zahajuje Evropská komise s členským státem **řízení o porušení Smlouvy o fungování EU** (tzv. infringement). Za neplnění požadavků a podmínek plynoucích z dokumentů EU tak hrozí poměrně vysoké pokuty.

Pokud jde o hlavní strategické dokumenty na úrovni EU, lze uvést například Digitální kompas pro digitální dekádu v EU, ze závazných dokumentů například Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o strategii rádiového spektra.

Národní strategie na úrovni ČR pochopitelně odrážejí závěry evropských strategií a vycházejí z nich. Pro příklad lze jmenovat strategii Digitální Česko, Strategii správy rádiového spektra, Akční plán pro rozvoj digitálního trhu, Strategii rozvoje zemského digitálního televizního vysílání, Národní plán rozvoje sítí s velmi vysokou kapacitou atd.

Právní předpisy ČR

Zákon o elektronických komunikacích (ZEK) [zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů].

ZEK upravuje všechny základní důležité oblasti týkající se činností v elektronických komunikacích, práva a povinnosti jak na straně uživatelů, tak na straně podnikatelů. Upravuje, na základě práva Evropské unie, podmínky podnikání, podmínky výkonu komunikační činnosti a výkon státní správy, včetně regulace trhu, v oblasti elektronických komunikací.

ZEK se **nevztahuje** na obsah služeb poskytovaných prostřednictvím sítí elektronických komunikací, jako je obsah rozhlasového a televizního vysílání, finančních služeb a některých služeb informační společnosti. Platná právní úprava tedy do značné míry odděluje regulaci přenosu a regulaci obsahu. Tímto zákonem nejsou dotčeny předpisy na ochranu hospodářské soutěže, což znamená, že pravidla ochrany hospodářské soutěže fungují samostatně, podle vlastní právní úpravy a jde o regulaci *ex post* (následná), na rozdíl od ***ex ante*** regulace (předem), kterou vykonává ČTÚ.

Základní členění ZEK:

- úvodní ustanovení,
- cíle a základní zásady regulace,
- regulace komunikačních činností,
- práva a povinnosti podnikatelů, účastníků, spotřebitelů a koncových uživatelů,
- ochrana údajů, služeb a sítí elektronických komunikací,
- státní správa v oblasti elektronických komunikací,
- přestupky,
- ustanovení o řízení,
- společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

V úvodních ustanoveních ZEK definuje základní pojmy jako např. **služba elektronických komunikací**, **účastník, uživatel**, **koncový uživatel**, **operátor** a další.

Další předpisy upravující oblast elektronických komunikací

ČTÚ je zmocněn provádět **kontrolu** na základě příslušných „věcných" zákonů, které stanoví adresátům práva a povinnosti (zejména ZEK, zákon o ochraně spotřebitele). Samotný průběh kontroly se procesně řídí **kontrolním řádem**, výsledkem kontroly je při porušení povinností zpravidla **rozhodnutí**, kterým se stanoví výše sankce či náprava stavu (viz dále okruh č. **11**). Přestupky jsou upraveny v ZEK a dalších zákonech, ale jsou projednávány podle **zákona o odpovědnosti za přestupky** a řízení o nich, podpůrně se uplatní též **správní řád**, podle něj se postupuje v dalších případech správního rozhodování a obdobných řízení.

Zákon o ochraně spotřebitele [zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů]

Působnost ČTÚ v ochraně spotřebitele a příslušná sektorová specifika stanovuje zákon o elektronických komunikacích, zákon č. **29/2000 Sb.**, o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o poštovních službách" nebo „ZoPS"), a obecně pak právě zákon o ochraně spotřebitele, kdy při prodeji služeb spotřebitelům jsou zakázány některé obchodní praktiky, které definuje zákon o ochraně spotřebitele.

Zákon č. 194/2017 Sb., **o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací**, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 416/2009 Sb., **o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury**

Hlavním účelem uvedených zákonů je usnadnění budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací.

Výkon státní správy a spolupráce mezi úřady (§ 3, 105 až 112a, 116 ZEK)

Evropská unie zpravidla neprovádí přímou regulaci. Evropská komise funguje jako „strážkyně smluv" a případně předkladatel legislativních dokumentů. Regulace se provádí na národní úrovni, tedy v případě ČR v působnosti ČTÚ a MPO. **Systém státní správy lze rozdělit na dvě hlavní části, které se ovšem mohou částečně prolínat:**

1. **legislativní aktivity** (návrhy zákonů a podzákonných předpisů), stanovování obecných pravidel, odpovědnost za většinu mezinárodních vztahů, což spadá do působnosti MPO,
2. **výkon regulačních pravomocí a dílčí legislativní aktivity** (vyhlášky a jiné normativní správní akty, vydávání individuálních rozhodnutí), jež má v působnosti ČTÚ.

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu (v § 5 odst. 1 ZEK pro tento zákon zavedena zkratka „ministerstvo") je ústředním orgánem státní správy pro elektronické komunikace a poštovní služby, s výjimkou věcí svěřených do působnosti ČTÚ **(§ 13 písm. h) kompetenčního zákona**).

ČTÚ – Český telekomunikační úřad je ústřední správní úřad (**§ 2 bod 11. kompetenčního zákona**) pro výkon státní správy ve věcech stanovených zákonem o elektronických komunikacích, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb (**§ 3 a § 107 ZEK**).

Z uvedeného mimochodem jednoznačně vyplývá, že mezi oběma orgány státní správy neexistuje žádný vztah podřízenosti a nadřízenosti, oba jsou **samostatné ústřední orgány státní správy**. Nezávislost národního regulačního úřadu je požadavkem Kodexu (články 6 až 9).

Působnost MPO (**§ 105 ZEK**)

- předkládá vládě návrh státní politiky elektronických komunikací a sleduje její realizaci,
- předkládá vládě návrhy hlavních zásad státní politiky v elektronických komunikacích,
- zabezpečuje mezinárodní vztahy v oblasti elektronických komunikací a
- v rámci své působnosti zastupuje Českou republiku v orgánech Evropské unie.

Působnost ČTÚ (**§ 108 ZEK**)

- vydává všeobecná oprávnění, rozhoduje o jejich změně nebo zrušení,
- vede evidenci podnikatelů v elektronických komunikacích,
- vydává opatření obecné povahy, provádí analýzy relevantních trhů v oblasti elektronických komunikací,
- určuje podniky s významnou tržní silou a ukládá jim zvláštní povinnosti,
- stanovuje poskytovatele univerzální služby v elektronických komunikacích,
- ověřuje odbornou způsobilost k obsluze vysílacích rádiových zařízení,
- předkládá ministerstvu věcné návrhy právních předpisů v oblasti elektronických komunikací a spolupracuje s ministerstvem na jejich přípravě,
- vydává prováděcí právní předpisy v oblasti elektronických komunikací,
- zabezpečuje oznamovací a informační povinnost ve vztahu k Evropské komisi v otázkách patřících do jeho působnosti a vykonává státní statistickou službu,
- zabezpečuje vydávání Telekomunikačního věstníku prostřednictvím portálu veřejné správy.

MPO a ČTÚ **spolupracují** s národními regulačními úřady jiných členských států, Evropskou agenturou pro bezpečnost sítí a informací (ENISA), Sdružením evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací **BEREC**, Skupinou pro politiku rádiového spektra RSPG a s **Evropskou komisí** na zajištění jednotné regulační praxe při aplikaci příslušných směrnic a nařízení Evropské unie. Na národní úrovni i s dalšími ústředními orgány státní správy, např. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“), Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) či Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (**§ 110 až 112a ZEK**).

Zásady regulace v oblasti elektronických komunikací (§ 4 až 6 ZEK)

MPO i ČTÚ se při své činnosti řídí **zásadami**:

- nediskriminace,
- objektivity,
- technologické neutrality,
- transparentnosti,
- proporcionality.

Regulace je prováděna zejména za účelem **nahradit chybějící účinky hospodářské soutěže**, **vytvářet předpoklady pro řádné fungování hospodářské soutěže a pro ochranu uživatelů a dalších účastníků trhu** do doby dosažení plně konkurenčního prostředí.

Zákon o elektronických komunikacích se nevztahuje na obsah služeb poskytovaných prostřednictvím sítí elektronických komunikací, jako je obsah rozhlasového a televizního vysílání, finančních služeb a některých služeb informační společnosti, není-li stanoveno jinak.

MPO a ČTÚ **podporují hospodářskou soutěž** při provozování komunikačních činností podnikateli zejména tím, že:

- při rozhodování ve své působnosti zajišťují, aby všechny skupiny uživatelů získaly maximální výhody z hlediska možnosti volby služby, ceny a kvality,

- zajišťují, aby nedocházelo k narušování nebo omezování hospodářské soutěže v odvětví elektronických komunikací a
- zajišťují účinnou správu a účelné využívání rádiových kmitočtů a čísel.

MPO a ČTÚ **přispívají k rozvoji vnitřního trhu** Evropské unie (**§ 5 ZEK**) zejména tím, že:

- při svém rozhodování odstraňují překážky pro provozování komunikačních činností mezi členskými státy Evropské unie,
- upřednostňují účinné, efektivní a koordinované a sdílené využívání rádiového spektra,
- přijímají opatření k usnadnění rychlého rozvoje nových bezdrátových komunikačních technologií a aplikací.

ČTÚ dále prosazuje zájmy koncových uživatelů (**§ 5 ZEK**) tím, že:

- zajišťuje, aby všichni koncoví uživatelé měli přístup k univerzální službě,
- zajišťuje vysokou úroveň ochrany spotřebitelů,
- přispívá k zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů a soukromí,
- podporuje zachování integrity a bezpečnosti veřejných komunikačních sítí
- podporuje poskytování jasně formulovaných informací (hlavně prosazováním transparentnosti cen a podmínek pro používání veřejně dostupných služeb elektronických komunikací) a
- řeší potřeby „osob se zdravotním postižením“.

2. Právní předpisy včetně evropských a výkon státní správy v oblasti poštovních služeb (ZoPS - § 1, 36 až 37, podpůrně ZEK - § 3)

Právní předpisy:

- zákon č. **29/2000 Sb.**, o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), § 1, § 36 až 37
- směrnice Evropského parlamentu a Rady **97/67/ES** ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady **2002/39/ES** ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření poštovních služeb Společenství hospodářské soutěži a směrnice Evropského parlamentu a Rady **2008/6/ES** ze dne 20. února 2008, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství (dále také „regulační rámec pro oblast poštovních služeb“)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/644** ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků (dále také „nařízení 2018/644“) spolu s prováděcím nařízením Komise (EU) **2018/1263** ze dne 20. září 2018, kterým se stanoví formuláře pro předkládání informací ze strany poskytovatelů služeb dodávání balíků podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644
- nařízení vlády č. 178/2015 Sb., o stanovení minimálního počtu provozoven pro poskytování základních služeb, ve znění nařízení vlády č. 108/2023 Sb.
- vyhláška č. 433/2012 Sb., o stanovení obsahu, formy a způsobu uveřejnění informací o výsledcích poskytování a zajišťování základních služeb a vyhodnocení plnění parametrů kvality
- vyhláška č. 434/2012 Sb., o stanovení vzoru formuláře oznámení podnikání v oblasti poštovních služeb, ve znění vyhlášky č. 357/2023 Sb.
- vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování, ve znění vyhlášek č. 203/2016 Sb. a č. 147/2023 Sb.
- vyhláška č. 465/2012 Sb., o způsobu vedení oddělené evidence nákladů a výnosů držitele poštovní licence, ve znění vyhlášek č. 404/2017 Sb. a č. 259/2022 Sb.
- vyhláška č. 466/2012 Sb., o postupu Českého telekomunikačního úřadu při výpočtu čistých nákladů na plnění povinnosti poskytovat základní služby, ve znění vyhlášky č. 576/2025 Sb.
- vyhláška č. 361/2019 Sb., o vzoru průkazu zaměstnance a státního zaměstnance pověřeného výkonem kontroly elektronických komunikací a poštovních služeb
- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **250/2016 Sb.**, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **634/1992 Sb.**, o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **255/2012 Sb.**, o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Klíčové pojmy:

- zákon o poštovních službách, poštovní směrnice, poštovní služba, základní služby, provozovatel, státní správa, poštovní licence, regulace, ČTÚ, MPO, Česká pošta

Související témata:

- Poskytování poštovních služeb a kontrola v poštovních službách, Poštovní služba, podnikání v oblasti poštovních služeb, práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb, služby dodávání balíků, Základní služby, poštovní licence a povinnosti držitele poštovní licence

Studijní text:

Poštovní služby v Česku poskytovala až do 30. 6. 2000 pouze státem zřízená Česká pošta, s.p., ode dne 1. 7. 2000 (nabytím účinnosti ZoPS) se tento právní režim změnil na **soukromoprávní** (služba na základě poštovní smlouvy), čímž se otevřel i pro další provozovatele (tj. podnikatele v poštovních službách). **Liberalizace trhu poštovních služeb** byla dokončena ke dni 1. 1. 2013, kdy došlo ke zrušení monopolu České pošty, s.p., i na listovní zásilky[1]. Zásadním rozdílem ve prospěch zákazníků je zejména zavedení *kontraktační povinnosti* podle § 4 odst. 2 ZoPS – každý, kdo chce poštovních služeb využít, má na jejich poskytnutí způsobem podle předem vyhlášených podmínek právní nárok (viz dále okruh č. 12). **Podnikat** v oblasti poštovních služeb mohou za podmínek stanovených ZoPS fyzické a právnické osoby, které splňují obecné podmínky (plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost a bezdlužnost – viz dále okruh č. 15). Oprávnění k podnikání vzniká těmto osobám dnem, kdy doručí ČTÚ řádné (úplné) **písemné oznámení podnikání** podle § 18 odst. 2 a 3 ZoPS.

Jednotný vnitřní trh poštovních služeb v EU je upraven směrnicí 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 ve znění směrnic 2002/39/ES a 2008/6/ES. Jedná se o **regulační rámec pro oblast poštovních služeb**, který je do českého právního řádu transponován prostřednictvím ZoPS.

Státní správu v oblasti poštovních služeb vykonává zčásti MPO a zčásti ČTÚ. Podle § 13 odst. 1 písm. h) kompetenčního zákona je ústředním orgánem státní správy pro poštovní služby **MPO** s výjimkou věcí svěřených do působnosti ČTÚ. Podle § 3 ZEK je **ČTÚ** ústředním správním úřadem pro výkon státní správy ve věci regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti jak elektronických komunikacích (viz dále okruh č. **1**), tak **poštovních služeb**. Při rozdělení kompetencí správních orgánů při státní správě v oblasti poštovních služeb tak vychází ZoPS z principu negativního vymezení pravomocí MPO a pozitivního vymezení pravomocí ČTÚ. Ze samotného vymezení kompetencí podle § 36 a 37 ZoPS je pak zřejmé, že **hlavní roli při státní správě v oblasti poštovních služeb hraje ČTÚ jako nezávislý národní regulační orgán**, zatímco ministerstvu je ponechána působnost zahrnující např. vydávání poštovních známek.

<u>Zákon o poštovních službách (ZoPS)</u>

<u>Základní členění ZoPS</u>:

- úvodní ustanovení,
- poštovní služby,
- poštovní tajemství,

[1] Tento monopol se vztahoval na poštovní služby, jejichž účelem bylo dodání písemnosti, v případě poštovních zásilek s hmotností do 50 g nebo s cenou do 18 Kč.

- provozování poštovních služeb,
- práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb a držitele poštovní licence,
- sdílení zvláštních služeb a prvků poštovní infrastruktury,
- regulace cen základních služeb,
- stanovení a financování čistých nákladů,
- poštovní známky,
- služby dodávání balíků,
- státní správa a regulace,
- společná, zmocňovací, přechodná a zrušovací ustanovení.

Zákon o poštovních službách v souladu s regulačním rámcem pro oblast poštovních služeb upravuje

- **podmínky pro podnikání** v oblasti poštovních služeb,
- podmínky pro **poskytování a provozování** poštovních služeb,
- **práva a povinnosti**, které při této činnosti vznikají, jakož i zvláštní práva a zvláštní povinnosti těch provozovatelů poštovních služeb, kteří mají povinnost poskytovat a zajišťovat **základní služby,**
- **výkon státní správy** a **regulaci** v oblasti poštovních služeb.

Zákon o poštovních službách dále po přijetí **nařízení 2018/644** upravuje

- postup poskytovatele služby **dodávání balíků** a
- rozsah **působnosti a pravomoci ČTÚ** v oblasti služeb přeshraničního dodávání balíků,
- postavení ČTÚ jako národního regulačního orgánu zodpovědného za **dohled nad plněním povinností** vyplývajících z nařízení s pravomocí ukládat, vybírat a vymáhat **pokuty za porušení** těchto povinností.

Zákon o poštovních službách v úvodních ustanoveních definuje základní pojmy jako např. **poštovní služba**, **poštovní zásilka**, **provozovatel**, **odesílatel**, **adresát** a vymezuje **základní služby**.

Činnost Českého telekomunikačního úřadu

ČTÚ je zmocněn provádět **kontrolu** na základě příslušných „věcných" zákonů (zejména ZoPS, zákon **o ochraně spotřebitele**). Samotný průběh kontroly se procesně řídí **kontrolním řádem**, výsledkem kontroly je při porušení povinností zpravidla rozhodnutí, kterým se stanoví výše sankce či náprava stavu (viz dále okruh č. **12**). Přestupky jsou upraveny v ZoPS, ale jsou projednávány podle **zákona o odpovědnosti za přestupky** a řízení o nich, subsidiárně se uplatní též **správní řád**, podle něj se postupuje v dalších případech správního rozhodování a obdobných řízení.

V oblasti poštovních služeb ČTÚ

- vede **evidenci provozovatelů** poštovních služeb (nejsou evidováni živnostenským rejstříkem),
- kontroluje **ceny** poštovních služeb včetně služeb do zahraničí a cen za přístup k poštovní infrastruktuře,
- vykonává státní statistickou službu včetně **sběru dat** v oblasti poštovních služeb a zahraničních poštovních služeb,
- provádí **ochranu uživatelů** a dalších účastníků trhu poštovních služeb, zejména spotřebitelů, **rozhoduje o změně poštovních podmínek**, které jsou v rozporu s právními předpisy (např. nekalé, klamavé, agresivní praktiky, diskriminace spotřebitele), a o změně návrhu smlouvy o přístupu k poštovní infrastruktuře,
- v pochybnostech **rozhoduje**, zda podnikatel poskytuje poštovní službu či nikoliv.

V oblasti základních služeb ČTÚ (viz dále okruh č. **16**)

- uděluje **poštovní licenci** provozovateli vybranému ve výběrovém řízení, který pak má povinnost poskytovat a zajišťovat základní služby,
- provádí analýzy všeobecné dostupnosti základních služeb, sleduje úroveň kvality a způsob poskytování základních služeb, **přezkoumává nutnost uložení povinnosti** poskytovat základní služby,
- stanovuje **čisté náklady** na poskytování základních služeb,
- vydává **rozhodnutí o ceně** základních služeb,
- vypracovává **výroční zprávu** o plnění povinností uložených držiteli poštovní licence.

ČTÚ dále

- spolupracuje s orgány EU a regulačními orgány jiných členských států EU,
- vydává prováděcí právní předpisy v oblasti poštovních služeb, spolupracuje s MPO na novelách ZoPS (viz výše bod Právní předpisy),
- projednává přestupky za porušení povinností stanovených ZoPS a nařízením 2018/644,
- rozhoduje spory
    - o přístupu k prvkům a zvláštním službám poštovní infrastruktury držitele poštovní licence (tedy mezi provozovateli) a
    - na základě námitky proti vyřízení reklamace vad poštovní služby (mezi provozovateli a odesílateli, popř. adresáty).

3. Komunikační činnosti a podmínky podnikání v elektronických komunikacích (ZEK § 7 až 14)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- zákon **č. 89/2012 Sb.**, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také „občanský zákoník")
- zákon č. **634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- všeobecné oprávnění č. VO-S/1/07.2005-9, ve znění pozdějších předpisů
- všeobecné oprávnění č. VO-S/2/07.2005-10, ve znění pozdějších předpisů

Klíčové pojmy:

- komunikační činnost, oprávnění k podnikání v elektronických komunikacích, oznámení podnikání v elektronických komunikacích (oznamovací povinnost), osvědčení, evidence podnikatelů v elektronických komunikacích

Související témata:

- Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Poštovní služba, podnikání v oblasti poštovních služeb, práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb, služby dodávání balíků

Studijní text:

Význam pojmů „komunikační činnost" a „podnikání v elektronických komunikacích" ve své podstatě definuje základní rozsah působnosti ZEK. Ten v ustanovení § 1 odst. 1 uvádí, že *„tento zákon upravuje na základě práva Evropské unie podmínky podnikání, podmínky výkonu komunikační činnosti a výkon státní správy, včetně regulace trhu, v oblasti elektronických komunikací."*

Rozsah případných práv a povinností stanovených tímto zákonem se tak v praxi odvíjí zejména od toho, zda daná aktivita naplňuje definici komunikační činnosti či podnikání v elektronických komunikacích, případně se jedná o činnost, která je v podobě podmínek, práv a povinností zákonem také specificky upravena (např. zajišťování veřejných komunikačních sítí nebo poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikacích).

Komunikačními činnostmi jsou podle ustanovení § 7 ZEK

- zajišťování sítí elektronických komunikací,
- poskytování služeb elektronických komunikací,
- provozování přístrojů (§ 73).

Související definice jsou obsaženy v ustanoveních § 2 (v souvislosti se sítěmi a službami elektronických komunikací) a § 73 ZEK (definice přístroje).

Předmětem podnikání v elektronických komunikacích je podle § 8 ZEK zajišťování veřejných komunikačních sítí a poskytování služeb elektronických komunikací.

Z výše uvedeného vyplývá, že **předmětem podnikání v elektronických komunikacích není výkon všech komunikačních činností**, ale pouze jejich část (provozování přístrojů a zajišťování neveřejných komunikačních sítí předmětem podnikání v elektronických komunikacích **není**).

Zajišťováním sítě elektronických komunikací se v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. e) rozumí zřízení této sítě, její provozování, dohled nad ní nebo její zpřístupnění. Samotné vlastnictví této sítě bez dalšího tak nemusí být zajišťováním (a tedy ani předmětem podnikání v elektronických komunikacích). V případě předmětu podnikání se jedná o síť veřejnou, přičemž tento parametr je určen veřejným charakterem služby, která je na síti poskytována, viz níže.

Předmětem podnikání je služba jak veřejně dostupná, tak služba neveřejná. **Veřejně dostupnou službou elektronických komunikací** je v souladu s ustanovením § 2 odst. 3 písm. e) služba, z jejíhož využívání není nikdo předem vyloučen. Na tuto definici je přitom i na základě výrokové praxe Nejvyššího správního soudu nutno nahlížet tak, že pokud je okruh potenciálních odběratelů služby vymezen obecně, např. pouze na konkrétní lokalitu (služba je k dispozici pouze v konkrétní budově), nebo konkrétně obecně vymezenému okruhu potenciálních uživatelů (např. podnikatelé), přičemž je následně k dispozici všem osobám z takto vymezených okruhů, jedná se o službu veřejně dostupnou. **Neveřejnou službou elektronických komunikací** tak zpravidla je služba vyhrazená pro konkrétně vymezeného odběratele (např. služby tzv. na klíč pro konkrétní banku).

Aby byla činnost podnikáním v elektronických komunikacích, musí věcně naplnit jak definici předmětu podnikání v elektronických komunikacích (viz výše), tak obecnou **definici podnikatele podle ustanovení § 420 občanského zákoníku**: *„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele“.*

V souladu s ustanovením § 8 odst. 2 věty první ZEK může v elektronických komunikacích na území České republiky za podmínek stanovených tímto zákonem podnikat fyzická osoba nebo právnická osoba, která splňuje **obecné podmínky**, jimiž se podle odst. 3 tohoto ustanovení rozumí u:

- fyzické osoby její **zletilost, plná svéprávnost a bezúhonnost**,
- právnické osoby její **bezúhonnost**.

Podrobněji pak tuto problematiku upravují ustanovení § 8 odst. 4, 5 a 6 ZEK a § 8a ZEK, v němž je upraveno prokazování bezúhonnosti. Za zmínku stojí např. skutečnost, že u právnické osoby musí podmínku bezúhonnosti splňovat rovněž každý člen statutárního orgánu.

Podnikání v elektronických komunikacích je v převážné části vázáno na **vznik oprávnění k podnikání v elektronických komunikacích** podle ustanovení § 8 odst. 2 věty druhé ZEK. Oprávnění podle tohoto ustanovení vzniká dnem doručení oznámení podnikání, které splňuje náležitosti podle ustanovení § 13 (viz níže). Výjimku tvoří poskytování **interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech** (např. WhatsApp apod.). Problematiku vzniku oprávnění k poskytování interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech upravuje podle ustanovení § 8 odst. 6 ZEK živnostenský zákon (takové služby nezahrnuje ani níže popsaný proces oznámení podnikání).

V ČR je oznamovací proces spjat nikoliv s výkonem komunikační činnosti jako takové, ale pouze se vznikem oprávnění k podnikání v elektronických komunikacích (s výše uvedenou výjimkou). Ustanovení § 13 ZEK upravuje náležitosti **oznámení podnikání v elektronických komunikacích** a stanoví návazný postup ČTÚ, vůči němuž se oznámení činí. Jedná se o úřední postup za účelem registrace vzniku oprávnění po ověření shora uvedených podmínek podle ustanovení § 8 ZEK a případného odstranění vad oznámení. Sektor elektronických komunikací je v tomto ohledu otevřený a výkon komunikační činnosti nepodléhá žádným licenčním ani obdobným podmínkám (ČTÚ ani předem neposuzuje schopnost oznamující osoby vykonávat oznamovaný rozsah činností), což vychází už z evropské právní úpravy (zejména čl. 12 Kodexu). Výkon komunikační činnosti nepodnikatelským způsobem se ČTÚ v režimu ustanovení § 13 ZEK neoznamuje.

Oznámení se provádí před zahájením příslušné činnosti a činí se tak povinně **prostřednictvím elektronického formuláře**, který je vytvořen podle vzoru stanoveného pro členské státy EU sdružením BEREC. Tento vzor představuje výčet všech informací, které lze od oznamující osoby požadovat. Oznamující osoba v něm uvádí:

- své **identifikační údaje**, zejména název nebo jméno a příjmení, adresu sídla a identifikační číslo (bylo-li osobě přiděleno). Vykonává-li osoba na území ČR komunikační činnosti podle ustanovení § 8 odst. 2 ZEK prostřednictvím odštěpného závodu, uvede v oznámení i označení a adresu umístění odštěpného závodu a identifikační číslo (bylo-li odštěpnému závodu přiděleno),
- informace o **internetové stránce související s podnikáním** v elektronických komunikacích (existuje-li),
- údaje o konkrétním **rozsahu vykonávaného podnikání** (vymezení druhu veřejné komunikační sítě a popis služby elektronických komunikací – členění služeb a sítí je dáno výše uvedeným vzorem oznámení stanoveným sdružením BEREC), včetně uvedení kalendářního data předpokládaného zahájení výkonu jednotlivých činností (případně předpokládaného ukončení),
- doložení **splnění obecných podmínek podnikání** (viz výše).

V souladu s ustanovením § 13 odst. 6 ZEK dokládá oznamující osoba současně zaplacení správního poplatku (viz níže).

ČTÚ, který je tzv. agendovým místem pro oznamování podnikání v elektronických komunikacích ve vztahu k základnímu registru osob (ROS), fyzické osobě přidělí identifikační číslo, pokud jí dosud nebylo přiděleno.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 ZEK vydá osobě podle ustanovení § 13 odst. 1 ZEK na její písemnou žádost **osvědčení** potvrzující, že tato osoba předložila úplné oznámení podnikání podle ustanovení § 13 ZEK a splnila obecné podmínky podle § 8 odst. 3 ZEK, čímž jí vzniklo oprávnění k podnikání v elektronických komunikacích. Osvědčení obsahuje v souladu s ustanovením § 14 ZEK identifikační údaje osoby, vymezení druhu sítě elektronických komunikací nebo služby elektronických komunikací, jejíž zajišťování nebo poskytování bylo oznámeno, skutečnost, zda podnikateli vzniklo oprávnění podle ustanovení § 79 a 104 ZEK a související podmínky. Vydání osvědčení je podmíněno úhradou **správního poplatku** ve výši 1 000 Kč.

Na základě oznámení podnikání ČTÚ zavede v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 ZEK podnikatele do jím vedené interní **evidence podnikatelů v elektronických komunikacích**. Tato evidence obsahuje zejména informace o jednotlivých podnikatelích a jimi oznámeném rozsahu podnikání v elektronických komunikacích a slouží jako základ pro cílení dalších aktivit ČTÚ, od sběru dat přes analýzy trhu až po např. kontrolní činnosti a určení příslušnosti k rozhodování sporů podle ustanovení § 127 a 129 ZEK. Databázi evidence podnikatelů ČTÚ zpřístupňuje v rozsahu vymezeném obsahem obdrženého oznámení podnikání (identifikační údaje podnikatele, vymezení druhu sítě elektronických komunikací nebo služby elektronických komunikací, jejíž

zajišťování nebo poskytování bylo oznámeno, a informace o případné internetové stránce související s podnikáním v elektronických komunikacích) v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 ZEK na svých internetových stránkách https://ctu.gov.cz/vyhledavaci-databaze/evidence-podnikatelu-v-elektronickych-komunikacich-podle-vseobecneho-opravneni-od-2022.

Podnikatel je také povinen ČTÚ **oznámit neprodleně změny údajů** uvedených v oznámení (§ 13 odst. 7 ZEK) s výjimkou změn, které byly oznámeny prostřednictvím jiného agendového místa (viz zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů)[2]. Za změnu se v rámci nastavených postupů považuje i ukončení nebo přerušení podnikání. Pokud o to podnikatel požádá, ČTÚ mu podle ustanovení § 14 odst. 4 ZEK vydá osvědčení o sdělení změny. Vydání osvědčení je i zde podmíněno úhradou správního poplatku stanoveného ve výši 500 Kč.

Podnikatel má povinnost oznámit **ukončení či přerušení podnikání** ve lhůtě do 1 týdne (§ 13 odst. 8 ZEK). Stejně tak je podnikatel, který přerušil výkon činnosti, povinen oznámit i její **opětovné zahájení** (§ 13 odst. 10 uvedeného zákona).

Podle § 13 odst. 11 ZEK, podle něhož pokud fyzická nebo právnická osoba nevykonává komunikační činnost, kterou oznámila podle odstavce 1, neprovedla oznámení podle odstavce 8 a neoznámila, že zjednala nápravu ve lhůtě do 1 měsíce ode dne doručení písemné výzvy ČTÚ, dojde **k zániku oprávnění k podnikání** v elektronických komunikacích. ČTÚ informaci o takovém zániku oprávnění k podnikání uveřejní na elektronické úřední desce ČTÚ, a je-li to možné, zašle informaci této osobě prostřednictvím datové schránky. Příslušné **rozhodnutí** ČTÚ zakládá podle ustanovení § 14 odst. 5 ZEK povinnost ČTÚ aktualizovat údaje v evidenci podnikatelů v elektronických komunikacích.

Podmínky výkonu komunikačních činností upravuje ČTÚ v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 ZEK prostřednictvím tzv. **všeobecného oprávnění** vydávaného ve formě opatření obecné povahy. Všeobecné oprávnění stanoví podmínky jednak pro provozování veřejných komunikačních sítí a též pro poskytování služeb elektronických komunikací. Ustanovení § 10 ZEK obsahuje výčet konkrétních věcných oblastí, ke kterým může ČTÚ podmínky stanovit. Jedná se např. o podmínky týkající se propojení sítí, ochrany spotřebitele nebo sdíleného využívání kmitočtů.

Aktuálně platná všeobecné oprávnění ČTÚ zveřejňuje zde: https://ctu.gov.cz/vseobecna-opravneni.

[2] Zjednodušeně řečeno se jedná o princip, kdy se změna oznamuje pouze jednomu relevantnímu orgánu veřejné správy, který následně změnu zapisuje do tzv. základních registrů, ze kterých v odůvodněných případech čerpají ostatní osoby. V kontextu podnikání v elektronických komunikacích jde typicky o příklad, kdy právnická osoba mění adresu sídla. Tuto změnu oznamuje rejstříkovému soudu, který je oprávněn tuto změnu zaevidovat do základního registru ROS – Registr Osob. ČTÚ se o změně sídla dozví právě z ROS a právnická osoba tak nemá povinnost mu změnu oznamovat.

4. Ochrana osobních, provozních a lokalizačních údajů a důvěrnost komunikací (ZEK § 87 až 97)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/679** o ochraně osobních údajů (GDPR, dále také „nařízení GDPR“)
- zákon č. **89/2012 Sb.**, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
-

Klíčové pojmy:

- osobní údaje, provozní údaje, lokalizační údaje, ochrana údajů, důvěrnost komunikací

Související témata:

- Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Bezpečnost a integrita sítí a služeb elektronických komunikací

Studijní text:

ZEK se zaměřuje na ochranu soukromí a bezpečnosti v oblasti elektronických komunikací, zejména na ochranu osobních, provozních a lokalizačních údajů uživatelů komunikačních služeb a zajištění důvěrnosti komunikací. Podle ustanovení § 88 ZEK jsou poskytovatelé veřejně dostupných služeb elektronických komunikací povinni chránit osobní, provozní a lokalizační údaje uživatelů. To znamená, že musí přijmout vhodná technická a organizační opatření na ochranu těchto údajů a dodržovat přísná pravidla pro jejich zpracování. Podle ustanovení § 88 ZEK musí poskytovatelé služeb zajistit bezpečnost těchto údajů jak technicky, tak organizačně, a pokud je nutné je předat třetí straně (např. při vyšetřování trestné činnosti), musí to být vždy na základě zákonného požadavku.

Osobními údaji se v souladu se článkem 4 odst. 1 nařízení GDPR rozumí jakékoli informace, které se vztahují k identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, jako jsou jméno, adresa, telefonní číslo nebo IP adresa. Ochrana těchto údajů je prioritní, a to jak z hlediska bezpečnosti komunikací, tak i ochrany soukromí uživatelů.

Provozními údaji se podle ustanovení § 90 odst. 1 ZEK rozumí informace související s poskytováním služby, např. čas zahájení a ukončení hovoru, množství přenesených dat nebo jiné technické údaje.

Lokalizačními údaji se podle ustanovení § 91 odst. 1 ZEK rozumí údaje, které umožňují určení geografické polohy zařízení uživatele, např. údaje o poloze mobilního telefonu během hovoru nebo při používání internetové služby.

Podnikatelé poskytující veřejně dostupné služby elektronických komunikací jsou povinni zajistit, aby byly chráněny osobní, provozní a lokalizační údaje, a to jak z hlediska technického, tak organizačního. Konkrétně musí v souladu s ustanoveními § 88 odst. 1 písm. b) a § 88a odst. 2 ZEK přijmout interní **technicko-organizační předpisy** pro ochranu těchto údajů, které jsou povinni v souladu s ustanovením § 88 odst. 2 ZEK na žádost předložit ČTÚ. Poskytovatelé služeb jsou rovněž podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. c) ZEK povinni informovat účastníky o **rizicích porušení bezpečnosti sítě a možnostech nápravy**, včetně nákladů na tuto nápravu.

Pokud jde o žádosti o přístup k osobním údajům uživatelů, podnikatelé musí mít podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. d) ZEK vypracované vnitřní postupy a poskytovat ÚOOÚ na žádost informace o těchto postupech. Pokud dojde k porušení zabezpečení osobních údajů, je podnikatel povinen informovat dotčené osoby.

Poskytovatelé veřejně dostupných služeb elektronických komunikací jsou **povinni** podle ustanovení § 90 odst. 3 ZEK **zpracovávat provozní a lokalizační údaje pouze v rozsahu nezbytném pro poskytování služby** a **uchovávat je po dobu nezbytnou pro vyúčtování nebo vymáhání**, jinak pro účely stanovené v § 97 odst. 3 nejdéle 6 měsíců. Údaje musí být zabezpečeny proti neoprávněnému přístupu, úniku nebo ztrátě. Poskytovatelé služeb jsou rovněž podle ustanovení § 90 odst. 9 ZEK povinni informovat uživatele o podmínkách zpracování jejich údajů a o jejich právech na přístup k těmto údajům, jejich opravu nebo vymazání.

V souladu s ustanoveními § 88 a 89 ZEK musí být všechny komunikace **chráněny před neoprávněným přístupem** a zajištěna jejich **důvěrnost**. To zahrnuje telefonní hovory, textové zprávy, e-maily i internetovou komunikaci. Poskytovatelé služeb musí použít odpovídající šifrovací metody, firewally, bezpečnostní protokoly a další techniky na ochranu komunikací.

Podle ustanovení § 90 odst. 8 ZEK jsou poskytovatelé služeb **povinni informovat** uživatele o tom, jaké údaje jsou o nich shromažďovány, jak dlouho budou uchovávány a jaké mají uživatelé možnosti přístupu k těmto údajům. Informace musí být poskytnuty v přístupné formě a v souladu s právními předpisy, např. s nařízením GDPR.

Provozní a lokalizační údaje mohou být uchovávány pouze pro účely stanovené ustanoveními § 90, 95 a § 97 odst. 3 ZEK. Musí být v souladu s ustanovením § 88a odst. 1 ZEK chráněny před neoprávněným přístupem a ztrátou a pokud jsou uchovávány pro účely právního řízení, musí poskytovatelé služeb umožnit **přístup k těmto údajům** na základě soudního rozhodnutí nebo povolení příslušných orgánů. Podnikatelé zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací si jsou oprávněni bez souhlasu uživatele vzájemně předávat provozní údaje související s poskytováním služby a údaje o účastnících spojení, a to pro zajištění propojení a přístupu k síti a za účelem poskytnutí služby, ke vzájemnému vyúčtování a k identifikaci, omezení následků nebo zabránění zneužívání sítě a služeb elektronických komunikací.

V ustanovení § 95 ZEK je zakotvena povinnost poskytovatelům služeb vést **záznamy o aktivitách** týkajících se ochrany osobních údajů. Tyto záznamy musí být k dispozici pro případ kontroly ze strany příslušných orgánů. V případě krizových situací, jako jsou přírodní katastrofy nebo pandemie, musí poskytovatelé služeb zajistit dostupnost a bezpečnost komunikací, jak stanoví ustanovení § 99 ZEK. To zahrnuje přijetí opatření na ochranu údajů a obnovu služeb po výpadcích.

Pokud jde o odposlechy a záznamy zpráv, podnikatelé zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací musí v souladu s ustanovením § 97 odst. 1 ZEK na žádost příslušných orgánů zřídit **rozhraní pro připojení koncových zařízení k odposlechu**, pokud to požaduje Policie České republiky, Bezpečnostní informační služba nebo Vojenské zpravodajství. Provozní a lokalizační údaje týkající se jednotlivých spojení musí být podle ustanovení § 97 odst. 3 ZEK chráněny proti neoprávněnému přístupu a ztrátě a uchovávány po dobu 6 měsíců. Po této době musí být zlikvidovány, pokud nejsou požadovány orgány činnými v trestním řízení. Tyto údaje mohou být poskytovány orgánům činným v trestním řízení, Policii České republiky pro plnění dalších specifických úkolů, Bezpečnostní informační službě nebo Vojenskému zpravodajství, a to v případě potřeby pro vyšetřování trestné činnosti nebo prevenci hrozeb. Dále pak také České národní bance pro účely výkonu dohledu nad kapitálovým trhem.

Poskytovatelé služeb mohou podle ustanovení § 90 odst. 6 ZEK zpracovávat provozní a lokalizační údaje pro **marketingové účely** nebo pro poskytování služeb s přidanou hodnotou pouze v rozsahu, který je nezbytný a pokud k tomu uživatel dal předchozí souhlas. Tento souhlas může být kdykoli odvolán. Zpracování těchto údajů musí být omezeno na osoby, které jsou k tomu oprávněné, a pouze na nezbytně nutné účely. V případě zpracování lokalizačních údajů musí podnikatelé informovat uživatele o druhu údajů, účelu a délce zpracování a o případném předání třetím stranám. V ustanovení § 95 odst. 1 písm. b) ZEK jsou **upraveny seznamy účastníků**, v nichž účastníci nebo uživatelé mohou u svých osobních údajů uvést, že si přejí být kontaktováni za účelem marketingu.

Porušení shora uvedených povinností týkajících se ochrany údajů, důvěrnosti komunikací nebo nesplnění pravidel pro uchovávání údajů právnickými a podnikajícími fyzickými osobami může mít charakter **přestupků** podle ustanovení § 118 ZEK, za které lze uložit pokutu.

5. Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům (ZEK § 61 až 71)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/1972** ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace
- zákon č. **634/1992 Sb.**, o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **89/2012 Sb.**, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 týkající se definice mikropodniků, malých a středních podniků
- zákon č. **111/2006 Sb.**, o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů a další právní předpisy

Klíčové pojmy:

- uživatel, účastník, spotřebitel, fyzická osoba podnikající, mikropodnik, malý a střední podnik, podnikatel, kvalita služby, čísla tísňového volání, evropská harmonizovaná čísla, zlomyslná a obtěžující komunikace, nevyžádaných marketingových kontakty, účastnický seznam, informační povinnost u smluv, vyúčtování ceny za poskytnuté služby, reklamace, spotřebitelé se zvláštními sociálními potřebami.

Související témata:

- Informační povinnosti u smluv, zveřejňování informací, doba trvání závazku ze smlouvy a další náležitosti smlouvy, Rozhodování sporů podle zákona o elektronických komunikacích

Studijní text:

Uživatelem se pro účely ZEK podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) ZEK rozumí každý, kdo využívá nebo žádá veřejně dostupnou službu elektronických komunikací, tedy využívá možnosti volat, odesílat textové zprávy, ale také hovory a zprávy přijímat, připojit se k internetu, odesílat data jiným účastníkům a přijímat data od jiných účastníků. **Účastníkem** je podle § 2 odst. 1 písm. a) ZEK nutno chápat osobu, která uzavřela s podnikatelem smlouvu o poskytování služeb elektronických komunikací. Účastníkem smluvního vztahu s podnikatelem poskytujícím služby elektronických komunikací tak může být např. spotřebitel[3], fyzická osoba podnikající[4] nebo také právnická osoba. Některá ustanovení ZEK vymezující práva účastníků slouží k ochraně

[3] Definice **spotřebitele** dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele: "spotřebitelem se rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání". Pojem spotřebitele je upraven také v § 419 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku: „Spotřebitel je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná".

[4] **Podnikající fyzická osoba** je definována v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník jako osoba, která samostatně vykonává činnost s těmito znaky: činnost je vykonávána na vlastní účet a odpovědnost, jedná se o výdělečnou činnost,

všech účastníků využívajících veřejně dostupné služby elektronických komunikací, jiná pak poskytují zvýšenou ochranu pouze určitým osobám např. pouze spotřebitelům. Kromě zvýšené ochrany spotřebitelů, kteří se ve smluvním vztahu s podnikatelem jeví jako slabší strana, ZEK po transpozici Kodexu posílil také vyjednávací pozici tzv. **mikropodniku, malého a středního podniku**[5]. Do této definice podniku podle doporučení Evropské komise lze zahrnout jak fyzické osoby samostatně výdělečně činné, tak také rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti včetně obchodních společností nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost.

Podnikatel je osoba zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací.

Ve vztahu ke všem uživatelům je jednou ze základních povinností podnikatelů poskytujících veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle ustanovení § 61 odst. 1 ZEK **nepřetržité poskytování této služby po celý rok**. V případě poruchy, způsobené třetí osobu nebo tzv. vyšší mocí, musí podnikatel vyvinout odpovídající úsilí, aby tento stav napravil. Kromě požadavku nepřetržitosti musí být **služba poskytována** také ve **stanovené kvalitě**. Informace o kvalitě služby, o opatřeních zajišťujících rovnocenný přístup i pro osoby se zdravotním postižením je poskytovatel služby v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 ZEK **povinen zveřejňovat** (a na žádost ČTÚ před zveřejněním poskytnout). Tyto informace musí být pro koncové uživatele aktuální, úplné, srovnatelné, spolehlivé a uživatelsky vstřícné.

Mezi další základní povinnosti vůči všem uživatelům patří podle ustanovení § 61 odst. 3 ZEK zajištění **nepřetržitého přístupu k tísňovým službám. Tísňovou komunikací** je podle ustanovení § 2 odst. 4 písm. e) ZEK komunikace pomocí interpersonálních komunikačních služeb mezi koncovým uživatelem a centrem tísňové komunikace, jejímž cílem je požadovat a získat od tísňových služeb pomoc při mimořádných událostech. **Čísla tísňového volání** jsou zejména jednotné evropské číslo tísňového volání (112) a dále pak národní čísla 150, 155, 156 a 158, včetně **přístupu k tzv. evropským harmonizovaným číslům**. Jedná se o zvláštní čísla vyhrazená pro zvláštní druhy služeb – typicky např. pro služby se sociální hodnotou[6] čísla v rozsahu 116x. ČTÚ udělil oprávnění k užívání čísel: 116 000 pro přístup ke službě "Horká linka pro případy pohřešovaných dětí", 116 006 – „Linka pomoci obětem trestných činů“, 116 111 – „Linka důvěry určená pro děti“ a 116 123 - "Linka důvěry poskytující emocionální podporu". Kromě zajištění přístupu k výše uvedeným číslům má podnikatel povinnost zajišťovat také uskutečnění všech mezinárodních volání do Evropského telefonního číslovacího prostoru. Evropský telefonní číslovací prostor představují čísla s předvolbou +388 a jsou vyhrazena pro celoevropské služby.

Výjimkou z povinnosti zajištění nepřetržitého přístupu k číslům tísňového volání je v ustanovení § 33 odst. 10 ZEK definovaná povinnost podnikatele **znemožnit přístup k číslu tísňového volání,** a to z koncového zařízení, z něhož byla opakovaně **započata zlomyslná volání** definovaná v ustanovení § 33 odst. 12 ZEK. V případě, že se terčem zlomyslného volání nebo obtěžující komunikace stal sám účastník, má tento v souladu s ustanovením § 67 odst. 1 ZEK právo se obrátit na podnikatele se žádostí o **identifikaci účastnického čísla**, ze kterého byla tato **zlomyslná nebo obtěžující komunikace** uskutečněna. Toto právo lze uplatnit až do 2 měsíců ode dne uskutečnění takové komunikace. Jestliže jsou tato zlomyslná či obtěžující volání

vykonávanou živnostenským nebo obdobným způsobem, a to se záměrem činit tak soustavně a za účelem dosažení zisku.

[5] Dle doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 týkající se definice mikropodniků, malých a středních podniků (oznámeno pod číslem dokumentu C (2003) 1422) (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36–41)

[6] Dle rozhodnutí Evropské komise č. 2007/116/ES

uskutečňována prostřednictvím předplacených karet, nedisponuje podnikatel poskytující veřejně dostupnou telefonní službu osobními či identifikačními údaji osob, kterými jsou tato čísla používána, neboť v případě služeb poskytovaných mobilní sítí podnikatelé vedou pouze databázi údajů o aktivovaných předplacených kartách.

Identifikace účastnického čísla, ze kterého byla provedena zlomyslná nebo obtěžující komunikace, na žádost účastníka je zpoplatněnou službou, na rozdíl od **bezplatně** poskytované služby **identifikace volajícího**, která je jednou z dalších povinností podnikatele podle ustanovení § 69 písm. a) ZEK**.** Aby účastník nepřišel z důvodu změny poskytovatele služby přístupu k internetu o zřízenou emailovou schránku, kterou měl u opouštěného poskytovatele, je podle ustanovení § 69 písm. b) ZEK taktéž povinností podnikatele (pokud je to technicky možné) **bezplatně** zajistit službu **přeposílání elektronické pošty** nebo přístup k elektronické poště po přiměřenou dobu i po zániku závazku ze smlouvy s poskytovatelem služby přístupu k internetu.

Ochrana účastníků je poskytována také v oblasti **nevyžádaných marketingových kontaktů**. Účastníky, kteří se v souladu s ustanovením § 66 odst.1 ZEK rozhodli být uvedeni v účastnickém seznamu[7], je možno kontaktovat za účelem marketingu pouze v případě, že je v tomto seznamu veden konkrétní záznam, že si přejí být za tímto účelem kontaktováni. Tuto informaci, v rozsahu, v jakém dali účastníci s uveřejněním souhlas, je povinen podnikatel předat osobě, která poskytuje veřejně dostupné informační služby o číslech nebo poskytuje účastnické seznamy.

Účastníci mají právo na ochranu soukromí, stanovenou zejména v čl. 13 Listiny základních práv a svobod. Toto právo je garantováno tím, že podnikatel nesmí (nestanoví-li zákon jinak, viz okruh č. **4**) v souladu s ustanovením § 89 odst. 1 ZEK bez souhlasu účastníka kontrolovat či jinak dozorovat obsah přenášených zpráv, tj. informace přenášené mezi konkrétními účastníky komunikace prostřednictvím např. telefonního hovoru, textové zprávy, elektronické pošty a dalších komunikačních prostředků. Ustanovení § 61 odst. 8 ZEK stanoví, že vůči koncovému uživateli **nesmí být uplatňovány** jakékoliv **diskriminační požadavky** nebo podmínky v souvislosti s poskytováním služby elektronických komunikací z důvodů týkajících se jeho státní příslušnosti, místa pobytu nebo místa jeho usazení.

Dalším významným posílením práv spotřebitelů je poskytování zákonem požadovaných informací ještě před uzavřením smlouvy (**informační povinnost u smluv** podle ustanovení § 63 ZEK, viz okruh **č. 6**). Na základě těchto informací mohou spotřebitelé učinit informovanou volbu, zda smlouvu s podnikatelem uzavřou či nikoliv. Stejný stupeň ochrany jako spotřebitelům je v tomto případě poskytován také mikropodniku, malému podniku a neziskové organizaci, pokud se jí výslovně nezřekly. Na žádost jsou podnikatelé povinni poskytnout tyto informace ve formátu vhodném pro koncové uživatele se zdravotním postižením.

Právo na poskytnutí **bezplatného vyúčtování ceny** za poskytnuté služby podle druhu služby, nebo souhrnné vyúčtování ceny za poskytnuté služby za určité zúčtovací období je přiznáno v ustanovení § 64 odst. 2 ZEK všem koncovým uživatelům. Po dohodě s uživatelem je možné předkládat vyúčtování ceny i v jiné podobě než elektronické. U předplacených karet se vyúčtování ceny neposkytuje.

V případě že uživatel nesouhlasí s poskytnutým vyúčtováním ceny má podle ustanovení § 64 odst. 7 ZEK právo **uplatnit u poskytovatele** služby elektronických komunikací **reklamaci**. Reklamaci lze uplatnit taktéž na

[7] **Účastnický seznam** je veřejně dostupný ucelený přehled o telefonních číslech účastníků fyzických a právnických osob v pevných i mobilních sítích elektronických komunikací na území České republiky, s výjimkou těch účastníků, kteří s uveřejněním v tomto seznamu nesouhlasili.

poskytovanou veřejně dostupnou službu elektronických komunikací. Pro podání reklamace je důležitá lhůta, která činí 2 měsíce **ode dne dodání vyúčtování ceny za poskytnutou službu** nebo podle ustanovení § 64 odst. 9 ZEK **ode dne vadného poskytnutí služby, jinak právo zanikne**. U předplacených karet se podle věty poslední ustanovení § 64 odst. 2 ZEK neposkytuje vyúčtování ceny a koncový uživatel je tedy oprávněn podat reklamaci do 2 měsíců ode dne poskytnutí služby. **Podáním reklamace není** však koncový uživatel **zproštěn** splnění své povinnosti **uhradit** vyúčtovanou cenu. Pouze v odůvodněných případech může ČTÚ **na žádost** uživatele vydat **rozhodnutí o odkladném účinku podání reklamace**.

Povinností podnikatele je podle ustanovení § 64 odst. 10 ZEK **reklamaci vyřídit** nejpozději do 1 měsíce **ode dne doručení reklamace**, příp. do 2 měsíců vyžaduje-li vyřízení reklamace projednání se zahraničním provozovatelem. Dojde-li k vyúčtování ceny za službu v neprospěch uživatele, je podnikatel v souladu s ustanovením § 64 odst. 11 ZEK povinen **vrátit rozdíl ceny** nejpozději do 1 měsíce od vyřízení reklamace. Navíc pokud službu bylo možno využít jen částečně, anebo ji nebylo možno využít vůbec pro závadu technického nebo provozního charakteru na straně podnikatele poskytujícího službu, musí podle ustanovení § 64 odst. 12 ZEK tento **zajistit odstranění závady a také přiměřeně snížit cenu.** Právo na náhradu škody v důsledku přerušení služby nebo vadného poskytnutí služby uživatelům nevzniká. K rozhodování sporů podle ZEK včetně námitky proti vyřízení reklamace viz okruh **č. 10**.

Ustanovení § 64 ZEK vztahuje rovněž na balíčky služeb[8] podle ustanovení § 63c ZEK.

[8] Balíček služeb obsahuje alespoň službu přístupu k internetu nebo veřejně dostupnou interpersonální komunikační službu založenou na číslech a další službu, jako je např. veřejně dostupná interpersonální komunikační služba nezávislá na číslech, lineární rozhlasové a televizní vysílání a služby komunikace mezi stroji. Tyto jednotlivé prvky balíčku jsou poskytovány či prodávány týmž poskytovatelem v rámci jedné smlouvy nebo na základě úzce související nebo spojené smlouvy.

6. Informační povinnosti u smluv, zveřejňování informací, doba trvání závazku ze smlouvy a další náležitosti smlouvy (ZEK § 63 až 63e)

Právní předpisy:

- příloha č. 1 zákona č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **89/2012** Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2015/2120** ze dne 25. listopadu 2015, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu a mění směrnice **2002/22/ES** o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací a nařízení (EU) č. **531/2012** o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii ve znění pozdějších změn (dále také „nařízení 2015/2120")
- prováděcí nařízení Komise (EU) **2019/2243** ze dne 17. prosince 2019, kterým se stanoví šablona shrnutí smlouvy, kterou mají použít poskytovatelé veřejně dostupných služeb elektronických komunikací podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/1972**

Klíčové pojmy:

- spotřebitel, mikropodnik, malý podnik, neziskové organizace, předsmluvní informace, balíček služeb, právo na paušální náhradu, shrnutí smlouvy, ověřovací kód účastníka, právo na odstoupení od smlouvy, dostupnost transparentních informací, smlouva na dobu určitou a neurčitou, automatické prodloužení závazku ze smlouvy, úhrada za dotované koncové zařízení, úhrada za předčasné ukončení závazku ze smlouvy.

Související témata:

- Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Kontrola v elektronických komunikacích

Studijní text:

Informační povinnosti u smluv a další náležitosti smlouvy

Smlouvy jsou pro koncové uživatele důležitým nástrojem k zajištění transparentnosti informací a právní jistoty. Zvláštní ochrana je přiznána **spotřebiteli** (viz okruh č. 5), který by jinak měl omezené možnosti získat od podnikatele potřebné informace nutné k tomu, aby se mohl rozhodnout, zda smlouvu uzavře, či nikoliv. Pro učinění informované volby je zásadně důležité, aby příslušné informace byly podnikatelem poskytnuty ještě před uzavřením smlouvy nebo před tím, než spotřebitel učiní závaznou nabídku (**informační povinnost**). Vyjednávací pozice mikropodniku, malého podniku (definice, viz okruh č. 5) a neziskové organizace je v souladu s ustanovením § 63 odst. 4 ZEK srovnatelná s pozicí spotřebitelů, a proto tyto kategorie podniků požívají v tomto případě stejné úrovně ochrany jako spotřebitelé, pokud se těchto práv výslovně nezřeknou.

Předsmluvní informace, které má podnikatel v souladu s ustanovením § 63 odst. 1 ZEK povinnost sdělit spotřebiteli, jsou obecně stanoveny v ustanoveních § 1811 a 1820 občanského zákoníku a dále pak v Příloze č. 1 zákona o elektronických komunikacích. Mezi povinné informace patří zejména:

- hlavní znaky poskytované služby (u služby přístupu k internetu také minimální úroveň kvality),
- cena za poskytovanou službu, popřípadě cena pro aktivaci služby a pro jakékoliv platby pravidelné nebo související se spotřebou,
- délka trvání smlouvy a podmínky pro obnovení a zánik závazku ze smlouvy, včetně případné platby za ukončení smluvního vztahu,
- odškodnění a náhrady, včetně odkazu na práva spotřebitelů, která budou použita v případě nedodržení kvality služeb stanovené ve smlouvě,
- druhy opatření, jež může podnikatel přijmout v reakci na bezpečnostní incidenty.

V případě balíčků služeb a balíčků, které zahrnují služby i koncové zařízení, je povinností uvádět také cenu jednotlivých složek balíčku, informace o délce trvání smlouvy u balíčků služeb a podmínkách pro obnovení a ukončení balíčku nebo jeho složek.

Poskytovatelé služeb přístupu k internetu a veřejně dostupných interpersonálních komunikačních služeb jsou navíc povinni poskytnout **další informace** požadované podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu (nařízení 2015/2120). Jedná se např. o informace, jaký dopad by mohla mít opatření řízení provozu na kvalitu služby přístupu k internetu, jaký dopad mohou mít omezení objemu dat, informace o rychlosti[9] či jiných parametrech kvality služby a jaké prostředky nápravy má spotřebitel k dispozici v případě trvalé nebo pravidelně se opakující odchylky od skutečného výkonu služby přístupu k internetu. Spotřebitel musí být zároveň informován o svém **právu na paušální náhradu**, které může být uplatněno, jestliže přenesení čísla nebo změna poskytovatele služby přístupu k internetu je provedena se zpožděním, nebo dojde ke zneužití či nedodržení dohodnutých termínů opravy a instalace.

Veškeré výše uvedené předsmluvní informace musí být spotřebiteli poskytnuty v textové podobě nebo ve formě elektronického dokumentu, včetně upozornění, že pro potřeby dokumentace je vhodné si tento dokument uložit. Na žádost účastníka je podnikatel povinen tyto informace poskytnout také ve formátu přístupném pro osoby se zdravotním postižením.

Informační povinnost zahrnuje v souladu s ustanovením § 63 odst. 5 ZEK také povinnost poskytovatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací, jiné než přenosové služby používané pro poskytování služeb komunikace mezi stroji bezplatně předložit spotřebiteli **shrnutí smlouvy**, a to před jejím uzavřením. Jestliže nelze shrnutí smlouvy z objektivních technických důvodů poskytnout, smlouva nabývá účinnosti poté, co spotřebitel potvrdí svůj souhlas se smlouvou. Shrnutí smlouvy (dle šablony)[10] by mělo být stručné (max. 1 strana, u balíčků služeb nejvýše 3 strany formátu A4) a obsahovat alespoň:

- identifikační údaje podnikatele,
- kontaktní údaje pro reklamaci,
- hlavní znaky každé poskytované služby elektronických komunikací,

[9] Jaká je minimální, běžně dostupná, maximální a inzerovaná rychlost stahování a vkládání u služeb přístupu k internetu v případě pevných sítí, nebo jaká je odhadovaná maximální a inzerovaná rychlost stahování a vkládání u služeb přístupu k internetu v případě mobilních sítí.

[10] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/2243 ze dne 17. prosince 2019, kterým se stanoví šablona shrnutí smlouvy, kterou mají použít poskytovatelé veřejně dostupných služeb elektronických komunikací podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972

- ceny za služby elektronických komunikací a další platby související s jejím využíváním,
- délku trvání smlouvy a podmínky pro obnovení a zánik závazku ze smlouvy,
- informace o službách určených pro koncové uživatele se zdravotním postižením a
- informace o rychlosti služby a prostředcích nápravy podle nařízení 2015/2120, jde-li o službu přístupu k internetu.

Všechny údaje, které podnikatel sdělil spotřebiteli před uzavřením smlouvy, se v souladu s ustanovením § 63 odst. 7 ZEK stávají obsahem smlouvy, a to včetně **ověřovacího kódu účastníka** (tzv. OKU) podle § 34 odst. 7 písm. d) a § 34a odst. 5 písm. e) ZEK, který musí být účastníku sdělen při uzavření smlouvy.

Jedním z klíčových prostředků ochrany je v souladu s ustanovením § 1829 občanského zákoníku právo na **odstoupení od smlouvy uzavírané pomocí prostředků komunikace na dálku**, jestliže poskytnutý rekapitulující obsah smlouvy podle účastníka neodpovídá obsahu dohodnutém s podnikatelem. Toto právo lze uplatnit do 14 dnů ode dne následujícího po dni předání písemného obsahu smlouvy nebo její změny. Nebyl-li spotřebitel poučen o právu odstoupit od smlouvy, může od smlouvy odstoupit do jednoho roku ode dne uplynutí této lhůty. V případě uzavření nebo změny smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, jiné než přenosové služby používané pro poskytování služeb komunikace mezi stroji, nebo připojení k veřejné komunikační síti za použití prostředku komunikace na dálku je podle ustanovení § 63 odst. 12 ZEK podnikatel rovněž povinen spotřebiteli nebo koncovému uživateli, který je podnikající fyzickou osobou, poskytnout písemně informace podle § 63 odst. 1 ZEK. Lhůta pro odstoupení od smlouvy nebo její změny uzavřené mimo obchodní prostory nebo při použití prostředků komunikace na dálku začíná běžet dnem následujícím po dni předání těchto informací.

Zveřejňování informací

Kromě informační povinnosti je také důležité, aby podnikatel v souladu s ustanovením § 63a ZEK zajistil **dostupnost transparentních, aktuálních a srovnatelných informací** o všech nabídkách a službách, a to také ve formátu přístupném pro osoby se zdravotním postižením. Mezi tyto hlavní informace patří: kontaktní údaje podnikatele, popis nabízených služeb[11] a existující mechanismy řešení sporů.

Doba trvání závazku ze smlouvy

Podle ustanovení § 63b odst. 1 ZEK **nesmí** doba trvání smlouvy, kterou podnikatel uzavírá se spotřebitelem na dobu **určitou**, přesáhnout 24 měsíců, jinak se smlouva považuje za smlouvu uzavřenou na dobu **neurčitou**. To platí i v případě účastníka, kterým je mikropodnik, malý podnik nebo nezisková organizace, pokud se tohoto práva výslovně nevzdal. Jestliže smlouva uzavřená na dobu určitou umožňuje **automatické prodloužení závazku**, má podle ustanovení § 63b odst. 3 ZEK účastník po tomto automatickém prodloužení právo závazek ze smlouvy kdykoli **bezplatně vypovědět**. **Výpovědní lhůta** je zákonem omezena max. na jeden měsíc. Před automatickým prodloužením smlouvy je podnikatel povinen nejméně 1 měsíc předem informovat účastníka o konci závazku a způsobech, jak lze tento závazek vypovědět. Bezplatně vypovědět lze v souladu s ustanovením § 63b odst. 5 ZEK závazek ze smlouvy také v případě, jestliže podnikatel provedl **jednostrannou změnu smluvních podmínek**, **která pro účastníka nebyla výhradně přínosná** (např. změna v souvislosti s platbami, cenami, omezením objemu dat nebo rychlosti přenosu dat apod.), a účastník

[11] Popis nabízených služeb např. zahrnuje: rozsah služeb včetně jejich ceny, smluvní podmínky, doba trvání závazku ze smlouvy, platby při předčasném zániku závazku ze smlouvy, práva související s ukončením závazku ze smlouvy k balíčku, postupy a platby za přenositelnost čísel, informace o přístupu k tísňovým službám apod.

s těmito novými podmínkami nesouhlasí. Pokud by se však jednalo o změny čistě administrativní povahy nebo změny, které nemají na účastníka negativní dopad, nebo by došlo ke změně smlouvy na základě změny právní úpravy či na základě rozhodnutí ČTÚ, právo vypovědět závazek ze smlouvy, aniž by účastníkovi vznikly jakékoli další náklady, se neuplatní. Při provedení změny smluvních podmínek má podnikatel povinnost 1 měsíc před nabytím její účinnosti **informovat účastníka o veškerých změnách** a jeho **právu závazek ze smlouvy vypovědět**. Možnost bezplatně vypovědět závazek ze smlouvy před koncem původně sjednaného období se podle ustanovení § 63b odst. 6 ZEK vztahuje také na případy, kdy dojde k **narušení poskytování interpersonální komunikační služby** závislé na číslech nebo služby spočívající zcela nebo převážně v přenosu signálů, a to jakoukoli významnou trvající nebo často se opakující odchylkou, nebo má-li v souladu s ustanovením § 63c odst. 2 ZEK spotřebitel právo ukončit závazek ze smlouvy ke kterékoli složce balíčku služeb před koncem ujednaného období z důvodu vadného plnění nebo jiného porušení smlouvy.

Ve všech těchto uvedených případech je podnikatel podle ustanovení § 63b odst. 7 ZEK oprávněn požadovat pouze **úhradu za dotované koncové zařízení** (pokud si ho účastník ponechá). Výše této úhrady je však zákonem **limitována.** Nesmí překročit poměrnou část hodnoty tohoto zařízení dohodnutou v okamžiku uzavření smlouvy, nebo části ceny za služby, kterou zbývá uhradit do zániku závazku ze smlouvy, podle toho, která z těchto dvou částek je nižší. Zaplacením úhrady je podnikatel povinen bezplatně odstranit případná omezení využívání dotovaného koncového zařízení v jiných sítích. Kromě úhrady za dotované koncové zařízení může podnikatel požadovat taktéž **úhradu za ukončení smlouvy před uplynutím doby trvání**, na kterou je smlouva uzavřena, pokud k ukončení smlouvy došlo formou výpovědi účastníka nebo dohodou. Úhrada, v případě, že se jedná o **spotřebitele nebo podnikající fyzickou osobu**, a za podmínky, že smlouva byla **ukončena do** 3 měsíců **ode dne jejího uzavření,** nesmí v souladu s ustanovením § 63b odst. 8 ZEK být vyšší, než **jedna dvacetina** součtu měsíčních paušálů zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy nebo jedna dvacetina součtu minimálních sjednaných měsíčních plnění zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy, přičemž výše úhrady se počítá z částky placené v průběhu trvání smlouvy, a pokud je poskytována sleva oproti ceníkové ceně, nelze určit výši úhrady z ceníkové ceny. Omezení výše této úhrady a možnost využití práva přenosu telefonního čísla nebo provedení změny poskytovatele přístupu k internetu, kdy dochází k zániku závazku ze smlouvy, posiluje postavení spotřebitelů a podnikajících fyzických osob při změně poskytovatele služeb, což vede ke zlepšení jejich mobility na trhu a také ke zvýšení konkurence na trhu. K případným smluvním ujednáním obsahující takové podmínky a postupy, které by odrazovaly od změny poskytovatele služeb elektronických komunikací, se ze zákona nepřihlíží.

7. **Přenositelnost čísel a změna poskytovatele služby přístupu k internetu** (ZEK § 34 až 34a)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 58/2022 Sb., o podmínkách přenositelnosti čísel a změny poskytovatele služby přístupu k internetu
- vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů
- všeobecné oprávnění č. VO-S/1/07.2005-9, kterým se stanoví podmínky k poskytování služeb elektronických komunikací

Klíčové pojmy:

- přenositelnost, změna poskytovatele, hlasová komunikační služba, služba přístupu k internetu, lhůta pro přenesení čísel, lhůta pro změnu poskytovatele služby, ověřovací kód účastníka, přejímající poskytovatel služby, opouštěný poskytovatel služby, one-stop-shop

Související témata:

- Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Správa čísel a kódů

Studijní text:

Instituty přenositelnosti čísel (dále jen „přenositelnost“) a změny poskytovatele služby přístupu k internetu (dále jen „změna poskytovatele“) představují nástroje podporující účinnost hospodářské soutěže a rozvoj konkurenčního prostředí mezi podnikateli v elektronických komunikacích, zejména poskytovateli hlasové komunikační služby a služby přístupu k internetu. Usnadňují účastníkům přecházet mezi jednotlivými poskytovateli služeb elektronických komunikací (přenositelnost čísel u hlasové komunikační služby a změna poskytovatele služby u služby přístupu k internetu). Právní úprava garantuje pro účastníky určitá práva směřující k zajištění kontinuálního poskytování služby v případě změny poskytovatele služby a stanoví povinnosti a postupy pro poskytovatele těchto služeb. Přihlíží přitom i k technické proveditelnosti a respektuje princip přiměřenosti a podporuje ochranu spotřebitelů. Klíčovou roli pro využití těchto nástrojů hraje dostatečná transparentnost informací pro účastníky. Přenositelnost a změna poskytovatele musí být provedena pro účastníka **bezplatně**, **ve stanovených lhůtách a s minimální „administrativní“ náročností**.

Všichni podnikatelé, kteří mohou být dotčeni žádostí o přenesení čísla či změnu poskytovatele, jsou povinni **spolupracovat** na realizaci potřebných úkonů a postupů a vzájemně spolu komunikovat. Jak v souvislosti s přenositelností, tak ve vztahu ke změně poskytovatele upravuje ZEK v ustanovení § 63c i situace, jak postupovat v případě poskytování služeb v balíčku, jehož součástí je hlasová komunikační služba nebo služba přístupu k internetu.

Přenositelnost (§ 34 ZEK)

Právo na (pro účastníka) **bezplatné ponechání si telefonního čísla** nezávisle na poskytovateli služby je zakotveno v ustanovení § 34 ZEK. Povinnost vychází z regulačního rámce elektronických komunikací, který je v současné době vymezen Kodexem. Spolu s tímto právem účastníka jsou spojeny odpovídající povinnosti podnikatelů zajišťujících síť elektronických komunikací nebo poskytujících veřejně dostupnou službu. Povinnosti se **nevztahují** na přenositelnost mezi veřejnou pevnou a veřejnou mobilní komunikační sítí.

Ustanovení § 34 odst. 6 ZEK stanoví, že doba, po kterou není (nemusí být) účastníkovi během procesu přenesení telefonního čísla na přenášeném čísle poskytována veřejně dostupná služba elektronických komunikací, nesmí přesáhnout jeden pracovní den.

Ustanovení § 34 odst. 7 ZEK stanoví zvláštní roli přejímajícího poskytovatele služby, který je povinen na žádost účastníka proces přenositelnosti zajistit postupem označovaným jako tzv. one-stop-shop tak, aby účastník mohl **uplatnit své právo na jednom místě** a nemusel již komunikovat s opouštěným poskytovatelem služby. Zákon určuje i minimální náležitosti žádosti o přenesení čísla.

V ustanovení § 34 odst. 3 ZEK je obsažena definice **geografického čísla**, v odstavci 4 pak **negeografického čísla**.

Zde je třeba upozornit na nutnost uvedení **ověřovacího kódu účastníka** pro přenesení čísla, který vydává opouštěný poskytovatel služby a předává jej účastníkovi spolu s poučením o účelu a způsobu využití tohoto identifikátoru. Ověřovací kód je jedinečný identifikátor (alfanumerický kód), který musí spotřebitel sdělit poskytovateli služby elektronických komunikací, aby mohl uplatnit právo na změnu poskytovatele nebo ukončení poskytování služby elektronických komunikací.

Ustanovení § 34 ZEK stanoví i další lhůty související s realizací přenesení čísla a komunikací mezi dotčenými osobami (např. v souladu s odstavcem 9 vyrozumí přejímající poskytovatel opouštěného poskytovatele služby o žádosti účastníka o přenesení čísla do 1 pracovního dne od jejího obdržení) a dále v odstavci 11 právo na **paušální náhradu**, pokud dojde v procesu ke zpoždění, k zneužití přenosu v důsledku porušení povinnosti přejímajícího nebo opouštěného poskytovatele služby nebo k nedodržení dohodnutých termínů opravy a instalace.

Na základě zákonného zmocnění v ustanovení § 34 odst. 5 ZEK pak stanoví ČTÚ technické a organizační podmínky pro realizaci přenositelnosti mezi podnikateli, včetně souvisejících postupů a lhůt, a zásady pro účtování ceny v souvislosti s přenositelností čísel **prováděcím právním předpisem** (vyhláška č. 58/2022 Sb., o podmínkách přenositelnosti čísel a změny poskytovatele služby přístupu k internetu). Vyhláška definuje potřebné pojmy a obsahuje ustanovení o referenční databázi přenesených čísel a směrování provozu na přenesené telefonní číslo. Ve vztahu k povinnosti podnikatele podle ustanovení § 34 odst. 1 ZEK tuto povinnost upřesňuje. V ustanovení § 4 vyhláška podrobně upravuje postup přenesení telefonního čísla včetně důvodů pro odmítnutí přenesení čísla. Dále upravuje otázku ceny za přenesení čísla uplatňovanou mezi podnikateli a řeší i otázku úhrady za používání přeneseného telefonního čísla. Je nutné zdůraznit, že vyhláška upravuje technické a organizační podmínky mezi podnikateli, neřeší vztahy mezi poskytovatelem služby a účastníkem.

Pokud podnikatel neplní povinnost zajistit právo účastníka ponechat si telefonní číslo a s tím související úkony při přenesení čísla způsobem určeným vyhláškou, dopouští se **přestupku** podle ustanovení § 118 odst. 14 písm. l) ZEK.

Změna poskytovatele (§ 34a ZEK)

Smyslem zavedení tohoto nástroje je nejen snaha zabránit odrazování účastníků od změny poskytovatele, ale zejména umožnit přechod k novému poskytovateli ihned, bez nutnosti čekat na konec platnosti smlouvy. Změna poskytovatele není spojena s potřebou ponechání si telefonního čísla, právní úprava klade u služby přístupu k internetu důraz zejména na **zajištění kontinuity poskytování služby a informovanost** zákazníků.

V ustanovení § 34a odst. 1 ZEK je poskytovateli služby přístupu k internetu stanovena povinnost zajistit, aby každý účastník, který o to požádá, mohl změnit poskytovatele služby přístupu k internetu tak, aby byla zajištěna kontinuita poskytovaných služeb, pokud je to technicky možné. Přejímající poskytovatel hraje i u změny poskytovatele zásadní roli, provází účastníka celým procesem, a proto je povinen poskytnout účastníkovi před změnou i v jejím průběhu veškeré nezbytné a související informace.

Postup změny poskytovatele je v určitých ohledech obdobný jako u přenesení čísla. Účastník, který hodlá změnit poskytovatele služby přístupu k internetu, může požádat přejímajícího poskytovatele o zajištění této změny poskytovatele. I zde vede celý proces změny přejímající poskytovatel. V ustanovení § 34a odst. 5 ZEK jsou určeny minimální náležitosti žádosti o změnu, pro kterou musí mít účastník k dispozici příslušný ověřovací kód poskytnutý opouštěným poskytovatelem služby.

Klíčová v celém procesu změny poskytovatele je **komunikace mezi přejímajícím a opouštěným poskytovatelem** služby, kteří se při respektování žádosti účastníka musí dohodnout na datu změny. To je důležité zejména v situaci, kdy je služba poskytována oběma dotčenými poskytovateli na stejné infrastruktuře jiného podnikatele. Přejímající poskytovatel v souladu s ustanovením § 34a odst. 6 ZEK do 1 pracovního dne od obdržení žádosti účastníka **vyrozumí** opouštěného poskytovatele o žádosti účastníka, sdělí mu všechny náležitosti nutné pro provedení změny poskytovatele a informace o dni, ke kterému má změna poskytovatele proběhnout, a společně neprodleně ověří možnost provedení změny poskytovatele služby přístupu k internetu.

Přejímající poskytovatel je podle ustanovení § 34a odst. 7 ZEK oprávněn ověřit totožnost účastníka před tím, než jeho jménem požádá opouštěného poskytovatele o změnu poskytovatele. Neposkytne-li účastník potřebnou součinnost při ověření své totožnosti, hledí se na něho, jako by o změnu poskytovatele služby přístupu k internetu nepožádal.

Přejímající poskytovatel v souladu s ustanovením § 34a odst. 8 ZEK zajistí, aby k aktivaci služeb došlo v nejkratší možné době, nebo ve lhůtě dohodnuté s účastníkem. Opouštěný poskytovatel je povinen poskytovat své služby za stejných podmínek až do doby, kdy jsou aktivovány služby přejímajícího poskytovatele. Přerušení poskytování služby během změny poskytovatele nesmí přesáhnout 1 pracovní den.

Vyhláška o podmínkách přenositelnosti čísel a změny poskytovatele služby přístupu k internetu pak podrobněji rozpracovává technické a organizační podmínky pro realizaci změny poskytovatele služby přístupu k internetu mezi podnikateli, včetně souvisejících postupů a lhůt. V ustanovení § 11 je upravena komunikace mezi dotčenými poskytovateli služby i pro případ, že by na samoregulační bázi mělo vzniknout společné řešení, jehož prostřednictvím by spolu podnikatelé ve věci změny sdíleli potřebné informace. Takové řešení však zatím nevzniklo a na základě praxe se nejeví jako nezbytně potřebné, na rozdíl od **referenční databáze pro přenositelnost**.

Také v případě nesprávně provedených postupů nebo neprovedení změny má účastník právo na paušální náhradu a nesplnění povinnosti dotčených podnikatelů může být sankcionováno jako **přestupek** podle ustanovení § 118 odst. 18 písm. e) ZEK.

8. Aspekty budování sítí elektronických komunikací (ZEK § 100 až 104a)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (§ 100 až § 104a ZEK)

Klíčové pojmy:

- rušení, ochranné pásmo, nadzemní komunikační vedení, podzemní komunikační vedení, rádiový spoj, oprávnění k využívání cizích nemovitostí

Související témata:

- Správa rádiového spektra

Studijní text:

Provozovatelé strojů, přístrojů a zařízení, jejichž provozováním vzniká vysokofrekvenční energie, jsou podle ustanovení § 100 odst. 1 ZEK povinni zajistit, aby vysokofrekvenční energie těchto zařízení nezpůsobovala rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí, popřípadě rušení poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb.

Rušením provozu se v souladu s ustanovením § 100 odst. 2 ZEK rozumí elektromagnetické rušení, které **zhoršuje, znemožňuje nebo opakovaně přerušuje** provoz elektronického komunikačního zařízení, sítě elektronických komunikací, popřípadě poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb.

Pokud dojde k rušení provozu elektronického komunikačního zařízení nebo sítě, poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb**,** je provozovatel **zařízení *rušícího* provoz** podle ustanovení § 100 odst. 3 ZEK povinen učinit vhodná ochranná opatření. Neprovede-li provozovatel rušícího zařízení ochranná opatření sám, provede je provozovatel rušeného elektronického komunikačního zařízení nebo sítě na náklady provozovatele rušícího zařízení.

Vzniklo-li rušení provozu **nedodržením podmínek** stanovených pro provoz zařízení, nese podle § 100 odst. 4 ZEK náklady na ochranná opatření **provozovatel tohoto zařízení**, jinak nese náklady provozovatel zařízení **později uvedeného do provozu nebo změněného**. Pokud rušené zařízení neodpovídá požadavkům na odolnost, ponese náklady na ochranná opatření provozovatel tohoto zařízení. Jinak nese tyto náklady provozovatel zařízení později zřízeného nebo změněného.

Dojde-li k rušení příjmu rozhlasového nebo televizního vysílání, které je na daném území provozováno provozovatelem vysílání nebo provozovatelem převzatého vysílání, provozem amatérské radiokomunikační služby nebo služby elektronických komunikací, je ČTÚ v souladu s ustanovením § 100 odst. 5 ZEK oprávněn uložit držiteli oprávnění k využívání rádiových kmitočtů pro tyto služby podmínky k neprodlenému odstranění rušení, a to **na náklady provozovatele rušícího zařízení**. V případě, že rušení vzniká pouze vlivem nedostatečné odolnosti přijímacího zařízení, informuje ČTÚ provozovatele rušeného přijímacího zařízení o možných podmínkách vedoucích k odstranění rušení. ČTÚ zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový

přístup aktualizované informace o ochraně sítí pro šíření zemského digitálního televizního vysílání, o jím řešených případech rušení elektronických komunikačních zařízení a sítí a o postupu pro uplatnění požadavku na odstranění rušení.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 100 odst. 6 ZEK **zjišťuje zdroje rušení** provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí, poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb. V odůvodněných případech vydá předběžné opatření k okamžitému odstavení zdroje rušení bez předchozí výzvy.

V případě, že provozovatel zařízení rušícího provoz neodstraní zdroj rušení provozu ve lhůtě stanovené mu ČTÚ ve výzvě nebo v předběžném opatření, ČTÚ rozhodne podle ustanovení § 100 odst. 7 ZEK o odstranění zdroje rušení. ČTÚ může provést odstranění zdroje rušení nebo jiná vhodná opatření sám, není-li provozovatel rušícího zařízení znám nebo je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný. Náklady na odstranění zdroje rušení nese jeho provozovatel; pokud není znám, nese náklady ČTÚ.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 100 odst. 8 ZEK **zjišťuje přednostně rušení** provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí Ministerstva obrany a ozbrojených sil České republiky, Ministerstva vnitra, Bezpečnostní informační služby, Policie České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Hasičského záchranného sboru České republiky, poskytovatelů zdravotnické záchranné služby, Celní správy České republiky a Vězeňské služby a justiční stráže České republiky. Za rušení provozu se považuje i provozování vysílacího rádiového zařízení, které zhoršuje, znemožňuje nebo opakovaně přerušuje příjem přístroje, který je určen pouze k příjmu rádiových vln k zajištění obrany nebo bezpečnosti státu.

Za rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí, poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb se v souladu s ustanovením § 100 odst. 9 ZEK považuje i rušení způsobené **elektromagnetickým stíněním** nebo **odrazy elektromagnetických vln** stavbami nebo činnostmi souvisejícími s prováděním stavby. To neplatí v případě, že stavba nebo činnost související s prováděním stavby byla zahájena dříve než provoz elektronického komunikačního zařízení nebo sítě. Změna stavby nebo provozu elektronického komunikačního zařízení nebo sítě se v příslušné části považuje za novou stavbu nebo nové zahájení provozu elektronického komunikačního zařízení nebo sítě. Provozovatel elektronických komunikačních zařízení a sítí, podnikatel poskytující službu elektronických komunikací nebo provozovatel radiokomunikačních služeb, jehož provoz je rušen, je povinen vyzvat vlastníka nebo stavebníka dotčené stavby k uzavření dohody o vhodných opatřeních k odstranění tohoto rušení. Nedojde-li k dohodě, rozhodne o způsobu odstranění rušení na návrh jedné ze stran a po projednání s ČTÚ příslušný stavební úřad. Náklady na odstranění rušení stavbami nese vlastník dotčené stavby, náklady na odstranění rušení činnostmi souvisejícími s prováděním stavby nese stavebník.

Osoby, které budou provádět **stavební práce**, jsou podle ustanovení § 101 odst. 1 ZEK povinny provést opatření, aby nedošlo k **poškození vedení** komunikační sítě. To se týká i provádění hluboké orby na zemědělských pozemcích, zemních prací a terénních úprav. Komunikační vedení veřejné komunikační sítě může v souladu s ustanovením § 101 odst. 2 ZEK křížit energetická, vodovodní, kanalizační a jiná vedení, zásobárny přírodních vod, území chráněná podle zvláštních právních předpisů, dráhy, pozemní komunikace, vodní a jiná díla a jejich ochranná pásma nebo se jich jinak dotknout, a to způsobem přiměřeným ochraně životního prostředí tak, aby byly co nejméně dotčeny zájmy zúčastněných vlastníků. Ustanovení zvláštního právního předpisu není tímto dotčeno. Komunikační vedení veřejné komunikační sítě může být v souladu s ustanovením § 101 odst. 3 ZEK kříženo nebo jinak dotčeno energetickými, vodovodními,

kanalizačními a jinými vedeními, dráhou nebo pozemní komunikací, a to způsobem, který nezpůsobí rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací.

Ochranné pásmo podzemního komunikačního vedení vzniká v souladu s ustanovením § 102 odst. 1 ZEK dnem nabytí právní moci rozhodnutí o povolení záměru podle zákona č. 283/2021 Sb., **stavební zákon**, ve znění pozdějších předpisů (dále také „stavební zákon"). Pokud není podle stavebního zákona vyžadováno povolení, potom dnem uvedení sítě nebo zařízení elektronických komunikací do užívání. Ochranné pásmo podzemního komunikačního vedení činí podle ustanovením § 102 odst. 2 ZEK 0,5 m po stranách krajního vedení. V ochranném pásmu podzemního komunikačního vedení je podle ustanovení § 102 odst. 3 ZEK **zakázáno bez souhlasu jeho vlastníka nebo rozhodnutí stavebního úřadu** provádět zemní práce nebo terénní úpravy, bez souhlasu jeho vlastníka nebo rozhodnutí stavebního úřadu zřizovat stavby či umísťovat konstrukce nebo jiná podobná zařízení, bez souhlasu jeho vlastníka vysazovat trvalé porosty. Činnosti v ochranném pásmu podzemního komunikačního vedení, které by znemožňovaly nebo podstatně znesnadňovaly přístup k tomuto vedení, nebo které by mohly ohrozit bezpečnost a spolehlivost jeho provozu, je podle ustanovení § 102 odst. 4 ZEK možné vykonávat jen po předchozím souhlasu vlastníka vedení.

Ochranné pásmo nadzemního komunikačního vedení vzniká v souladu s ustanovením § 102 odst. 5 ZEK dnem nabytí právní moci rozhodnutí. Parametry tohoto ochranného pásma, rozsah omezení a podmínky ochrany stanoví na návrh vlastníka tohoto vedení příslušný stavební úřad v tomto rozhodnutí. Přitom musí být šetřeno práv vlastníků nemovitostí nacházejících se v ochranném pásmu nadzemního komunikačního vedení.

Ochranné pásmo rádiového zařízení a rádiového směrového spoje vzniká v souladu s ustanovením § 103 ZEK dnem nabytí právní moci rozhodnutí. Parametry těchto ochranných pásem, rozsah omezení a podmínky ochrany stanoví na návrh vlastníka těchto zařízení a spojů příslušný stavební úřad v tomto rozhodnutí. Přitom musí být šetřeno práv vlastníků nemovitostí nacházejících se v ochranném pásmu rádiového zařízení a rádiového směrového spoje. V řízeních o ochranných pásmech nadzemního komunikačního vedení, rádiového zařízení a rádiového směrového spoje je podle ustanovení § 103a ZEK **dotčeným správním úřadem** ČTÚ.

Podle ustanovení § 104 odst. 1 ZEK je podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť **oprávněn** v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí vydaném podle stavebního řádu a za splnění dále stanovených podmínek **zřizovat a provozovat na cizím pozemku nebo v něm** nadzemní nebo podzemní komunikační vedení veřejné komunikační sítě, včetně jejich opěrných bodů nadzemního nebo vytyčovacích bodů podzemního komunikačního vedení, telefonní budky a přípojná komunikační vedení veřejné komunikační sítě, přetínat tyto pozemky vodiči a zřizovat v nich vedení veřejné komunikační sítě, jakož i související elektrické přípojky; anténní stožáry včetně antén rádiových zařízení veřejné komunikační sítě, související elektronická komunikační zařízení veřejné komunikační sítě a související elektrické přípojky; anténní stožáry včetně antén rádiových směrových spojů veřejné komunikační sítě, související elektronická komunikační zařízení veřejné komunikační sítě a související elektrické přípojky.

Podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť je podle ustanovení § 104 odst. 2 ZEK **oprávněn** v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o povolení záměru podle stavebního zákona a za splnění dále stanovených podmínek **zřizovat a provozovat na cizí stavbě nebo v ní** vnitřní komunikační vedení veřejné komunikační sítě včetně koncových bodů veřejné komunikační sítě a souvisejících rozvaděčů, veřejné telefonní automaty a přípojná komunikační vedení veřejné komunikační sítě, jakož i související elektrické

přípojky; anténní stožáry nebo anténní nosiče včetně antén rádiových zařízení veřejné komunikační sítě a jejich přípojných komunikačních vedení, související elektronická komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, připojení na vnitřní elektrické rozvody a související elektrické přípojky; anténní stožáry nebo anténní nosiče včetně antén rádiových směrových spojů veřejné komunikační sítě a jejich přípojných komunikačních vedení, související elektronická komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, připojení na vnitřní elektrické rozvody a související elektrické přípojky.

Za tím účelem uzavře podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť s vlastníkem dotčené nemovitosti v souladu s ustanovením § 104 odst. 3 ZEK písemnou **smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti** k části dotčené nemovitosti za jednorázovou náhradu a po ukončení výstavby a zaměření polohy vedení smlouvu o zřízení služebnosti ke skutečně dotčené části nemovitosti, nebo na návrh podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť jinou písemnou smlouvu. Nedojde-li s vlastníkem dotčené nemovitosti k uzavření písemné smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti nebo prokáže-li podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť, že vlastník dotčené nemovitosti není znám nebo není určen anebo proto, že je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný nebo je-li vlastnictví nemovitosti sporné, či vlastník v dispozici s ní omezen, rozhodne o návrhu podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť na zřízení služebnosti vyvlastňovací úřad. Podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť může vykonávat oprávnění uvedená v rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu o omezení vlastnického práva k dotčené nemovitosti ode dne vykonatelnosti tohoto rozhodnutí.

Podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť je také podle ustanovení § 104 odst. 6 ZEK na základě **prokazatelného oznámení** vlastníkovi, správci nebo uživateli dotčené nemovitosti oprávněn v nezbytném rozsahu **vstupovat nebo vjíždět** na cizí nemovitosti v souvislosti s výše uvedenými činnostmi a při přípravě projektové dokumentace, opravách a při údržbě komunikačních vedení a elektronických komunikačních zařízení umístěných na cizích nemovitostech, v nezbytném rozsahu kácet a oklesťovat dřeviny ohrožující bezpečný a spolehlivý provoz komunikačních vedení a elektronických komunikačních zařízení. Prokazatelným oznámením se rozumí oznámení data a účelu vstupu či vjezdu na dotčenou nemovitost nebo kácení či oklešťování dřevin rostoucích na této nemovitosti, včetně oznámení činností, které v této souvislosti budou na nemovitosti vykonávány. Oznámení musí být učiněno s dostatečným předstihem.

Nadzemním komunikačním vedením se v souladu s ustanovením § 104 odst. 9 ZEK rozumí drátové, kabelové nebo bezdrátové vedení, včetně souvisejícího elektronického komunikačního zařízení, postavené nad zemí, vně nebo uvnitř budov. Opěrnými body nadzemního komunikačního vedení jsou konstrukce nesoucí nebo podpírající vodiče nebo kabely či související elektronická komunikační zařízení tohoto vedení (sloup, střešník, zední konzola, anténní stožár, anténní nosič).

Síť elektronických komunikací (včetně stožárů, nadzemního i podzemního komunikačního vedení a jejich opěrných a vytyčovacích bodů) **není** podle ustanovení § 104 odst. 10 ZEK součástí pozemku a je považována za inženýrskou síť.

Podzemním komunikačním vedením se v souladu s ustanovením § 104 odst. 12 ZEK rozumí kabelové vedení, včetně kabelových souborů a zařízení uložených pod povrchem země a kabelových rozvaděčů umístěných nad úrovní terénu. Kabelovými soubory a zařízeními jsou zejména spojky, kabelové doplňky, průběžné zesilovače, opakovače, zařízení k ochraně kabelu před korozí, před přepětím, zařízení pro tlakovou ochranu kabelu, ochranné trubky kabelů. Vytyčovacími body podzemního komunikačního vedení jsou kabelové

označníky, patníky nebo sloupky určující polohu kabelových souborů a zařízení, křižovatky kabelů s komunikacemi, dráhou, vodními toky, polohové změny trasy kabelu v obcích nebo ve volném terénu.

V případě **poruchy nebo přerušení provozu** komunikačního vedení nebo elektronického komunikačního zařízení je podnikatel podle ustanovení § 104 odst. 13 ZEK oprávněn za účelem odstranění poruchy nebo přerušení provozu vstoupit na nemovitost, na níž je toto vedení nebo elektronické komunikační zařízení umístěno, **bez souhlasu vlastníka**, popřípadě správce nebo uživatele, nebylo-li ani při vynaložení přiměřeného úsilí možné vlastníkovi, popřípadě správci nebo uživateli dotčené nemovitosti vstup s dostatečným předstihem oznámit a takový souhlas získat. V takovém případě je tento podnikatel povinen bezodkladně oznámit vlastníku, popřípadě správci nebo uživateli dotčené nemovitosti provedení prací, jejich místo zabezpečit a zajistit následně uvedení dotčené nemovitosti do předchozího, popřípadě náležitého stavu.

Dojde-li mezi vlastníkem nemovitosti a podnikatelem zajišťujícím veřejnou komunikační síť **ke sporu** o rozsahu zmíněných oprávnění, **rozhodne** na návrh jedné ze stran sporu v souladu s ustanovením § 104 odst. 14 ZEK **příslušný stavební úřad** v součinnosti s ČTÚ. Právní vztahy **odpovědnosti za škodu** způsobenou podnikatelem zajišťujícím veřejnou komunikační síť v souvislosti s omezením vlastnického práva vlastníka nemovitosti se podle ustanovení § 104 odst. 15 ZEK řídí občanským zákoníkem.

Vlastník domu, bytu nebo nebytového prostoru je v souladu s ustanovením § 104 odst. 16 ZEK **povinen umožnit** uživateli domu, bytu nebo nebytového prostoru **příjem rozhlasového a televizního vysílání** provozovatelů vysílání za podmínky, že v místě příjmu je signál přiměřené kvality. Současně je povinen umožnit uživateli domu, bytu nebo nebytového prostoru, nebo podnikateli zajištujícímu veřejnou komunikační síť, o jehož služby projevil zájem uživatel tohoto domu, bytu nebo nebytového prostoru, zřízení vnitřního komunikačního vedení veřejné komunikační sítě včetně rozvaděče a koncového bodu sítě, nebrání-li tomu technické nebo právní překážky. **Dojde-li** mezi vlastníkem domu, bytu nebo nebytového prostoru a uživatelem tohoto domu, bytu nebo nebytového prostoru, nebo podnikatelem zajištujícím veřejnou komunikační síť, o jehož služby prokazatelně projevil zájem uživatel tohoto domu, bytu nebo nebytového prostoru **ke sporu** o rozsahu práv a těchto povinností podle tohoto odstavce, **rozhodne** na návrh jedné ze stran sporu ČTÚ.

Stavebník, který vyvolal překládku nadzemního nebo podzemního vedení veřejné komunikační sítě elektronických komunikací, podle ustanovení § 104 odst. 18(ZEK **nese náklady** nezbytné úpravy dotčeného úseku vedení sítě elektronických komunikací, a to na úrovni stávajícího technického řešení. Náklady související s modernizací či zvýšením přenosové kapacity nadzemního nebo podzemního vedení sítě elektronických komunikací nese vlastník tohoto vedení.

Podle ustanovení § 104a odst. 1 ZEK vzniká podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť **na základě pravomocného povolení záměru na pozemcích ve veřejném vlastnictví včetně místních samospráv** (viz výčet v uvedeném ustanovení) oprávnění zřizovat a provozovat podzemní vedení veřejné komunikační sítě včetně vytyčovacích bodů a souvisejících elektronických komunikačních zařízení, přetínat tyto pozemky vodiči a zřizovat v nich vedení veřejné komunikační sítě, jakož i související elektrické přípojky, dále oprávnění vstupovat a vjíždět v nezbytně nutném rozsahu při projektování, zřizování, provozu, opravách, změnách, modernizaci nebo odstraňování vedení veřejné komunikační sítě včetně souvisejících elektronických komunikačních zařízení a oprávnění provádět nezbytné úpravy půdy a jejího porostu, zvláště odstraňovat a oklešťovat stromoví překážející veřejné komunikační síti.

Výše uvedená oprávnění jsou v souladu s ustanovením § 104a odst. 2 ZEK **služebnostmi** váznoucími na dotčených pozemcích. Šíře zatížení pozemku může být do 0,3 m anebo v šíři umísťovaného vedení nebo zařízení, pokud je toto větší. Tato oprávnění ve vztahu k jednotlivým pozemkům vznikají na základě pravomocného územního rozhodnutí, či územního souhlasu. Za zřízení této služebnosti poskytne podle ustanovení § 104a odst. 3 ZEK oprávněný vlastníkovi pozemku jednorázovou náhradu ve výši ceny zjištěné podle zákona upravujícího oceňování majetku, a to na základě žádosti vlastníka pozemku. Žádost musí být v souladu s ustanovením § 104a odst. 4 ZEK podána do 3 let ode dne, kdy došlo k zápisu služebnosti do katastru nemovitostí, jinak nárok zaniká. Na základě podané žádosti podnikatel nechá vypracovat odhad, který stanoví výši náhrady za služebnost, kterou uhradí vlastníkovi pozemku do 6 měsíců od podání žádosti. Vlastník pozemku má v souladu s ustanovením § 104a odst. 5 ZEK právo ve veřejném zájmu nepožadovat po podnikateli jednorázovou **náhradu za zřízení služebnosti** nebo má právo ve veřejném zájmu požadovat jednorázovou náhradu nižší, než stanoví odhad. Oprávnění ze služebnosti vzniklá přecházejí podle ustanovení § 104a odst. 6 ZEK na právní nástupce podnikatelů zajišťujících veřejnou komunikační síť, vlastníky či nabyvatele těchto vedení, či jejich části, jsou-li tito zároveň podnikateli zajišťujícími veřejnou komunikační síť a podle ustanovení § 104a odst. 7 ZEK **zanikají** do 5 let od dne jejich vzniku, a to za podmínky, že nedojde k zahájení stavby na pozemku a dále v případě, že veřejná komunikační síť bude trvale odstraněna z pozemku, přičemž oprávněný ze služebnosti zajistí bez zbytečného odkladu její výmaz z katastru nemovitostí.

9. Bezpečnost a integrita sítí a služeb elektronických komunikací (ZEK § 98 až 99)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (ZEK)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/679** o ochraně osobních údajů (GDPR, dále také „nařízení GDPR")
- zákon č. **89/2012 Sb.**, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Klíčové pojmy:

- bezpečnost sítí, integrita sítí, dostupnost služeb, krizový plán, kybernetické hrozby, krizový stav, interoperabilita

Související témata:

- Ochrana osobních, provozních a lokalizačních údajů a důvěrnost komunikací

Studijní text:

Zákon o elektronických komunikacích se v ustanoveních § 98 a § 99 zaměřuje na **zabezpečení sítí a služeb** elektronických komunikací, a to jak v běžném provozu, tak i v krizových obdobích. Zajištění bezpečnosti, integrity a dostupnosti těchto sítí je klíčové nejen pro ochranu před kybernetickými hrozbami, ale i pro ochranu citlivých údajů a zajištění kontinuity poskytovaných služeb v krizových situacích, jako jsou přírodní katastrofy nebo kybernetické útoky.

Podle ustanovení § 98 odst. 1 ZEK mají poskytovatelé veřejně dostupných služeb elektronických komunikací povinnost zajistit bezpečnost, integritu a dostupnost svých sítí a služeb. Tyto povinnosti zahrnují nejen technická, ale i organizační opatření zaměřená na ochranu proti potenciálním rizikům, která by mohla narušit stabilitu a funkčnost sítě.

Povinností podnikatelů je přijmout **technicko-organizační pravidla k zabezpečení sítě**. Poskytovatelé služeb jsou povinni zavést technická a organizační opatření k zabezpečení své sítě a služeb. Tato opatření musí být přiměřená riziku a charakteru hrozeb, jimž mohou být jejich sítě a služby vystaveny. Úroveň bezpečnosti musí odpovídat existujícímu riziku s cílem minimalizovat nebo eliminovat dopad bezpečnostních incidentů na uživatele a na funkčnost sítí.

Druhou povinností je zajištění bezpečnosti a integrity sítě. Poskytovatelé musí chránit své sítě proti **narušení integrity a dostupnosti**, aby byla zajištěna kontinuita a bezpečnost provozu. Tato povinnost se vztahuje na všechny vrstvy sítě, včetně fyzické, síťové a aplikační. Bezpečností sítě se rozumí schopnost odolávat zásahům, které by mohly narušit její dostupnost, hodnověrnost, integritu nebo důvěrnost, včetně dat přenášených a zpracovávaných v rámci této sítě. Závažný bezpečnostní incident je definován jako událost, která má nepříznivý dopad na bezpečnost sítí a služeb.

Třetí povinností je průběžné **hodnocení rizik**. Poskytovatelé služeb jsou povinni pravidelně provádět analýzu rizik a na základě jejích výsledků aktualizovat bezpečnostní opatření. Tato analýza zahrnuje jak technické, tak i organizační složky, zaměřující se především na ochranu proti kybernetickým útokům a dalším hrozbám.

Čtvrtou povinností je **implementace nástrojů pro detekci a reakci na incidenty**. Podnikatelé musí zavést postupy pro detekci a včasnou reakci na bezpečnostní incidenty a poruchy v síti, včetně vyhodnocení a vyřešení těchto incidentů v souladu s interními směrnicemi.

Podnikatelé jsou povinni zajistit ochranu před externími hrozbami. Zabezpečení sítě a služeb by mělo zahrnovat ochranu proti externím hrozbám, jako jsou:

- kybernetické útoky (DDoS, phishing, malware),
- fyzické napadení infrastruktury (požáry, záplavy, vandalismus) nebo
- poruchy v síťové infrastruktuře.

Poskytovatelé jsou rovněž povinni zabezpečit přenosy dat proti odposlechu a neoprávněné manipulaci.

V ustanovení § 99 ZEK jsou definována specifická opatření, která musí poskytovatelé služeb přijmout v případě **krizových situací**, aby zajistili kontinuitu služeb i v těchto výjimečných podmínkách.

Povinnosti podnikatelů, které musí plnit v krizových situacích

V první řadě se jedná o zajištění **kontinuity služby** během krizových stavů. Poskytovatelé musí mít připravený krizový plán a opatření k zajištění funkčnosti služeb v krizových obdobích, jako jsou přírodní katastrofy, válečný stav nebo kybernetické útoky. Tato opatření musí zahrnovat jak technické, tak organizační aspekty a pravidelné testování.

Druhou povinností je zajištění **prioritního připojení pro orgány veřejné moci**. V krizových obdobích, např. při vyhlášení stavu nouze, musí poskytovatelé zajistit, že určité veřejné instituce a orgány mají prioritní připojení a dostupnost služeb.

Každý poskytovatel služeb musí mít **vnitřní pravidla a směrnice** zaměřené na zajištění bezpečnosti sítě a služeb za krizových situací. Tato pravidla zahrnují opatření na obnovu služeb, zálohování dat a zajištění dostupnosti i v případě výpadků nebo napadení sítě. V krizových obdobích je kladen důraz na to, aby všechny části komunikační infrastruktury byly schopny spolupracovat (**interoperabilita**). To znamená, že musí být zajištěna kompatibilita mezi různými technologiemi používanými poskytovateli.

Podnikatelé poskytující veřejné služby elektronických komunikací musí v případě krizových situací, jako jsou přírodní katastrofy nebo technické havárie, zajistit **dostupnost komunikace pro krizové složky** a v případě potřeby zajistit i přístup k veřejným komunikačním službám pro účastníky krizové komunikace.

Příklady krizových opatření

- Zálohování a redundance

Poskytovatelé musí mít záložní systémy pro klíčovou infrastrukturu, včetně zálohování napájení (např. generátory) a redundantních komunikačních cest.

- Krizové řízení a obnovitelné plány

Každý poskytovatel musí mít krizový tým, který bude řídit činnosti v krizových obdobích a plán obnovy služeb co nejrychleji po výpadku.

- Zajištění připojení pro kritické aplikace a veřejné služby

Některé služby, jako je zajištění komunikace pro složky integrovaného záchranného systému, musí mít prioritu během krizových situací.

ČTÚ je pověřen **dohledem** nad dodržováním povinností poskytovatelů služeb elektronických komunikací v oblasti bezpečnosti a integrity sítí a služeb. ČTÚ provádí kontroly a auditní činnosti u podnikatelů v této oblasti, aby zajistil plnění právních požadavků, včetně zavedení krizových plánů a bezpečnostních opatření.

Pokud poskytovatelé služeb nedodrží povinnosti týkající se bezpečnosti a integrity sítí a služeb, mohou čelit **sankcím**. Tyto sankce zahrnují:

- pokuty za nedostatečné zabezpečení sítě,
- pokuty za nezajištění kontinuity služeb v krizových obdobích a
- nařízení o odstranění nedostatků ve stanovené lhůtě.

10. Rozhodování sporů podle zákona o elektronických komunikacích (ZEK § 127 až 129)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o správních poplatcích")
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/1972** ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronického komunikace (dále také „Kodex")
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/1971** ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC), o změně nařízení (EU) **2015/2120** a o zrušení nařízení (ES) č. **1211/2009**
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2022/612** ze dne 6. dubna 2022 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii

Klíčové pojmy:

- účastnický spor, spor mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti, námitka proti vyřízení reklamace, přiznání náhrady nákladů řízení, správní poplatek, správní řízení, věcná příslušnost, uveřejnění rozhodnutí, odmítnutí rozhodování sporu

Související témata:

- Právní předpisy včetně evropských, výkon státní správy a spolupráce mezi úřady a zásady regulace v oblasti elektronických komunikací, Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Základní služby, poštovní licence a povinnosti držitele poštovní licence

Studijní text:

V rámci své působnosti vymezené ustanovením § 108 ZEK řeší ČTÚ spory podle tohoto zákona.

Obdobně ČTÚ rozhoduje též ve sporech podle:

- zákona o poštovních službách a
- zákona o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů.

Příslušná ustanovení obou výše uvedených zákonů upravují **spory o přístupu k poštovní, resp. fyzické infrastruktuře**, v druhém případě též **poskytování souvisejících údajů**. ČTÚ bude rovněž rozhodovat spory vyplývající z nařízení o gigabitové infrastruktuře[12] , k nimž bude přijata zákonná úprava na vnitrostátní úrovni.

[12] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1309 ze dne 29. dubna 2024 o opatřeních ke snížení nákladů na budování gigabitových sítí elektronických komunikací, o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení směrnice 2014/61/EU.

Základním procesním předpisem pro správní řízení je správní řád, **sporné řízení** se řídí ustanovením § 141 správního řádu. Sporné řízení lze zahájit pouze na **návrh**. Účastníci řízení se označují jako navrhovatel a odpůrce. Na nich spočívají břemeno tvrzení a břemeno důkazní, správní orgán tedy primárně vychází z tvrzení účastníků řízení, kteří je rovněž musí podložit **důkazy**. Správní orgán rozhoduje na základě navržených a provedených důkazů. Správní orgán si může sám opatřit další důkazy, pokud je to nezbytně nutné pro zjištění skutkového stavu věci. Ve sporném řízení mohou účastníci řízení rovněž uzavřít **smír**.

Spory podle ustanovení § 127 ZEK

V souladu s ustanovením § 127 ZEK řeší ČTÚ **spory mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti** nebo mezi těmito osobami a jinými podnikateli působícími v jiném členském státě, v jejichž prospěch existuje povinnost přístupu nebo propojení na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu.

Ustanovení § 127 ZEK upravuje oproti ustanovení § 141 správního řádu pro účely sporů mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti odlišně některé dílčí otázky.

Pro příslušnost ČTÚ rozhodnout spor musí být splněny dva předpoklady (podmínky):

- osobní – spor vznikl mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti,
- věcný – spor se týká povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě.

Při splnění uvedených podmínek rozhoduje spor **předseda Rady ČTÚ**, proti jeho rozhodnutí lze podat **rozklad**. Orgánem funkčně příslušným k rozhodnutí o rozkladu je **Rada ČTÚ**. Účastníci řízení se po pravomocném skončení věci mohou obrátit žalobou na občanskoprávní **soud**, který bude rozhodovat podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Zejména pro účely vybírání správních poplatků (viz níže) můžeme dále podle předmětu návrhu vyčlenit **spory o plnění povinnosti k peněžitému plnění**. Mezi spory, jejichž předmětem naopak není peněžité plnění, patří jmenovitě řízení zahajovaná na návrh v případě, kdy nedojde k uzavření smlouvy, např. podle následujících ustanovení ZEK:

- § 72a odst. 4 (smlouva o službě šíření rozhlasového a televizního vysílání mezi provozovatelem rozhlasového a televizního vysílání a podnikatelem poskytujícím tuto službu elektronických komunikací nebo podnikatelem zajišťujícím sítě používané pro veřejné šíření rozhlasového či televizního vysílání) a
- § 80 odst. 7 (smlouva o přístupu nebo propojení mezi operátorem a podnikatelem poskytujícím veřejně dostupnou službu elektronických komunikací).

Předmětem sporu může být též **uzavření dodatku** ke smlouvě či **cena služeb**, spor se však musí vztahovat k povinnosti uložené zákonem o elektronických komunikacích případně na jeho základě.

Jde-li o přeshraniční spor s vlivem na obchod mezi členskými státy, má ČTÚ podle ustanovení § 127 odst. 5 ZEK **oznamovací povinnosti vůči Sdružení BEREC**.

Navrhovatel též může požádat o vydání **předběžného opatření** podle ustanovení § 61 správního řádu. Jedná se o rozhodnutí předběžné povahy (dočasného charakteru) pouze na období do vydání konečného rozhodnutí. Není možné, aby správní orgán rozhodnutím o předběžném opatření nahrazoval definitivní úpravu poměrů účastníků řízení v konečném rozhodnutí.

Podání návrhu na rozhodnutí sporu podle ustanovení § 127 ZEK, **s výjimkou sporu o plnění povinnosti k peněžitému plnění**, mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti podléhá v souladu se zákonem o správních poplatcích, jehož přílohou je sazebník, **správnímu poplatku ve výši 10 000 Kč** [položka 110 písm. b) sazebníku]. V tomto případě se navrhovateli v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích zasílá výzva k zaplacení správního poplatku.

Podání návrhu na rozhodnutí sporu podle ustanovení § 127 ZEK **o plnění povinnosti k peněžitému plnění** podléhá **správnímu poplatku ve výši 4 % z požadované částky**, který činí **nejméně 200 Kč** a **nejvýše 500 000 Kč** [položka 110 písm. c) sazebníku]. V souladu s ustanovením § 5 odst. 3 zákona o správních poplatcích se navrhovateli zasílá platební výměr na správní poplatek.

V ustanovení § 127 odst. 1 ZEK je dále stanovena obecná **lhůta pro vydání rozhodnutí** 4 měsíce**, ve zvláště složitých případech** 6 měsíců.

Ustanovení § 127 odst. 2 ZEK upravuje **pořádkovou pokutu** za řádně neomluvenou nebo opakovanou neúčast na řádně oznámeném ústním jednání nebo za neposkytnutí součinnosti. Předseda Rady ČTÚ je oprávněn uložit dotčené osobě pořádkovou pokutu **až do výše 100 000 Kč, a to i opakovaně**.

Podle ustanovení § 127 odst. 3 ZEK ČTÚ **uveřejňuje** rozhodnutí ve sporech, a to v souladu s ustanoveními § 125 a 126 ZEK na své **elektronické úřední desce** a dále v **Telekomunikačním věstníku**.

K řešení sporů o peněžitá plnění rozhodovaných při splnění shora uvedených podmínek předsedou Rady ČTÚ lze podle ustanovení § 127 odst. 6 ZEK **sjednat rozhodčí smlouvu** (doložku) podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů. V případě jejího sjednání není příslušný k rozhodnutí sporu ČTÚ, ale ten, kdo je uveden v rozhodčí smlouvě (jeden nebo více rozhodců anebo stálý rozhodčí soud).

Předseda Rady ČTÚ je v souladu s ustanovením § 128 ZEK **oprávněn odmítnout rozhodnout spor** podle ustanovení § 127 ZEK. Tomu musí předcházet ústní jednání za účasti všech stran sporu, z něhož vyplyne, že jiné způsoby řešení by lépe přispěly k včasnému vyřešení sporu v souladu s ustanoveními § 5 odst. 2 až 4 ZEK. Proti rozhodnutí předsedy Rady ČTÚ o odmítnutí sporu nelze podat opravný prostředek. Při nevyřešení sporu do 4 měsíců ode dne vydání uvedeného odmítavého rozhodnutí postupuje ČTÚ na návrh jedné ze stran podle ustanovení § 127 ZEK (tedy předseda Rady ČTÚ spor věcně projedná). V takovém případě musí rozhodnout do 4 měsíců od podání návrhu účastníkem řízení, pokud se navrhovatel neobrátil na soud. Postup podle tohoto ustanovení není využíván často, předseda Rady ČTÚ dosud rozhodl o odmítnutí rozhodnout spor pouze v jediném případě.

Spory podle ustanovení § 129 ZEK

ČTÚ vede podle ustanovení § 129 ZEK správní řízení týkající se sporů **mezi osobou vykonávající komunikační činnost** na straně jedné a **účastníkem**, popřípadě **uživatelem** na straně druhé. Vzhledem k tomu, že se obdobně jako v případě sporů podle ustanovení § 127 ZEK jedná o správní řízení sporná ve smyslu § 141 správního řádu, uplatní se v nich mj. zásady dispoziční a projednací. Pro účastníky řízení to znamená, že správní řízení je jednak zahajováno na návrh navrhovatele (protistrana je v řízení nazývána odpůrcem) a jednak je tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní. ČTÚ v rámci správního řízení provádí (zejména) důkazy, které účastníci navrhli.

ČTÚ rozhoduje spory podle ustanovení § 129 odst. 1 ZEK na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu.

Návrh osoby vykonávající komunikační činnost na rozhodnutí sporu, který se týká povinnosti účastníka, popřípadě uživatele, **k peněžitému plnění** (nejčastěji pro porušení povinnosti účastníka či uživatele uhradit cenu za poskytnutou službu), se podává k ČTÚ na **elektronickém formuláři**. ČTÚ formuláře zpřístupňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup, konkrétně na svých internetových stránkách (Přehled formulářů | Český telekomunikační úřad).

Novelou zákona o elektronických komunikacích dochází s účinností ode dne 1. 7. 2025 k rozšíření kompetence ČTÚ o rozhodování části sporů, které doposud rozhodovaly soudy. Jedná se o spory podle ustanovení § 129a ZEK, v němž se konkrétně hovoří o rozhodování účastnických sporů o peněžitá plnění mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, který se týká povinnosti účastníka, popřípadě uživatele, k peněžitému plnění, na základě **návrhu osoby vykonávající komunikační činnost**. Takový spor se musí týkat některé z následujících položek:

- peněžitého **plnění sjednaného v přímé souvislosti se smlouvou** o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, a to **za služby nebo zboží**, popřípadě **jiná plnění**, které nejsou službou elektronických komunikací, ale **slouží k jejímu zřízení nebo zrušení, poskytování, provozu, údržbě nebo podpoře**, a to včetně **koncového zařízení**, pokud je součástí **balíčku** podle § 63c, nebo **zřízení koncového bodu** sítě,
- **platby provedené na základě příkazu koncového uživatele** osobou vykonávající komunikační činnost, jestliže částka platby odpovídá nejvýše 50 EUR a celková částka plateb provedených za 1 měsíc odpovídá nejvýše 300 EUR, a platba slouží k **zaplacení za hlasové služby nebo digitální obsah** nebo je prováděna prostřednictvím elektronického komunikačního zařízení za účelem zaplacení za vstupenky nebo jízdenky nebo za charitativním účelem (tzv. **služby třetích stran**, např. Premium SMS, DMS, Audiotex – volání na čísla s předčíslím 90X či m-platby) nebo
- platby za **audiovizuální mediální služby na vyžádání** (tj. poskytování pořadů veřejnosti za účelem informování, zábavy nebo vzdělávání) **a jiný digitální obsah**, pokud je poskytován osobou vykonávající komunikační činnost jako **doplňková služba** k účastníkem sjednané službě elektronických komunikací, a rovněž úhrady za komunikaci na **telefonní čísla s vyjádřenou cenou**.

Podle ustanovení § 129b ZEK ve znění účinném ode dne 1. 7. 2025 ČTÚ rozhoduje spory podle § 129 a 129a rovněž v případech, kdy se jedná o **spor z ručitelského závazku** splnění povinnosti účastníka nebo uživatele, pro kterou by jinak osoba vykonávající komunikační činnost vedla spor s tímto účastníkem nebo uživatelem podle § 129 nebo 129a.

Podání návrhu podle ustanovení § 129 odst. 1 ZEK rovněž podléhá správnímu poplatku. Podání návrhu na rozhodnutí sporu podle § 129 ZEK **o plnění povinnosti k peněžitému plnění** podléhá poplatku ve výši **4 % z této částky, nejméně 200 Kč**, nanejvýš pak 500 000 Kč [položka 110 písm. c) sazebníku].

Zvláštním druhem sporného řízení je **řízení o námitce proti vyřízení reklamace** ve smyslu ustanovení § 129 odst. 3 ZEK. Nevyhoví-li podnikatel poskytující veřejně dostupné služby elektronických komunikací reklamaci na vyúčtování ceny nebo na poskytovanou veřejně dostupnou službu elektronických komunikací, je účastník, popřípadě uživatel oprávněn podat u ČTÚ návrh na zahájení řízení o námitce proti vyřízení reklamace bez zbytečného odkladu, **nejpozději však** do 1 měsíce **ode dne doručení vyřízení reklamace nebo marného uplynutí lhůty pro její vyřízení,** jinak právo uplatnit námitku **zanikne** (jedná se tedy o lhůtu prekluzivní). Podle ustanovení § 129 odst. 8 ZEK ČTÚ **nerozhoduje** spory podle odstavců 1 a 3 zahájené na návrh účastníka, popřípadě uživatele, v případě, že se jedná o spor týkající se koncového zařízení v balíčku podle § 63c nebo spor ze spotřebitelského úvěru.

Podáním námitky proti vyřízení reklamace není dotčena povinnost uhradit cenu za poskytnutou službu. ČTÚ však může v odůvodněných případech rozhodnout, že se splnění povinnosti uhradit cenu **odkládá** až do nabytí právní moci rozhodnutí o námitce. Podání námitky proti vyřízení reklamace podléhá správnímu poplatku ve výši **100 Kč** [položka 110 písm. d) sazebníku]**.**

V rámci oznámení o zahájení řízení o sporu zahajovaného na návrh spotřebitele ČTÚ informuje strany sporu vhodným způsobem o právu na právní pomoc a o tom, že nemají povinnost právního zastoupení. Podáním návrhu spotřebitel souhlasí s právními účinky výsledku řešení sporu v rozsahu informace zveřejněné nebo jemu poskytnuté ze strany ČTÚ.

Správní řízení podle ustanovení § 129 ZEK je rovněž ukončeno vydáním **rozhodnutí**. **Lhůta pro vydání rozhodnutí** činí opět 4 měsíce**,** ve zvláště složitých případech 6 měsíců. Lhůta pro vydání rozhodnutí ve **sporu zahájeném na návrh *spotřebitele*** činí 90 dnů, ve zvláště složitých případech 180 dnů.

Ve správním řízení podle ustanovení § 127 a 129 ZEK vznikají účastníkům řízení náklady řízení, např. za správní poplatek za podání návrhu, za právní zastoupení apod. ČTÚ v souladu s ustanovením § 141 správního řádu přizná účastníku řízení, který měl ve věci **plný úspěch**, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku řízení, který ve věci úspěch neměl. Měl-li účastník řízení ve věci **úspěch jen částečný**, může ČTÚ náhradu nákladů poměrně rozdělit, popřípadě rozhodnout, že žádný z účastníků řízení nemá na náhradu nákladů právo. I když měl účastník řízení ve věci úspěch jen částečný, může mu ČTÚ přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li **neúspěch v poměrně nepatrné části** nebo pokud záviselo rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze ČTÚ. ČTÚ přizná náhradu nákladů řízení v plné výši účastníkovi řízení také v případě, že byl **pro chování dalšího účastníka řízení vzat zpět návrh**, který byl účastníkem řízení podán důvodně.

11. Kontrola v elektronických komunikacích

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (§ 2, 108, 113 a, 114)
- zákon č. **634/1992 Sb.**, o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (§ 2, § 23b odst. 3)
- zákon č. **255/2012 Sb.**, o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (§ 1, 2 a 4)
- zákon č. **500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Klíčové pojmy:

- kontrola, kontrolní orgán, kontrolující, kontrolovaná osoba, oznámení o zahájení kontroly, kontrolní zjištění, protokol o kontrole, součinnost, elektronické komunikace

Související témata:

- Práva uživatelů služeb elektronických komunikací a povinnosti podnikatelů vůči účastníkům, Informační povinnosti u smluv, zveřejňování informací, doba trvání závazku ze smlouvy a další náležitosti smlouvy, Přenositelnost čísel a změna poskytovatele služby přístupu k internetu, Správa rádiového spektra

Studijní text:

Kontrolou rozumíme činnost **kontrolního orgánu**, která je uskutečňována s cílem zjistit, jak **kontrolovaná osoba** plní povinnosti, které jí vyplývají z právních předpisů. Kontrolní orgán zahajuje kontrolu z moci úřední. Procesním předpisem, podle kterého je kontrola vedena, je **kontrolní řád**. Kontrola je zahájena prvním kontrolním úkonem, jímž je doručení **oznámení o zahájení kontroly** kontrolované osobě. Současně platí, že kontrolní orgán může před zahájením kontroly provádět úkony, jejichž účelem je **opatření podkladů** pro posouzení, zda zahájit kontrolu. Výsledným dokumentem je v rámci kontroly **protokol o kontrole**, který obsahuje skutečnosti vztahující se k vykonané kontrole (např. označení kontrolního orgánu, kontrolujícího a kontrolované osoby, označení předmětu kontroly apod.) a zejm. obsahuje **kontrolní zjištění**, tj. zjištěný stav věci s uvedením nedostatků a označení právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí. Proti kontrolnímu zjištění může kontrolovaná osoba podat u kontrolního orgánu **námitky** ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole, není-li stanovena v protokolu o kontrole lhůta delší.

Kontrolující (fyzická osoba pověřená kontrolním orgánem k výkonu kontroly) i **kontrolovaná osoba** mají jasně vymezená práva a povinnosti, která jsou zakotvena v kontrolním řádu. Kontrolovaná osoba je např. povinna poskytnout kontrolujícímu potřebnou **součinnost**, její neposkytnutí hodnotí kontrolní řád jako přestupek.

Kontrola je **ukončena** marným uplynutím lhůty pro podání námitek nebo vzdáním se práva podat námitky, dnem doručení vyřízení námitek kontrolované osobě nebo dnem, ve kterém byly námitky předány k vyřízení správnímu orgánu.

V případě závadového zjištění v rámci kontroly je kontrolní orgán oprávněn takové kontrolní zjištění využít jako podklad pro následně vedené **správní řízení**. V případě, že správní orgán v daném správním řízení rozhodne o tom, že se kontrolovaná osoba jakožto účastník daného správního řízení dopustila **přestupku**, lze za přestupek uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Kontrola podle zákona o elektronických komunikacích

Zmocnění kontrolních orgánů k výkonu kontroly vyplývají z konkrétních právních předpisů. Pravomoc ČTÚ vykonávat kontrolu elektronických komunikací je stanovena v ustanovení § 108 odst. 1 písm. m) ZEK a blíže specifikována v ustanovení § 113 ZEK.

Jak bylo uvedeno výše, postup ČTÚ, jakožto kontrolního orgánu, při kontrole upravuje kontrolní řád. Mimo kontrolní řád ČTÚ při výkonu kontroly aplikuje též další procesní právní předpis, kterým je správní řád, a to např. při doručování písemností kontrolované osobě (např. oznámení o zahájení kontroly či protokolu o kontrole).

V případě ČTÚ jsou kontrolujícími zaměstnanci, kteří disponují kontrolním průkazem, nebo zaměstnanci, kteří disponují pověřením ke kontrole. Pověření ke kontrole vydává kontrolujícímu předseda Rady ČTÚ nebo k tomu pověřená osoba, a to ve formě písemného pověření k jednotlivé kontrole nebo ve formě průkazu (vzor stanoven vyhláškou).

ČTÚ v rozsahu své působnosti uskutečňuje zejména **kontroly podnikatelů** v elektronických komunikacích (např. kontroly plnění povinností podnikatelů v elektronických komunikacích, které jsou stanoveny v ZEK). V některých případech ale ČTÚ kontroluje i subjekty, které nejsou podnikateli v elektronických komunikacích, např. v případě kontroly povinností plynoucích z oprávnění k využívání kmitočtů (oprávněný totiž nemusí být nutně podnikatel) či z plnění podmínek pro držitele průkazu způsobilosti k obsluze vysílacích rádiových zařízení apod.

Podle ustanovení § 113 odst. 2 ZEK je ČTÚ při výkonu kontroly oprávněn kontrolovat:

- **plnění povinností a podmínek stanovených zákonem o elektronických komunikacích**

  Příkladem může být např. kontrola zaměřená na plnění informačních povinností u účastnických smluv o poskytování služeb elektronických komunikací poskytovateli veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, tj. např. kontrola zaměřená na plnění povinností vyplývajících z § 63 ZEK.

- **plnění povinností a podmínek stanovených prováděcími právními předpisy**

  Jedná se o vyhlášky a nařízení vlády, příkladem může být kontrola plnění Vyhlášky č. 58/2022 Sb., o podmínkách přenositelnosti čísel a změny poskytovatele služby přístupu k internetu, poskytovateli služeb elektronických komunikací.

- **plnění povinností a podmínek stanovených opatřeními obecné povahy**

  ČTÚ je oprávněn vydat opatření obecné povahy, kterým je např. všeobecné oprávnění. ČTÚ tedy může mj. realizovat kontroly zaměřené na plnění podmínek vydaných všeobecných oprávnění, kupříkladu plnění podmínek podle Všeobecného oprávnění č. VO-S/1/07.2005-9, kterým se stanoví podmínky k poskytování služeb elektronických komunikací.

- **plnění povinností a podmínek stanovených rozhodnutími vydanými na základě ZEK**,

- **plnění povinností a podmínek stanovených rozhodnutími o ceně vydanými na základě ZEK**,

ČTÚ stanovuje nebo přímo usměrňuje výši cen v oblasti elektronických komunikací. V případě, že analýza relevantního trhu prokáže, že trh není efektivně konkurenční nebo nevýhodný ve prospěch koncových uživatelů, je ČTÚ oprávněn uplatnit regulaci cen vydáním rozhodnutí o ceně.

- **využívání rádiových kmitočtů** (viz okruh č. **20**)

  ČTÚ je v rámci výkonu správy rádiového spektra povinen zajistit účelné využívání rádiových kmitočtů. Využíváním rádiových kmitočtů se rozumí jejich používání pro radiokomunikační službu nebo k zajišťování sítě elektronických komunikací, jejímž prostřednictvím jsou poskytovány služby elektronických komunikací nebo radiokomunikační služby. Nad řádností využívání rádiových kmitočtů ČTÚ dohlíží zejména v podobě monitorování rádiových kmitočtů. Monitorováním lze obvykle rozumět průběžné sledování rádiového spektra nebo jeho částí a činností, které zde probíhají.

- **využívání čísel**

  Při kontrole čísel ČTÚ zjišťuje dodržování podmínek pro jejich využívání stanovených v zákoně o elektronických komunikacích, prováděcích právních předpisech, opatřeních obecné povahy a rozhodnutích vydaných na základě zákona o elektronických komunikacích. Kontrola čísel je zpravidla prováděna bez předchozího upozornění osob využívajících tato čísla pro poskytování služeb nebo přístupu k sítím elektronických komunikací. Předchozí upozornění by totiž mohlo zmařit účel kontroly.

Zjistí-li ČTÚ, že **osoba vykonávající komunikační činnost** (*zde také jako povinná osoba*) nesplní podmínky nebo nesplní zvláštní povinnosti stanovené všeobecným oprávněním, oprávněním k využívání rádiových kmitočtů nebo oprávněním k využívání čísel, nebo nesplní zvláštní povinnosti uvedené v ustanovení § 11 ZEK, **vyzve** v souladu s ustanovením § 114 ZEK povinnou osobu, aby odstranila zjištěné nedostatky ve lhůtě do 1 měsíce. Povinná osoba bezodkladně písemně **oznámí** ČTÚ odstranění zjištěných nedostatků.

Pokud ČTÚ zjistí, že porušení povinností a podmínek představuje **bezprostřední a závažné ohrožení** veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo zdraví a bezpečnosti osob nebo hrozí způsobením vážné hospodářské nebo jiné újmy ostatním osobám vykonávajícím komunikační činnost nebo uživatelům sítí nebo služeb elektronických komunikací anebo jiným osobám, vydá bezodkladně **rozhodnutí o opatření k nápravě**. Toto opatření je platné nejdéle po dobu tří měsíců, lze jej však prodloužit.

ČTÚ může rozhodnout o **přerušení nebo ukončení poskytování určité služby elektronických komunikací** nebo souboru služeb, pokud by toto poskytování mohlo vést ke značnému narušení hospodářské soutěže, a to do doby, než podnikatel poskytující tuto službu začne plnit uložené povinnosti. ČTÚ dále rozhodne o přerušení nebo ukončení zajišťování sítě elektronických komunikací nebo poskytování služby elektronických komunikací, pokud povinná osoba v případě závažného nebo opakovaného porušení povinností a podmínek nezjednala nápravu v ČTÚ stanovené lhůtě.

Kontrola podle zákona o ochraně spotřebitele

Na úseku služeb elektronických komunikací je ČTÚ podle ustanovení § 23b odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele svěřen též dozor nad dodržováním zde vyjmenovaných povinností, dále také dozor nad dodržováním povinností plynoucích z příslušných ustanovení občanského zákoníku a povinností stanovených v článku 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013.

Příkladem kontroly na základě výše svěřených pravomocí ČTÚ může být kontrola, v rámci které by ČTÚ např. na základě podnětu zjišťoval, zda se daný poskytovatel, jakožto **prodávající** (ve smyslu zákona o ochraně spotřebitele podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby), při poskytování služeb elektronických komunikací **spotřebiteli** (fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání) nedopustil užití zakázané nekalé obchodní praktiky. Podle

výsledku takto vedené kontroly by následně ČTÚ provedl další právní kroky (např. uložil poskytovateli **pokutu** ve správním řízení).

Při prodeji služeb spotřebitelům jsou zakázány některé obchodní praktiky, které definuje zákon o ochraně spotřebitele. Důvodem je hlavně do značné míry slabší pozice spotřebitele vůči podnikatelům v jednotlivých odvětvích. Obchodní praktika je nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě. Je-li obchodní praktika zaměřena na určitou skupinu spotřebitelů, posuzuje se podle průměrného člena této skupiny. **Nekalou obchodní praktikou** se rozumí zejména **klamavé konání** nebo **klamavé opomenutí** a **agresivní obchodní praktika**. Užívání nekalé obchodní praktiky před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zákon zakazuje. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v **příloze 1 a 2** zákona o ochraně spotřebitele.

12. Poskytování poštovních služeb a kontrola v poštovních službách

Právní předpisy:

- zákon č. **29/2000 Sb.**, o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů (§ 4 až 16)
- zákon č. **255/2012 Sb.**, o kontrole (kontrolní řád)

Klíčové pojmy:

- poštovní smlouva, poštovní podmínky, námitka proti vyřízení reklamace, práva z poštovní smlouvy, odpovědnost za škodu, otevření, prodej a zničení poštovní zásilky, poštovní tajemství, kontrola

Související témata:

- Právní předpisy včetně evropských a výkon státní správy v oblasti poštovních služeb, Poštovní služba, podnikání v poštovních službách, práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb, služby dodávání balíků, Základní služby, držitel poštovní licence a povinnosti držitele poštovní licence

Studijní text:

Provozovatel poštovních služeb je podle ustanovení § 4 odst. 1 ZoPS **povinen zpřístupnit** v každé své provozovně a rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup **poštovní podmínky**. Tímto zpřístupněním nabízí každému uzavření poštovní smlouvy. Provozovatel je podle ustanovení § 4 odst. 2 ZoPS povinen uzavřít poštovní smlouvu s každým, kdo její uzavření v mezích poštovních podmínek a způsobem v nich stanoveným požaduje. Jedná se o tzv. **kontraktační povinnost**, kdy každý zájemce o poštovní službu má na její poskytnutí v mezích poštovních podmínek právní nárok.

Provozovateli podle ustanovení § 4 odst. 3 ZoPS **nevzniká povinnost uzavřít poštovní smlouvu**, jestliže jejím obsahem mají být také odchylky od práv a povinností, které se mají stát obsahem právního vztahu vzniklého z poštovní smlouvy, nebo jejich doplnění. Takovou poštovní smlouvu může provozovatel uzavřít, pokud je na takovou možnost v poštovních podmínkách upozorněno a pokud se těmito odchylkami a doplňky nezmění povaha nabízené poštovní služby. Při uzavírání poštovní smlouvy je provozovatel v souladu s ustanovením § 4 odst. 4 ZoPS oprávněn požadovat, aby odesílatel prokázal, že poštovní zásilka a její úprava (typicky balení) odpovídají poštovním podmínkám, není však povinen to zjišťovat. Samotný fakt, že provozovatel přijal zásilku do přepravy, tedy neznamená, že provozovatel vyslovil např. s balením zásilky souhlas.

ZoPS v ustanovení § 6 odst. 1 stanoví, že **poštovní podmínky musejí mít písemnou formu**, v odstavci 2 určuje též jejich **minimální obsahové náležitosti**, mezi které patří zejména popis poskytované poštovní služby, způsob a podmínky dodání, cena poštovní služby, způsob její úhrady a rozsah nároku odesílatele na její vrácení v případě porušení smlouvy ze strany provozovatele, způsob uplatnění reklamace, rozsah odpovědnosti za škodu včetně omezení výše náhrady škody a informace o způsobu řešení sporů týkajících se předmětu poštovní smlouvy.

Provozovatel může své poštovní podmínky změnit, je však podle ustanovení § 6 odst. 3 ZoPS povinen nejméně 30 dnů před nabytím účinnosti **změny poštovních podmínek** uveřejnit informaci o této změně

v každé své provozovně a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Provést změnu poštovních podmínek může provozovateli v souladu s ustanovením § 6 odst. 4 ZoPS **rozhodnutím** uložit i ČTÚ, a to jsou-li v rozporu se zákonem o poštovních službách nebo prováděcími právními předpisy, nebo v rozporu se zákonem obsahujícím pravidla ochrany spotřebitele, a to z důvodu nekalých, klamavých nebo agresivních obchodních praktik nebo z důvodu diskriminace spotřebitele. Splnění uložené povinnosti lze vymáhat prostřednictvím donucovacích pokut.

Spotřebitel může reklamovat vadně poskytnutou nebo neposkytnutou poštovní službu. Pokud provozovatel nevyhoví nebo nevyřídí reklamaci vad poskytované poštovní služby, je odesílatel nebo adresát podle ustanovení § 6a odst. 1 ZoPS oprávněn podat u ČTÚ návrh na zahájení řízení o **námitce proti vyřízení reklamace**. Jedná se o institut mimosoudního řešení sporů, který není omezen pouze na spotřebitele, ale je určen všem uživatelům poštovních služeb (odesílatelům a adresátům). Návrh musí být podán bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne doručení vyřízení reklamace nebo marného uplynutí lhůty pro její vyřízení, jinak právo uplatnit námitku zanikne. Rozhodování o námitce se řídí režimem **sporného řízení** podle ustanovení § 141 správního řádu, obdobně jako u sporů v oblasti elektronických komunikací podléhá správnímu poplatku (viz okruh č. **10** v části „Spory podle ustanovení § 129 ZEK"). Neuzavřou-li účastníci řízení **smír** nebo ČTÚ tento smír neschválí, ČTÚ podle ustanovení § 6a odst. 2 ZoPS rozhodne o tom, zda byla reklamace vyřízena řádně, či nikoli. ČTÚ tedy vydá na návrh **rozhodnutí** o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo ze zákona. Nejčastěji je předmětem řízení vrácení ceny služby a náhrada škody za poškozenou či ztracenou zásilku. Lhůta pro vydání rozhodnutí činí 90 dnů. Tato lhůta může být u zvlášť složitých sporů prodloužena.

Provozovatel může s poštovní zásilkou zacházet jen v nezbytné míře a způsobem, který je součástí poskytování poštovní služby. Mezi oprávnění provozovatele při nakládání se zásilkou patří v zákonem určených případech i otevření, prodej a zničení poštovní zásilky. Provozovatel je v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 ZoPS oprávněn **otevřít poštovní zásilku** jen v těchto zákonem předvídaných případech:

- jestliže ji nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být podle poštovní smlouvy vrácena,
- je důvodné podezření, že obsahuje věc považovanou podle poštovních podmínek za nebezpečnou, nebo věc, jejíž poštovní podání není podle poštovních podmínek dovoleno,
- byla poškozena,
- je důvodná obava, že došlo nebo že by do dodání mohlo dojít ke vzniku škody, nebo
- je to nezbytné k dodržení povinností uložených provozovateli.

Provozovatel je podle ustanovení § 8 odst. 3 ZoPS povinen o otevření poštovní zásilky informovat při dodání adresáta, popřípadě odesílatele při vrácení poštovní zásilky.

Provozovatel je podle ustanovení § 9 odst. 1 ZoPS oprávněn po uplynutí sjednané lhůty **prodat poštovní zásilku** nebo její část, jestliže poštovní zásilku nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být podle poštovní smlouvy vrácena, nebo je důvodná obava, že se obsah poštovní zásilky do dodání znehodnotí. Je-li to možné, výtěžek z prodeje po odečtení nákladů na uskladnění, nákladů prodeje a nezaplacené části ceny vydá provozovatel podle ustanovení § 9 odst. 3 ZoPS odesílateli.

Provozovatel je podle ustanovení § 10 odst. 1 ZoPS oprávněn po uplynutí sjednané lhůty **zničit poštovní zásilku** nebo její část, jestliže se obsah poštovní zásilky zcela nebo zčásti znehodnotil. Provozovatel je podle ustanovení § 10 odst. 2 ZoPS oprávněn i před uplynutím sjednané lhůty zničit poštovní zásilku nebo její část,

jestliže je to nezbytné pro zajištění ochrany zdraví lidí. Nedojde-li k prodeji poštovní zásilky, kterou nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být podle poštovní smlouvy vrácena, provozovatel ji v souladu s ustanovením § 10 odst. 3 ZoPS po uplynutí sjednané lhůty zničí.

Provozovatel není omezen pouze při nakládání se zásilkou, ale i s informacemi týkajícími se poštovní služby. **Poštovní tajemství** je v ustanovení § 16 odst. 1 ZoPS definováno jako povinnost nositelů poštovního tajemství zachovávat mlčenlivost o skutečnostech týkajících se poskytované nebo poskytnuté služby, které se při své činnosti dozvěděli. Znalosti těchto skutečností smějí využívat jen pro potřeby poskytování poštovní služby nebo činnosti podle § 37 (úřední činnost); nesmějí umožnit, aby se s nimi neoprávněně seznámila jiná osoba. Nositeli poštovního tajemství jsou jednak samotní provozovatelé a osoby na poskytování poštovních služeb se podílející, jednak ČTÚ v rámci svých dohledových činností. Poštovní tajemství se liší od listovního tajemství garantovaného čl. 13 Listiny, které chrání výhradně obsah přepravovaných zpráv. Poštovní tajemství poskytuje ochranu informacím o skutečnostech týkajících se poskytované či poskytnuté poštovní služby, tedy zejména údajům o poštovních zásilkách, jejich odesílatelích a adresátech, případně i o obsahu těchto zásilek. Ochrana se však podle ustanovení § 16 odst. 2 ZoPS nevztahuje na informace, ze kterých nevyplývá, kdo byl odesílatelem ani kdo byl adresátem.

Práva z poštovní smlouvy se podle ustanovení § 7 odst. 1 ZoPS **promlčují** uplynutím jednoho roku od poštovního podání, nestanoví-li zákon jinak. Odlišnou lhůtu pro uplatnění práv stanoví zákon např. pro poukázané peněžní částky, o jejichž vyplacení může odesílatel v případě, že částka nebyla dodána ani vrácena, požádat v desetileté lhůtě. Co se týče **odpovědnosti za škodu** vzniklou při poskytování poštovních služeb, odpovídá podle ustanovení § 12 odst. 1 ZoPS provozovatel v rozsahu stanoveném zákonem a poštovní smlouvou. ZoPS tedy obsahuje zvláštní úpravu odpovědnosti za škodu, která odpovídá specifikům poskytování poštovních služeb. Provozovatel odpovídá v souladu s ustanovením § 12 odst. 2 ZoPS jen za škodu, která vznikla v době od poštovního podání do dodání či vrácení. Neodpovídá tedy za tzv. škodu následnou, která vznikla v důsledku vadně poskytnuté služby. Podle ustanovení § 12 odst. 3 ZoPS neodpovídá ani za škodu způsobenou odesílatelem nebo příjemcem, podle odstavce 4 škodu způsobenou neodvratitelnou událostí (není-li sjednáno jinak) či podle odstavce 6 škodu vzniklou zvláštní povahou nebo vadností obsahu poštovní zásilky. Provozovatel dále podle ustanovení § 12 odst. 5 ZoPS neodpovídá za škodu vzniklou zabavením nebo zadržením poštovní zásilky nebo poukázané peněžní částky nebo jiným opatřením, pokud byly provedeny podle zákona. Dokud poštovní zásilka nebo poukázaná peněžní částka nebyla dodána, právo na náhradu škody má podle ustanovení § 12 odst. 7 ZoPS odesílatel. Po jejím dodání má toto právo adresát.

Není-li stanoveno jinak, odpovídá podle ustanovení § 13 ZoPS provozovatel za škodu vzniklou ztrátou, poškozením nebo úbytkem obsahu poštovní zásilky, a to v **rozsahu** sjednaném v poštovní smlouvě. Odpovědnost za škodu a její rozsah jsou povinnou obsahovou náležitostí poštovních podmínek. V úvahu přichází úplné vyloučení odpovědnosti za škodu, stanovení rozsahu odpovědnosti paušální částkou či omezení rozsahu odpovědnosti udanou cenou či pevně stanovenou horní hranicí. Není-li žádná taková částka sjednána, platí, že provozovatel odpovídá za skutečnou škodu bez omezení. Při stanovení výše náhrady škody se obecně vychází z ceny, kterou měla poštovní zásilka v okamžiku podání. V případech poškození či úbytku obsahu hradí provozovatel škodu ve výši rozdílu mezi cenou zásilky v okamžiku podání a cenou poškozené či neúplné zásilky. Pokud je však účelné provést opravu, provozovatel hradí škodu ve výši nákladů opravy.

***

Obdobně jako v oblasti elektronických komunikací je ČTÚ ustanovením § 36a odst. 1 písm. h) zákona o poštovních službách zmocněn provádět **kontrolu i na úseku poštovních služeb**. Samotný průběh kontroly se i v tomto případě procesně řídí kontrolním řádem při subsidiárním použití správního řádu. Předmětem kontroly může být jak plnění povinností stanovených ZoPS (např. ve vztahu k zpřístupnění poštovních podmínek a k jejich obsahu, k poštovnímu tajemství, ale i jiným povinnostem – viz okruhy 15 a 16), tak dodržování pravidel ochrany spotřebitele definovaných zákonem o ochraně spotřebitele, příp. občanským zákoníkem (např. užití nekalých obchodních praktik).

Kontrola je prováděna na základě podnětů veřejnosti či na základě zjištění vyplývajících z úřední činnosti. Je zahájena buď předložením průkazu ke kontrole (pověření ke kontrole), nebo doručením oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě. Kontrolovanou osobou je standardně provozovatel poštovních služeb, může jím být ale i jiná osoba, které zákon o poštovních službách ukládá nějakou povinnost. Výstupem kontroly je protokol o kontrole, který obsahuje mj. kontrolní zjištění včetně označení předpisů, které byly porušeny. Protokol o kontrole je doručován kontrolované osobě, která vůči kontrolním zjištěním podat námitky. Námitky vyřizuje nadřízená osoba kontrolujícího, příp. sám kontrolující (v případech, kdy jim vyhoví).

13. Kontrola podle nařízení o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb („P2B“)

Právní předpisy:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2015/1535** ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (dále také „směrnice 2015/1535“)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2019/1150** ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (dále také „nařízení P2B“)
- zákon č. **480/2004 Sb.**, o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů zákon o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o některých službách informační společnosti“)

Klíčové pojmy:

- nařízení P2B, zákon o některých službách informační společnosti, služby informační společnosti, online zprostředkovatelské služby, transparentnost, smluvní podmínky

Související témata:

- Komunikační činnosti a podmínky podnikání v elektronických komunikacích, Kontrola v elektronických komunikacích

Studijní text:

Z důvodu vzrůstající závislosti podnikatelských uživatelů na zprostředkovatelských službách mají tito zprostředkovatelé silnější vyjednávací pozici, která jim umožňuje chovat se v praxi jednostranně. Z těchto důvodů bylo přijato nařízení P2B, které je v České republice implementováno novelou zákona o některých službách informační společnosti. Regulace má za **cíl zajistit spravedlivé, předvídatelné, udržitelné a důvěryhodné online podnikatelské prostředí** v rámci vnitřního trhu EU. Účelem požadavků na transparentnost je ochrana podnikatelských uživatelů před libovůlí a nepředvídatelným chováním zprostředkovatelů v průběhu smluvního vztahu.

Nařízení P2B se vztahuje na **poskytovatele online zprostředkovatelských služeb** a internetových vyhledávačů poskytující své služby podnikatelským uživatelům a uživatelům firemních internetových stránek, kteří jsou usazeni v EU a kteří prostřednictvím těchto služeb nebo vyhledávačů nabízejí zboží nebo služby spotřebitelům nacházejícím se v EU.

Online zprostředkovatelské služby představují **službu informační společnosti**. Definici této služby můžeme najít ve směrnici 2015/1535, resp. ustanovení § 2 písm. a) zákona o některých službách informační společnosti. Aby se jednalo o tuto službu, musí být poskytovaná:

  - **na dálku** (bez současné fyzické přítomnosti poskytovatele a příjemce služby),

- **elektronicky** (odeslána z výchozího místa a přijata v místě jejího určení prostřednictvím elektronického zařízení pro zpracování a uchovávání dat přenesená nebo přijatá po drátě, rádiově, opticky nebo jinými elektromagnetickými prostředky),
- **na individuální žádost** (na přímou žádost příjemce služby, např. zadáním adresy do vyhledávače, nebo kliknutím na určitý odkaz),
- **zpravidla za úplatu** (není nutné poskytování za poplatek, klíčové je, zda má služba objektivní komerční potenciál. Příjemce může poskytovat jinou protihodnotu např. ve formě svých osobních údajů nebo konzumace reklamy).

Služba informační společnosti umožňuje **podnikatelským uživatelům** nabízet své zboží nebo služby spotřebitelům s cílem usnadnit zahájení přímých transakcí mezi těmito podnikatelskými uživateli a spotřebiteli bez ohledu na to, kde jsou tyto transakce nakonec uzavřeny (lze online i offline). Podnikatelským uživatelem se rozumí jakákoli fyzická osoba jednající v rámci obchodní nebo profesní činnosti nebo jakákoli právnická osoba, která využívá online platformu k nabízení zboží nebo služeb spotřebitelům pro účely související s její obchodní, podnikatelskou, řemeslnou nebo profesní činností.

Služby jsou poskytovány podnikatelským uživatelům na základě **smluvního vztahu** mezi poskytovatelem těchto služeb a podnikatelským uživatelem.

Povinnými subjekty podle nařízení P2B jsou např. online tržiště, inzertní portály, internetové srovnávače, online rezervační platformy apod. Naopak nařízení P2B některé služby výslovně vylučuje, jako např. platební služby a reklamní nástroje.

Všichni poskytovatelé služeb musí dodržovat tyto hlavní povinnosti, jež mají za cíl narovnat nerovnosti mezi zprostředkovateli a podnikatelskými uživateli:

- **Forma smluvních podmínek** – podmínky musí být sepsány v **jasném a srozumitelném jazyce** a musí být **snadno dostupné** pomocí internetu ve všech fázích obchodního vztahu včetně předsmluvní fáze. **Změna podmínek** musí být podnikatelskému uživateli oznámena na trvalém nosiči minimálně 15 dnů předem, přičemž takový uživatel má právo v této lhůtě smlouvu ukončit.
- **Obsah smluvních podmínek** – podmínky musí obsahovat **důvody pro rozhodnutí zprostředkovatele omezit poskytování služby** (např. odstranění zboží z nabídky, smazání uživatelského účtu), informace o **účincích na práva duševního vlastnictví**, informace o případném **rozdílném zacházení** nebo **omezení pro prodej mimo online platformu** zprostředkovatele, informace o tom, za jakých podmínek může **podnikatelský uživatel smluvní vztah ukončit** či popis **přístupu k poskytovaným a generovaným datům** při poskytování služeb a po jejím ukončení.
- **Transparentnost řazení nabídek –** podmínky musí obsahovat **informaci o hlavních parametrech určujících pořadí** nabídek zboží nebo služeb a o jejich vztahu k ostatním parametrům včetně popisu vlivu případné úplaty. Pořadí, v jakém je zboží či služba zobrazena běžným uživatelům (zákazníkům), je mnohdy klíčové pro úspěch podnikatelského uživatele.
- **Postup při omezení, pozastavení či ukončení služeb** – zprostředkovatelé mají povinnost takové omezení **odůvodnit** nejpozději k okamžiku jeho účinnosti. Pokud se zprostředkovatel rozhodne **zcela poskytování služby ukončit**, má povinnost 30 dnů před účinností takového opatření poskytnout odůvodnění. Z tohoto pravidla existují výjimky, např. pokud **podnikatelský uživatel opakovaně porušil smluvní podmínky**. Potom má zprostředkovatel právo ukončit poskytování služby ihned.

- **Viditelnost podnikatelských uživatelů –** zprostředkovatel musí zajistit viditelnost identity podnikatelského uživatele, aby běžným uživatelům (zákazníkům) bylo zřejmé, že uzavírají smlouvu právě s podnikatelským uživatelem, nikoli se samotným zprostředkovatelem.

Některé povinnosti podle nařízení P2B musí dodržovat pouze střední a velké podniky:

- **Interní systém pro vyřizování stížností** podnikatelských uživatelů, které souvisí s jednáním dotýkajících se podnikatelského uživatele, technických problémů či neplnění povinností podle nařízení P2B. Tento systém musí být **snadno přístupný, bezplatný, založen na zásadách transparentnosti a rovného zacházení**.
- **Spolupráce s mediátory** – zprostředkovatelé musí v podmínkách uvést minimálně **dva mediátory**, s nimiž jsou ochotni spolupracovat v případě sporu s podnikatelským uživatelem.

V případě porušení těchto povinností hrozí zprostředkovatelům **pokuta až 10 milionů Kč**. Dozor nad dodržováním povinností v nařízení P2B vykonává podle ustanovení § 10a zákona o některých službách informační společnosti ČTÚ**.** Výše pokut a jednotlivé skutkové podstaty **přestupků** jsou zakotveny v rámci ustanovení § 11 zákona o některých službách informační společnosti**.**

V současnosti se v legislativním procesu nachází návrh **zákona o digitální ekonomice**, který má reimplementovat nařízení P2B, tj. zrušit zákon o některých službách informační společnosti a zároveň implementovat nařízení DSA a DGA.

14. Analýzy relevantních trhů a ukládání nápravných opatření (ZEK § 51 až 60)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/1/07.2023-5, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2021-5, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále také „opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/1“)

Klíčové pojmy:

- relevantní trh, test tří kritérií, hospodářská soutěž, podnik s významnou tržní silou, potenciální tržní problém, nápravné opatření

Související témata:

- Regulace cen v elektronických komunikacích

Studijní text:

Účelem regulace je nahrazení účinků hospodářské soutěže tam, kde jsou nedostatečné nebo úplně chybějí. Regulace by měla vytvářet předpoklady pro řádné fungování hospodářské soutěže (tj. konkurenčního prostředí) ve prospěch účastníků trhu a v konečném důsledku spotřebitelů.

Regulaci *ex post*, tedy tam, kde již dojde k porušení pravidel hospodářské soutěže, má v působnosti ÚOHS, a to primárně podle zákona o ochraně hospodářské soutěže (zákon č. 143/2001 Sb.). Regulace *ex ante*, tedy „předem“, tam, kde soutěžní selhání hrozí, spadá pro sektor elektronických komunikací do působnosti ČTÚ. Tato působnost vychází z regulačního rámce elektronických komunikací (Kodex). Soutěžní selhání hrozí např. z důvodu vysokých překážek vstupu na trh a související strukturou trhu (např. na monopolních trzích či trzích kde působí jeden velký podnik a několik málo menších konkurentů). Nástroji regulace ex ante jsou analýzy relevantních trhů a z nich případně plynoucí nápravná opatření pro podnik, resp. podniky s významnou tržní silou. Hlavními principy regulace jsou nediskriminace, proporcionalita a transparentnost (právní jistota, předvídatelnost regulace).

Proces analýzy relevantního trhu se skládá z několika kroků, které jsou dále v textu blíže rozvedeny: i) nejprve je nutné trh vymezit (definovat), tj. určit jaké produkty/služby do něj patří; ii) provedení tzv. testu tří kritérií – trh musí splnit tzv. test tří kritérií; iii) v případě splnění testu tří kritérií se provádí samotná analýza existence a určení podniku či podniků s významnou tržní silou; iv) v případě shledání existence takového podniku či podniků je nutné určení a stanovení vhodných nápravných (tj. regulačních) opatření.

Aby tak bylo možné relevantní trhy regulovat musí splňovat test tří kritérií a musí na nich být shledána existence podniku se samostatnou významnou tržní silou nebo existence více podniků se společnou významnou tržní silou (nejčastěji 2 subjektů = duopolní trhy).

Relevantní trhy vhodné k ex ante regulaci stanovuje doporučení Evropské komise o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, návazně pak opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/1

v aktuálním znění, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly. ČTÚ průběžně monitoruje odvětví elektronických komunikací a v pravidelných intervalech (platnost analýz se zpravidla stanovuje na 5 let) provádí analýzy stanovených relevantních trhů. Pokud ČTÚ dospěje k závěru, že v některé části odvětví elektronických komunikací není hospodářská soutěž dostatečně funkční může vymezit a stanovit další relevantní trh.

Vymezení trhu: ČTÚ vymezí (definuje) relevantní trhy, přičemž provede časové vymezení relevantního trhu (typicky výhled 3-5 let), věcné vymezení relevantního trhu, který tvoří produkty, které jsou z pohledu uživatele vzájemně zastupitelné a zaměnitelné zejména z hlediska jejich vlastností, zamýšleného užití a ceny (např. volání v pevné síti lze nahradit mobilním voláním), a územní vymezení relevantního trhu, které představuje území, na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné avšak zároveň jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území (může se typicky jednat o vymezení národního trhu (tj. celé území ČR) nebo sub-národního trhu (např. území krajů, obcí), v určitých případech i nadnárodního trhu (území více členských států EU)).

Test tří kritérií: Relevantní trhy pro účely ex ante regulace **musí splňovat současně** následující **tři kritéria** (tzv. test tří kritérií) – a) **přítomnost** velkých a trvalých **překážek** (strukturální, právní nebo regulační povahy) vstupu na trh, b) **struktura trhu**, která v příslušném časovém období **nesměřuje k** účinné **hospodářské soutěži**, c) **právo hospodářské soutěže není** samo o sobě dostatečně **účinné** při řešení selhání soutěže na příslušném trhu (tzn. působnost ÚOHS je nedostatečná). Test tří kritérií u relevantních trhů uvedených v doporučení Evropské komise o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, se předpokládá automaticky za splněný. U relevantních trhů, které nejsou v daném doporučení uvedeny, musí ČTÚ splnění testu tří kritérií prokázat.

Po vymezení relevantního trhu a prokázání, že trh splnil test tří kritérií (tj. hospodářská soutěž není na daném trhu nebo jeho části dostatečně funkční), může ČTÚ přistoupit k analýze relevantního trhu.

Analýza relevantního trhu: Na relevantním trhu provede ČTÚ v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 ZEK **analýzu** za účelem zjištění, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním trhem stane. Informaci o zahájení provádění analýzy relevantního trhu ČTÚ uveřejňuje. Pokud výsledkem analýzy relevantního trhu je zjištění, že trh není efektivně konkurenční a nelze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane, ČTÚ na základě výsledku analýzy určí podle ustanovením § 51 odst. 6 ZEK podnik nebo více podniků s významnou tržní silou na daném relevantním trhu. **Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou** (tj. právnická nebo fyzická osoba podnikající v oblasti elektronických komunikací, která má samostatně nebo ve spojení s jedním nebo více subjekty na relevantním trhu takové ekonomické postavení, které jí umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích) **a kde nápravná opatření** vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže **nepostačují k řešení daného problému**. V takovém případě je potřeba ex ante (předem) uložit takovému podniku či podnikům nápravná opatření, která povedou k rozvoji (příp. obnově) konkurenčního prostředí. Naopak, pokud analýza dojde k závěru, že trh je efektivně konkurenční (tj. nebyla shledána existence podniku či podniků s významnou tržní silou) není ČTÚ oprávněn na takovém trhu ukládat nápravná opatření.

Hodnocení existence samostatné významné tržní síly provede ČTÚ zejména na základě vyhodnocení kritérií jako je **tržní podíl** subjektů na zkoumaném trhu (velikost tržního podílu, vývoj tržního podílu v čase), **charakteristika podniku** (celková velikost podniku, kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné, technologická výhoda nebo převaha, snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům, rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb, úspory z rozsahu, úspory ze sortimentu, vertikální integrace, rozvinutost prodejní a distribuční sítě, ceny a ziskovost), **charakteristika zákazníků** (neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky, náklady na přechod resp. další překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů), **charakteristika konkurence** na relevantním trhu (neexistence potenciální konkurence, překážky pro vstup na trh, existence udržitelných velkoobchodních dohod mezi operátory, překážky prohlubování konkurence). Hodnocení významné tržní síly je výsledkem komplexního posouzení kritérií, z nichž každé při samostatném posouzení nemusí být nutně určující. Hodnocení **existence společné významné tržní síly** je principiálně obdobné s kritérii pro zkoumání existence samostatné významné tržní síly, avšak pro její prokázání jsou stanovena **specifická kritéria, která jsou náročnější na prokázání**.

Výslednou analýzu po veřejné konzultaci s dotčenými subjekty a vypořádání jejich připomínek a po konzultaci s ÚOHS předkládá ČTÚ **k posouzení (stanovisku) Evropské komisi**, která může vznést své připomínky, jež je také nutné náležitě vypořádat. V případě neakceptování připomínek EK je nutné tento postoj náležitě odůvodnit. V některých případech (při definování relevantního trhu či označení podniku jako podniku s významnou tržní silou) může Evropská komise s návrhem opatření (tj. závěry analýzy a navrhovanou regulací) nesouhlasit – z důvodu nesprávného vymezení trhu, nedostatečného prokázání existence významné tržní síly, obavy z narušení jednotného trhu EU, nesouladu s předpisy EU. V takovém případě může Komise rozhodnout o tom, že návrh (regulačního) opatření musí ČTÚ vzít zpět (tj. v těchto případech **má právo veta**). V případě tohoto negativního rozhodnutí Komise nemůže ČTÚ **analýzu ve formě opatření obecné povahy** vydat.

V analýze budou na základě vyhodnocení jednotlivých kritérií a zjištěných potenciální tržních problémů navržena i **nápravná opatření**, která by mohla zjištěná selhání na trhu odstranit nebo zmírnit. Na základě výsledku analýzy relevantního trhu ČTÚ vydává v případě nalezení podniku (či podniků) s významnou tržní silou v samostatně vedených správních řízeních správní **rozhodnutí o určení podniku s významnou tržní silou** a správní **rozhodnutí o nápravných opatřeních**, případně i **rozhodnutí o ceně**, která následně v souladu s ustanovením § 51 odst. 12 ZEK uveřejní. Jako **nápravné opatření** uloží jednu nebo zároveň několik povinností, mezi něž podle ustanovením § 51 odst. 6 ZEK patří **povinnost a) průhlednosti, b) nediskriminace, c) oddělené evidence nákladů a výnosů, d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům, e) regulace cen, nebo f) vyhovět přiměřeným žádostem o přístup k inženýrským stavbám a jejich využívání**. V případě, že ČTÚ na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením povinností nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace (což zjednodušeně představuje oddělení aktivit podniku souvisejících s prodejem služeb na velkoobchodní úrovni trhu – tj. ostatním poskytovatelům (potenciálním konkurentům) od prodeje služeb koncovým zákazníkům, a to do samostatné hospodářské a účetní jednotky).

15. Poštovní služba, podnikání v oblasti poštovních služeb, práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb, služby dodávání balíků (ZoPS § 17 až 20, 32a, 35a)

Právní předpisy:

- zákon č. **29/2000 Sb.**, o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 434/2012 Sb., o stanovení vzoru formuláře oznámení podnikání v oblasti poštovních služeb, ve znění vyhlášky č. 357/2023 Sb.
- směrnice Evropského parlamentu a Rady **97/67/ES** ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady **2002/39/ES** ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření poštovních služeb Společenství hospodářské soutěži a směrnice Evropského parlamentu a Rady **2008/6/ES** ze dne 20. února 2008, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství (dále také „regulační rámec pro oblast poštovních služeb“)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/644** ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků (dále také „nařízení „**2018/644**“),
- prováděcí nařízení Komise (EU) **2018/1263** ze dne 20. září 2018, kterým se stanoví formuláře pro předkládání informací ze strany poskytovatelů služeb dodávání balíků podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/644** (ve znění oprav ze dne 26. dubna 2019 a ze dne 11. září 2019)

Klíčové pojmy:

- poštovní služba, zahraniční poštovní služba, provozovatel poštovních služeb, oznámení podnikání v oblasti poštovních služeb, osvědčení, evidence provozovatelů poštovních služeb, informační povinnost, přístup k poštovní infrastruktuře, služba dodávání balíků, přeshraniční služba dodávání balíků, poskytovatel služby dodávání balíků

Související témata:

- Poskytování poštovních služeb a kontrola v poštovních službách

Studijní text:

Základní pro vymezení sektoru poštovních služeb, účelu ZoPS a kompetencí ČTÚ je definiční vymezení poštovní služby, které je dáno regulačním rámcem pro oblast poštovních služeb, konkrétně pak čl. 2 bodem 1 směrnice 97/67/ES. Definice poštovní služby není ve všech státech vykládána a aplikována stejně. Složitost výkladu spočívá zejména ve skutečnosti, že poštovní služby jsou určitou podmnožinou velké oblasti služeb, jejichž účelem je přeprava s cílem doručit zásilku nebo jinou věc na určené místo či určené osobě (přeprava, logistické služby apod.). Je tak třeba poštovní služby jednoznačně v tomto smyslu odlišit od ostatních služeb.

Definice **poštovní služby** vychází z věcného charakteru dané služby a je obsažena v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) ZoPS. Jedná se o službu, která zpravidla zahrnuje poštovní **podání, třídění a přepravu** poštovní zásilky prostřednictvím poštovní sítě a je prováděna za účelem **dodání** poštovní zásilky příjemci (4 fáze řetězce). Dále pak ustanovení § 5 odst. 1 ZoPS uvádí, že za **poštovní smlouvu** se považuje jakákoliv smlouva, jejímž předmětem je poskytnutí poštovní služby.

ZoPS v ustanovení § 2 odst. 2 uvádí i negativní definici, kdy naopak poštovní službou **není** samotná přeprava poštovních zásilek (činnost vykonávaná osobou, která k těmto zásilkám současně neprovedla poštovní podání, třídění nebo dodání) a služba obdobná poštovní službě, která je vykonávána odesílatelem nebo s ním propojenou osobou (tedy dodávání vlastních zásilek vlastními silami). Taková služba je poskytována pouze pro vlastní potřebu v podobě tzv. samozásobení a zpravidla je doplňkovou (podporující) k hlavní činnosti prodeje zboží (např. možnost vyzvednutí zboží na výdejních místech e-shopů).

Za poštovní službu se v podmínkách České republiky považuje i **dodání poukázané peněžní částky**. Účelem této služby není dodání poštovní zásilky, ale dodání poukázané peněžní částky. Naopak např. služba výplaty důchodů poštovní službou není, byť je často takto veřejností vnímána, neboť je poskytována Českou poštou, s.p.

Pro posouzení, zda se jedná o poštovní službu či nikoli, je potřebný komplexní přístup zvažující i další aspekty související se službou samotnou nebo způsobem jejího poskytnutí, jako je např. existence poštovní zásilky, poštovní sítě apod.

ZoPS v ustanovení § 2 odst. 1 i s ohledem na shora uvedené vymezuje další pojmy. Mezi ty nejpodstatnější v souvislosti s poštovní službou patří zejména:

- **poštovní zásilka**, která je předmětem poštovní služby, je charakterizována dvěma základními znaky: adresa a konečná podoba (balení), v níž má být dodána,
- **zahraniční poštovní služba** je služba, jež svým charakterem naplňuje znaky poštovní služby, ale její poskytnutí bylo sjednáno v zahraničí za tamních poštovních podmínek; ZoPS dopadá na tyto služby v té fázi, jež je zajišťována na území České republiky,
- **poštovní síť** představuje systém organizace činností a technologické prvky, technická zařízení, síť provozoven nebo specifické služby provozovatele, které využívá pro zajištění poskytování poštovních služeb; poštovní síť tak zahrnuje provozovny různého charakteru (např. běžné provozovny sloužící pro poštovní podání nebo dodání, depa, výdejní místa nebo i samoobslužné boxy), třídicí stroje a jim obdobné technologie, ale i systém organizace doručovatelů, ať už pěších nebo motorizovaných.

Aby byla činnost podnikáním v oblasti poštovních služeb, musí věcně naplnit definici poštovní služby (viz výše) a současně daná osoba splňovat obecnou definici **podnikatele** podle § 420 občanského zákoníku: *Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.* **Předmětem podnikání** v oblasti poštovních služeb je poskytování poštovních služeb a zajišťování zahraničních poštovních služeb.

Podmínky pro provozování poštovních služeb a pro podnikání, jakož i postup ČTÚ v rámci oznámení podnikání jsou uvedeny v ustanoveních § 17 až 19 ZoPS.

Podle ustanovení § 17 odst. 1 ZoPS může v oblasti poštovních služeb za podmínek stanovených tímto zákonem podnikat pouze fyzická osoba nebo právnická osoba, která splňuje **obecné podmínky** pro podnikání podle ZoPS. Těmito obecnými podmínkami se podle § 17 odst. 2 ZoPS rozumí:

- bezúhonnost,
- bezdlužnost u orgánů Finanční správy České republiky a orgánů Celní správy České republiky,
- v případě fyzické osoby zletilost a plná svéprávnost.

V podrobnostech pak problematiku upravuje ustanovení § 17 odst. 3 až 7 ZoPS. Za zmínku stojí skutečnost, že u právnické osoby odlišně od podnikání v elektronických komunikacích musí podmínku bezúhonnosti splňovat pouze členové statutárního orgánu nikoliv již samotná právnická osoba.

Osoba, která hodlá provozovat poštovní služby, je povinna před zahájením podnikání splnit **oznamovací povinnost**. **Oprávnění k podnikání** v oblasti poštovních služeb vzniká podle ustanovení § 18 odst. 1 ZoPS dnem doručení písemného **oznámení** splňujícího náležitosti podle § 18 odst. 2 a 3, a to **prostřednictvím formuláře**. Tento formulář stanoví ČTÚ, přičemž jeho náležitosti vyplývají z vyhlášky č. 434/2012 Sb., o stanovení vzoru formuláře oznámení podnikání v oblasti poštovních služeb, ve znění vyhlášky č. 357/2023 Sb. Na rozdíl od oblasti elektronických komunikací je povinnou náležitostí oznámení úhrada **správního poplatku** ve výši 1 000 Kč za vydání osvědčení, respektive doklad o úhradě tohoto poplatku. Osvědčení ČTÚ vydává podle ustanovení § 19 odst. 2 ZoPS i bez žádosti oznamující osoby. Oznámení představuje čistě administrativní proceduru registrace vzniku oprávnění po ověření nezbytných, výše uvedených obecných podmínek pro podnikání podle ustanovení § 17 ZoPS na základě správně učiněného oznámení. Sektor poštovních služeb je v tomto ohledu otevřený a podnikání nepodléhá žádným zvláštním licenčním ani obdobným podmínkám (ČTÚ ani předem neposuzuje schopnost oznamující osoby vykonávat oznamovaný rozsah poštovních služeb), což vychází už z evropské právní úpravy (článek 9 směrnice 97/67/ES). **Výjimku** ve vztahu ke splnění podmínek pro provozování (podnikání) představuje služba dodání peněžní částky poštovním poukazem, kterou nelze provozovat pouze na základě oznámení, které musí být učiněno, ale může ji podle ustanovení § 20 ZoPS provozovat pouze držitel poštovní licence, jehož poštovní licence výslovně obsahuje tuto službu.

Na základě řádného oznámení podnikání vydá ČTÚ **osvědčení** potvrzující, že provozovatel splnil svou oznamovací povinnost, a zapíše podnikatele do **evidence provozovatelů**, kterou vede ČTÚ podle § 19 odst. 3 ZoPS. Evidence obsahuje informace o jednotlivých provozovatelích a rozsahu jimi oznámených poštovních služeb, a to nejvýše v rozsahu informací uvedených v osvědčení. Evidence provozovatelů je veřejně přístupná na internetových stránkách ČTÚ.

Podnikatel je podle ustanovení § 18 odst. 4 ZoPS dále povinen ČTÚ **oznámit neprodleně změny údajů** uvedených v oznámení s výjimkou změn zapsaných v základních registrech, v obchodním rejstříku nebo v informačním systému evidence obyvatel, pokud je provozovatel státním občanem České republiky, anebo v informačním systému cizinců, pokud je provozovatel cizincem[13]. Pokud o to podnikatel požádá, ČTÚ mu

[13] Zjednodušeně řečeno se jedná o princip, kdy se změna oznamuje pouze jednomu relevantnímu orgánu veřejné správy, který následně změnu zapisuje do tzv. základních registrů, ze kterých v odůvodněných případech čerpají ostatní osoby. V kontextu podnikání jde typicky o příklad, kdy právnická osoba mění adresu sídla. Tuto změnu oznamuje rejstříkovému soudu, který je oprávněn tuto změnu zaevidovat do základního registru ROS – Registr Osob. ČTÚ se o změně sídla dozví právě z ROS a právnická osoba tak nemá povinnost mu změnu oznamovat.

podle § 19 odst. 4 ZoPS vydá osvědčení o sdělení změny. Vydání osvědčení je podmíněno úhradou správního poplatku ve výši 500 Kč.

Ukončení či přerušení podnikání má podnikatel podle ustanovení § 18 odst. 5 ZoPS povinnost oznámit ČTÚ ve lhůtě 10 dnů. Stejně tak je podnikatel, který přerušil výkon činnosti, podle ustanovení § 18 odst. 6 ZoPS povinen oznámit předem i její **opětovné zahájení**.

ZoPS stanoví pro všechny provozovatele poštovních služeb určitá práva i povinnosti. Zvláštní postavení, a tedy i zvláštní rozsah práv a povinností, má držitel poštovní licence, kterým je provozovatel poštovních služeb, jemuž byla uložena povinnost poskytovat určené základní služby prostřednictvím rozhodnutí o udělení poštovní licence. Každý provozovatel musí plnit požadavky v podobě **informační povinnosti** jak vůči veřejnosti, tak vůči ČTÚ.

Provozovatel poštovních služeb je podle ustanovení § 4 ZoPS povinen zpřístupnit v každé své provozovně a rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup **poštovní podmínky**. Provozovatel je rovněž povinen nejméně 30 dnů před nabytím účinnosti **změny** poštovních podmínek uveřejnit informaci o této změně v každé své provozovně a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Provozovatel poštovních služeb je podle ustanovení § 32a ZoPS povinen na písemnou a odůvodněnou žádost poskytovat ČTÚ ve stanovené lhůtě, formě a rozsahu úplné a pravdivé **informace**, včetně finančních informací, a údaje a podklady, které jsou nezbytné k plnění činností, k nimž má podle zákona ČTÚ působnost. Provozovatel předá ČTÚ i informace, údaje a podklady, které obsahují osobní údaje, skutečnosti, které jsou předmětem obchodního tajemství, nebo skutečnosti, které jsou předmětem jiné ochrany. ČTÚ může provést kontrolu předložených informací, údajů a podkladů.

Pro účely kontroly plnění povinností podle ZoPS provádí ČTÚ pravidelný roční **sběr informací** a provozovatel je povinen poskytnout tyto informace **prostřednictvím programové aplikace na elektronickém formuláři**, nestanoví-li se v žádosti forma poskytnutí informací jinak.

Každý provozovatel má v souladu s ustanovením § 34 odst. 1 ZoPS právo požadovat po **držiteli poštovní licence přístup k prvkům poštovní infrastruktury** a k zvláštním službám souvisejícím s provozováním poštovní infrastruktury označovaných souhrnně ZoPS jako **poštovní infrastruktura**. Poštovní infrastruktura zahrnuje databázi adres s informacemi o adresátech, kteří požádali o dodávání na jiné než odesílateli uvedené adrese a o jejich nových adresách, poštovní přihrádky, dodávací schrány, službu dosílky, službu vrácení odesílateli, službu dodání na adresy uvedené na poštovních zásilkách. Provozovatel je podle ustanovení § 34 odst. 12 ZoPS povinen poštovní zásilku, která byla u něj podána, **označit** tak, aby z označení bylo jednoznačně zřejmé, u kterého provozovatele byla poštovní zásilka podána. Držitel poštovní licence má naopak povinnost za splnění příslušných podmínek transparentním a nediskriminačním způsobem na základě **písemné smlouvy** požadovaný přístup poskytnout.

S cílem dotvořit na evropské úrovni právní rámec pro poskytování poštovních služeb a ve snaze přispět ke zvýšení transparentnosti cen a získání přehledu o přeshraničním dodávání balíků bylo přijato **nařízení 2018/644**, které doplňuje regulační rámec pro oblast poštovních služeb. Pro účely tohoto nařízení se **balíkem** rozumí poštovní zásilka, jejíž hmotnost nepřesahuje 31,5 kg a která obsahuje zboží, které má nebo nemá obchodní hodnotu. Nařízení 2018/644 tak je zaměřeno na veškeré poštovní zásilky obsahující zboží bez ohledu na to, zda mají povahu „balíků“ nebo listovních zásilek, z nichž jsou vyloučeny pouze poštovní zásilky

obsahující písemnosti[14] (korespondenci). **Službami dodávání balíků** se pak rozumí služby zahrnující výběr, třídění, přepravu a dodávání balíků.

Poskytovatel služby dodávání balíků[15] je vymezen jako *„podnik poskytující jednu nebo více služeb dodávání balíků s výjimkou podniků usazených jen v jediném členském státě, které poskytují pouze služby vnitrostátního dodávání balíků v rámci kupní smlouvy a v rámci této smlouvy dodají zboží, které je předmětem smlouvy, osobně uživateli“*. Rozsah nařízení 2018/644 tak nezahrnuje pouze „tradiční“ provozovatele poštovních služeb zabývající se službami dodávání balíků, ale zahrnuje i další subjekty, jak vyplývá i z recitálu (bod odůvodnění) 17 tohoto nařízení: *„poskytovatele služeb dodávání balíků využívající alternativní obchodní modely, například modely vycházející z ekonomiky sdílení a platforem pro elektronické obchodování, by se mělo toto nařízení vztahovat, pokud zajišťují alespoň jeden z článků poštovního řetězce“*. Recitál 18 nařízení 2018/644 doplňuje, že toto nařízení by se nemělo vztahovat na subjekty, které jsou usazené pouze v jednom členském státě a využívají vnitrostátní interní dodací sítě pro dodávání zboží, jež samy prodaly na základě kupní smlouvy. Subjekty, které tyto vnitrostátní interní dodací sítě využívají i pro dodávání zboží prodaného třetími stranami (např. online tržiště s vlastní doručovací sítí) by do působnosti tohoto nařízení však spadat měly.

Z nařízení 2018/644 pro poskytovatele vyplývají v podstatě tři povinnosti:

- jednorázové poskytnutí dat týkajících se daného poskytovatele (zejména identifikační údaje a údaje o poskytovaných službách a jejich všeobecných podmínkách) a sdělení případných změn poskytnutých údajů,
- každoroční poskytování dat za účelem získání přehledu o vývoji trhu, která zahrnují zejména roční obrat, počet osob pracujících pro daného poskytovatele a počet zpracovaných balíků,
- každoroční poskytnutí informací o cenách v rozsahu stanoveném přílohou tohoto nařízení (sazby za 15 jmenovitě uvedených druhů přeshraničních služeb), tato povinnost se s ohledem na charakter vyžadovaných sazeb týká pouze poskytovatelů služeb přeshraničního dodávání balíků.

[14] V textu nařízení je sice použit výraz „jiná než listovní zásilka“, ale jedná se o nepřesný překlad převzatý ze směrnice 97/67/ES, kde je pro písemnosti („item of correspondence”) použit právě zavádějící překlad „listovní zásilka“.

[15] Nařízení 2018/644 zároveň stanoví omezení, že povinnosti jím stanovené se nevztahují na poskytovatele, pro něhož v předchozím kalendářním roce pracovalo a do poskytování služeb dodávání balíků v členském státě, v němž je usazen, bylo zapojeno průměrně méně než 50 osob. Tato výjimka se neuplatní, pokud je tento poskytovatel usazen ve více než jednom členském státě.

16. Základní služby, poštovní licence a povinnosti držitele poštovní licence (ZoPS § 3, 21 až 25, 33 až 34e)

Právní předpisy:

- zákon č. **29/2000 Sb.**, o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **526/1990 Sb.**, o cenách, ve znění pozdějších předpisů
- nařízení vlády č. 178/2015 Sb., o stanovení minimálního počtu provozoven pro poskytování základních služeb, ve znění nařízení vlády č. 108/2023 Sb.
- vyhláška č. 433/2012 Sb., o stanovení obsahu, formy a způsobu uveřejnění informací o výsledcích poskytování a zajišťování základních služeb a vyhodnocení plnění parametrů kvality
- vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování, ve znění vyhlášky č. 203/2016 Sb. a vyhlášky č. 147/2023 Sb.
- vyhláška č. 465/2012 Sb., o způsobu vedení oddělené evidence nákladů a výnosů držitele poštovní licence, ve znění vyhlášky č. 404/2017 Sb. a vyhlášky č. 259/2022 Sb.
- vyhláška č. 466/2012 Sb., o postupu Českého telekomunikačního úřadu při výpočtu čistých nákladů na plnění povinnosti poskytovat základní služby, ve znění vyhlášky č. 187/2019 Sb.

Klíčové pojmy:

- základní služby, základní kvalitativní požadavky, poštovní licence, držitel poštovní licence, poštovní povinnost, přezkum, záměr, přístup k poštovní infrastruktuře, vedení oddělené evidence nákladů a výnosů, čisté náklady a předběžné čisté náklady, úhrada čistých nákladů, nákladově orientované ceny, ceny dostupné

Související témata:

- Poštovní služba, podnikání v oblasti poštovních služeb, práva a povinnosti provozovatele poštovních služeb, služby dodávání balíků, Poskytování poštovních služeb a regulace cen,

Studijní text:

Obdobně jako v případě elektronických komunikací představují **základní služby** určitou „záchrannou síť“, která má zajišťovat poskytování vymezeného souboru poštovních služeb určité kvality za dostupnou cenu všem uživatelům bez rozdílu na celém území státu. Tento institut je zakotven rovněž na evropské úrovni a zajištění všeobecných služeb (český překlad anglického „universal service“ používaný ve směrnici 97/67/ES) má význam pro hospodářskou a sociální soudržnost, kdy umožňuje všem uživatelům (včetně např. osob se zdravotním postižením) hospodářské a sociální zapojení do společnosti.

Základní služby, jak vyplývá i z jejich vymezení v ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) ZoPS, jsou poštovní služby a zahraniční poštovní služby, které jsou vzhledem k potřebám veřejnosti pod ochranou státu zajišťovanou způsobem podle tohoto zákona.

ZoPS v ustanovení § 3 vymezuje rozsah základních služeb a způsob, jakým musí být poskytovány, přičemž jejich technickou specifikaci a základní kvalitativní požadavky na jejich poskytování stanoví ČTÚ prováděcím předpisem. Tímto předpisem je vyhláška č. 464/2012 Sb. Kromě toho vláda svým nařízením č. 178/2015 Sb. stanoví podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) ZoPS na návrh ČTÚ minimální počet provozoven pro poskytování základních služeb.

Rozsah základních služeb vyplývá primárně z poštovní směrnice a je následující:

- služba dodání poštovních zásilek do 2 kg
- služba dodání poštovních balíků do 10 kg,
- služba dodání peněžní částky poštovním poukazem,
- služba dodání doporučených zásilek, kterou se rozumí služba poskytující záruku náhrady škody v paušální výši pro případ ztráty, poškození nebo úbytku obsahu poštovní zásilky a dávající odesílateli důkaz o poštovním podání poštovní zásilky a případně na jeho žádost důkaz o jejím dodání adresátovi,
- služba dodání cenných zásilek, kterou se rozumí služba poskytující záruku náhrady škody pro případ ztráty, poškození nebo úbytku obsahu poštovní zásilky, a to až do výše odesílatelem udané hodnoty poštovní zásilky,
- služba bezúplatného dodání poštovních zásilek do 7 kg pro nevidomé osoby,
- služby, které musí být zajištěny na základě závazků vyplývajících z členství České republiky ve Světové poštovní unii.

ČTÚ pravidelně přezkoumává úroveň kvality a způsob poskytování a zajišťování základních služeb a jejich všeobecnou dostupnost na celém území České republiky. ČTÚ rovněž pravidelně přezkoumává rozsah povinnosti držitele poštovní licence, který je vymezen poštovní licencí. V rámci tohoto **přezkumu** ČTÚ zjišťuje, zda je poskytování základních služeb zajištěno na komerčním základě za podmínek srovnatelných s požadavky právní úpravy na poskytování základních služeb či nikoli, a zda tedy existují důvody pro uložení nebo neuložení povinnosti. Na základě výsledků přezkumu předkládá ČTÚ podle ustanovení § 37 odst. 5 ZoPS k **veřejné konzultaci záměr** uložit případně neuložit poskytování jednotlivých základních služeb jako povinnost[16]. V případě záměru uložit povinnost jsou jeho součástí i podmínky, které ČTÚ zamýšlí stanovit v rámci ukládané povinnosti. Obsah záměru v podobě po veřejné konzultaci tvoří základ pro stanovení požadavků a podmínek pro výběrové řízení na držitele poštovní licence a následnou poštovní licenci udělenou rozhodnutím ČTÚ.

Pokud všechny nebo některé ze základních služeb podle zjištění v přezkumu komerčně dostupné nejsou, je po provedení veřejné konzultace třeba jejich poskytování uložit jako povinnost udělením **poštovní licence** na základě otevřeného a nediskriminačního výběrového řízení. **Výběrové řízení** má povahu správního řízení podle ustanovení § 146 správního řádu o výběru žádosti. Vyhlášení výběrového řízení ČTÚ uveřejní na úřední desce a v Poštovním věstníku. ČTÚ svým rozhodnutím udělí poštovní licenci podle ustanovení § 22 odst. 6 ZoPS provozovateli, který podal žádost ve stanovené lhůtě, vyhověl podmínkám účasti ve výběrovém řízení a nejlépe vyhověl stanoveným kritériím hodnocení žádostí. Pouze v případě, že by nebyla udělena poštovní licence ve výběrovém řízení pro neúčast žádného z provozovatelů nebo z důvodu nesplnění podmínek účasti

[16] Výsledky posledního prováděného přezkumu a záměr předložený k veřejné konzultaci jsou dostupné na internetových stránkách ČTÚ: https://ctu.gov.cz/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-zameru-k-zajisteni-poskytovani-zakladnich-sluzeb-podle-zakona-o-0.

nebo pro nevyhovění kritériím hodnocení žádosti, udělí ČTÚ poštovní licenci podle § 22 odst. 9 ZoPS v řízení vedeném z moci úřední, a to provozovateli, který nejlépe vyhovuje kritériím hodnocení žádostí.

Obsahem udělené **poštovní licence** je podle § 21 odst. 1 ZoPS tzv. **poštovní povinnost**, což je povinnost zajistit všeobecnou dostupnost určených základních služeb na celém území České republiky nebo na jeho části. Jak již bylo uvedeno výše, poštovní povinnost je uložena rozhodnutím o udělení poštovní licence. Rozhodnutí stanoví i dobu platnosti poštovní licence. Provozovatel, kterému byla udělena poštovní licence a který má povinnost poskytovat a zajišťovat základní služby obsažené v jeho poštovní licenci, se stane **držitelem poštovní licence**.

Držitel poštovní licence má při své podnikatelské činnosti **specifické povinnosti** související zejména se zajištěním poskytování základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci. Jedná se o poštovní povinnost, jež je popsána v ustanovení § 21 odst. 1 ZoPS. Držitel poštovní licence je povinen plnit tuto poštovní povinnost způsobem, který je v souladu s potřebami veřejnosti a se základními kvalitativními požadavky, včetně soustavného poskytování informací o základních službách a způsobu jejich užití. Existuje dočasná **výjimka** podle ustanovení § 33 odst. 2 ZoPS z plnění povinností za předpokladu, že plnění brání překážky, jež držitel poštovní licence sám nevyvolal, ani jim nemohl zabránit (např. technické problémy, přírodní události, krizové situace nebo nedostatek součinnosti jiných osob).

Povinnosti držitele poštovní licence jsou blíže specifikovány v ustanovení § 33 zákona o poštovních službách, mezi nejdůležitější patří:

- zajistit, aby nedocházelo k neodůvodněnému zvýhodňování nebo znevýhodňování zájemců o základní služby,
- zajistit rychlé a účinné projednávání námitek uživatelů základních služeb,
- dodržovat technické normy pro poštovní odvětví závazné podle předpisů EU a provádět nezávislá měření přepravních dob poštovních zásilek a výsledky uveřejňovat,
- každoročně uveřejňovat a současně ČTÚ předkládat úplné a pravdivé informace o poskytování základních služeb a vyhodnocení plnění parametrů kvality za kalendářní rok, a to nejpozději do 31. března následujícího kalendářního roku, formu a obsah takto zveřejněných informací stanovuje ČTÚ vyhláškou č. 433/2012 Sb., o stanovení obsahu, formy a způsobu uveřejnění informací o výsledcích poskytování a zajišťování základních služeb a vyhodnocení plnění parametrů kvality,
- poskytovat základní služby, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, za nákladově orientované ceny, sjednávat ceny transparentně a nediskriminačně,
- písemně ČTÚ oznámit zvýšení cen základních služeb (90 dnů předem) a veškeré změny technické, organizační nebo právní povahy (alespoň 30 dnů předem).

Vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje technickou specifikaci jednotlivých základních služeb, dostupnost pošt a poštovních schránek, **výjimečné případy**, kdy není držitel poštovní licence povinen učinit pokus o dodání poštovní zásilky v místě určeném v poštovní adrese i další požadavky na kvalitu základních služeb. Vyhláška č. 464/2012 Sb. rovněž stanovuje, které **informace** a jakým způsobem je držitel poštovní licence **povinen poskytnout na požádání** u pošty[17], nebo zveřejnit, a to ať již vyvěšením

[17] Podle § 1 písm. a) vyhlášky č. 464/2012 Sb. je poštou provozovna, ve které držitel poštovní licence sám nebo prostřednictvím třetí osoby poskytuje a zajišťuje všechny základní služby obsažené v jeho poštovní licenci a která je nezbytná k naplnění podmínek dostupnosti a hustoty.

u pošty, nebo prostřednictvím internetových stránek (např. o poštách, včetně jejich adres, otevíracích dob, telefonních čísel, způsobu zajištění obsluhy osob na vozíku pro invalidy nebo osob s kočárkem, o PSČ pro udanou adresu, o výjimkách z povinnosti dodávat na danou adresu, o základních službách, včetně orientační informace o zahraničních podmínkách platných pro jednotlivé země, o podmínkách pro dodávání a reklamaci včetně lhůt, ve kterých mají být vyřízeny). Velké množství adresátů nevyužívá standardního dodávání poštovních zásilek v místě svého bydliště či sídla. Namísto toho jim jsou poštovní zásilky dodávány např. do dodávacích schrán nebo **poštovních přihrádek**.

Pro usnadnění jednání s ostatními provozovateli o přístupu k poštovní infrastruktuře je držitel poštovní licence povinen podle ustanovení § 34 odst. 2 ZoPS uveřejnit na svých internetových stránkách **informace týkající se přístupu** k poštovní infrastruktuře, které zahrnují přinejmenším podmínky uzavření smlouvy a návrh smlouvy označovaný jako tzv. **referenční nabídka**. Návrh smlouvy musí obsahovat alespoň identifikační údaje držitele poštovní licence, rozsah a specifikaci přístupu k poštovní infrastruktuře včetně podmínek, technických parametrů a ceny, a to v členění podle jednotlivých prvků a služeb.

V případě, že do dvou měsíců od začátku jednání nedojde mezi držitelem poštovní licence a provozovatelem poštovních služeb k uzavření **smlouvy o přístupu** k poštovní infrastruktuře držitele poštovní licence nebo nedohodnou-li se strany v této lhůtě na změně již existující smlouvy, ČTÚ rozhodne v souladu s ustanovením § 34 odst. 5 ZoPS **spor o úpravě vzájemných práv a povinností** na základě návrhu kterékoliv smluvní strany. Předmětný spor je rozhodován obdobně jako spory podle ustanovení § 127 ZEK (v podrobnostech viz okruh č. **10**).

Součástí návrhu na rozhodnutí sporu musí být návrh smlouvy nebo její změny se specifikací jeho sporných částí (tj. v čem konkrétně se účastníci řízení neshodnou). Je-li předmětem sporu **cena za přístup k poštovní infrastruktuře**, ČTÚ v rámci rozhodnutí sporu stanoví tuto cenu podle ustanovení § 34 odst. 8 ZoPS (nákladově orientované ceny).

Povinnost umožnit přístup k poštovní infrastruktuře podle ustanovení § 34 ZoPS má toliko držitel poštovní licence. Smlouvu o přístupu k poštovní infrastruktuře držitele poštovní licence lze tedy (i v případě rozhodnutí ČTÚ) uzavřít na dobu určitou, nejdéle však po dobu, po kterou bude strana smlouvy řízení držitelem poštovní licence ve smyslu ustanovení § 21 ZoPS.

Primární ochranu uživatelů před vysokými cenami základní služeb zajišťuje povinnost držitele poštovní licence podle ustanovení § 34 odst. 8 ZoPS poskytovat tyto (základní) služby, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, za **nákladově orientované ceny**. Nákladově orientovanou cenou se rozumí cena, která zahrnuje efektivně a účelně vynaložené náklady a přiměřený zisk a která se stanovuje tak, aby zajistila návratnost investic v přiměřeném časovém období a zohlednila příslušná rizika. **Výjimku** z pravidla uplatňovat nákladově orientované ceny představují především služby dodání poštovních zásilek do 7 kg pro nevidomé osoby které musí být poskytovány podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. f) ZoPS bezúplatně. Další výjimka z pravidla nákladové orientace cen základních služeb by se uplatnila v případě, že by základní služby poskytované za nákladově orientované ceny byly ve smyslu ustanovení § 34a odst. 1 ZoPS **cenově nedostupné**. ČTÚ sleduje a vyhodnocuje vývoj úrovně cen základních služeb a pravidelně přezkoumává jejich cenovou dostupnost zejména s ohledem na spotřebitelské ceny, inflaci a průměrnou mzdu. Pokud zjistí, že ceny základních služeb nejsou dostupné, uplatní **regulaci cen** vydáním **rozhodnutí o ceně** ve správním řízení s využitím způsobů regulace cen stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách. Takto stanovené ceny jsou závazné pouze pro držitele poštovní licence v rámci základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci. Aby ČTÚ mohl

cenovou dostupnost základních služeb vyhodnotit ještě před jejich uplatněním a případně včas uložit cenovou regulaci, má držitel poštovní licence povinnost ČTÚ **písemně oznámit zvýšení cen** základních služeb alespoň 90 dnů přede dnem, od kterého hodlá zvýšit ceny základních služeb.

Držitel poštovní licence je povinen vést **oddělenou evidenci nákladů a výnosů spojených s poskytováním základních služeb a ostatních služeb**. Tuto evidenci je povinen vést v souladu s prováděcím právním předpisem, kterým je vyhláška č. 465/2012 Sb., o způsobu vedení oddělené evidence nákladů a výnosů držitele poštovní licence. Vedení oddělené evidence nákladů a výnosů a vykazování jejich výsledků je důležité pro **regulaci cen** základních služeb a prokázání, že **nedochází ke křížovému financování mezi základními službami a komerčními poštovními službami**. Údaje z účetnictví jsou důležité i pro výpočet čistých nákladů z poskytování základních služeb.

Vyhláška č. 465/2012 Sb. stanoví způsob vedení evidence nákladů a výnosů, **metodiku členění nákladů** a výnosů a jejich přiřazování službám, stanoví přiměřený zisk a strukturu vykazovaných informací. Poštovní sektor patří mezi síťová odvětví, kde síť slouží pro poskytování více služeb, v našem případě jak základních služeb, tak „nezákladních" (komerčních) služeb. Tudíž náklady na provoz sítě, což je většina nákladů, jsou náklady společné pro všechny služby a musí se najít způsob, jak je rozdělit mezi jednotlivé služby. Vyhláška č. 465/2012 Sb. stanoví **základní principy přiřazování nákladů,** určuje podobu **výkazů**, ve kterých jsou vykazovány náklady a výnosy na jednotlivé služby (určuje podrobnosti vykazovaných dat v tabulkách). Náklady jsou vykazovány podle nákladových druhů (např. náklady na pracovníky, odpisy), dále podle účelu jejich vynaložení v rámci technologického řetězce (např. náklady na podání, dopravu, třídění, doručování, režii). Náklady na jednotlivé základní služby celkem a průměrné náklady na jednotku (např. náklady na vnitrostátní doporučenou zásilku, na vnitrostátní obyčejnou zásilku do 2 kg).

Zatímco vyhláška č. 465/2012 Sb. stanoví základní principy, **podrobná pravidla pro přiřazování nákladů**, která vycházejí z těchto obecných principů**,** navrhne sám držitel poštovní licence, a to tak, aby navazovaly na jeho účetní systém. Tato pravidla schvaluje ČTÚ v rámci správního řízení. Tato pravidla pak musí držitel poštovní licence používat v praxi. Dodržování schválených pravidel ověřuje každoročně **nezávislý auditor**, kterého navrhne držitel poštovní licence a ČTÚ jej schvaluje. Držitel poštovní licence je povinen předložit ČTÚ auditorem ověřené **výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů** (ve struktuře tabulek určených vyhláškou) nejpozději **do 31. července za předcházející účetní období**.

Držitel poštovní licence kromě povinností spojených s poskytováním základních služeb má právo požádat ČTÚ o **úhradu čistých nákladů,** které mu vznikají při poskytování základních služeb a plnění souvisejících povinností. **Čistými náklady** se rozumí rozdíl mezi efektivně a účelně vynaloženými náklady na poskytování služeb a výnosy z poskytování těchto služeb. Čisté náklady na plnění povinnosti poskytovat základní služby se stanoví jako rozdíl mezi čistými náklady provozovatele s povinností poskytovat základní služby a téhož poskytovatele bez povinnosti (tj. poskytuje služby komerčně). Do čistých nákladů se promítá i nárok na přiměřený zisk a odečtou se tzv nehmotné výhody spojené s poskytováním základních služeb. Držitel poštovní licence má možnost požádat o úhradu čistých nákladů za zúčtovací období, kterým je kalendářní rok, a to nejpozději **do 31. srpna kalendářní roku následujícího** po skončení zúčtovacího období. Protože se jedná o dlouhé období, kdy držiteli poštovní licence vznikají při poskytování služeb (průběžně) čisté náklady, může využít pro snížení těchto ztrát i institut žádosti o **úhradu předběžných čistých nákladů** (jedná se o jakousi „zálohu"), a to v roce ve kterém čisté náklady vznikají a podat žádost od 1. dubna do 31. prosince

probíhajícího zúčtovacího období. Úhrady předběžných čistých nákladů se započtou do konečné částky čistých nákladů podané po skončení zúčtovacího období (konečného nároku na úhradu za zúčtovací období).

Držiteli poštovní licence budou uhrazeny jen čisté náklady, které představují **nespravedlivou finanční zátěž.** Jsou to čisté náklady do výše 2 000 000 000 Kč. Čisté náklady nad tuto hranici se považují za spravedlivou zátěž a držitel poštovní licence je nedostane uhrazené. Tento limit slouží jako motivace pro to, aby se držitel poštovní licence choval efektivně a měl snahu mít čisté náklady co nejnižší. Pokud čisté náklady nepřesáhnou uvedený limit, Úřad posoudí nespravedlivou zátěž s využitím kritérií stanovených vyhláškou č. 466/2012 Sb., o postupu Českého telekomunikačního úřadu při výpočtu čistých nákladů na plnění povinnosti poskytovat základní služby, ve znění pozdějších předpisů.

Kompenzace čistých nákladů na celé období uložení poštovní licence představuje **státní podporu**, která podléhá **notifikaci** u Evropské komise. Dokud Evropská komise neschválí státní podporu, nelze o čistých nákladech rozhodnout a držiteli vyplatit jakoukoli úhradu, a to ani ve formě předběžných čistých nákladů.

Způsob výpočtu čistých nákladů stanoví vyhláška č. 466/2012 Sb. Čisté náklady jsou rozdílem mezi skutečností (tzv. **základní scénář**) a modelovou situací, která by nastala, když by poskytovatel poštovních služeb (držitel poštovní licence) neměl povinnost poskytovat základní služby a choval by se tržně (tzv. **alternativní (hypotetický) scénář**). Předpokládá se, že v případě komerčního, tržního chování by poskytovatel poštovní služeb optimalizoval síť poboček (sestavuje alternativní scénář poboček) a frekvenci doručování (alternativní scénář doručování). Zároveň by mu odpadly povinnosti administrativního rázu (např. vedení oddělené evidence nákladů a výnosů, povinnost auditovat výsledky oddělené evidence). Do výpočtu se započte nárok na **přiměřený zisk** (vypočtený metodou průměrných nákladů kapitálu – tzv. WACC), odečtou se tzv. **nehmotné výhody** (např. výhoda vyšších výnosů z titulu vyšší reputace při poskytování služeb ve veřejném zájmu a povědomí o značce, výhoda plynoucí z výhradního práva vydávat do oběhu poštovní známky, osvobození základních poštovní služeb od DPH, výhoda z reklamy) a zohlední se pobídky k nákladové efektivnosti.

Do výpočtu čistých nákladů se promítají jednak **úspory nákladů**, které by podnikatel dosáhl, když by neposkytoval základní služby (uzavřel by některé pobočky, které jsou pro základní služby povinné, snížil frekvenci doručování, např. pro základní službu povinné doručování listovních zásilek do druhého dne apod.), ale zároveň se bere v potaz, že by přišel o některé zákazníky, kteří by nebyli spokojeni s jeho optimalizačními kroky (např. uzavřením poboček).

Stanovení čistých nákladů za každé zúčtovací období probíhá v rámci správního řízení, během něhož ČTÚ ověřuje žádost držitele poštovní licence a jeho výpočet. ČTÚ má možnost vyžádat si podrobné údaje a podklady z oddělené evidence nákladů a výnosů a jakékoli jiné podklady.

17. Univerzální služba v elektronických komunikacích (ZEK § 38 až 50)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- nařízení vlády č. 500/2021 Sb., o podmínkách poskytování zvláštních cen hlasové komunikační služby a služby přístupu k internetu osobám se zvláštními sociálními potřebami, ve znění nařízení vlády č. 203/2023 Sb.
- vyhláška č. 182/2022 Sb., o stanovení charakteristik přiměřených požadavků na poskytování služby přístupu k internetu a přístupu k hlasové komunikační službě v pevném místě a parametrů jejich kvality v rámci univerzální služby
- vyhláška č. 109/2023 Sb., o technických podrobnostech, rozsahu a způsobu poskytování doplňkových služeb
- vyhláška č. 388/2006 Sb., o čistých nákladech univerzální služby v elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Klíčové pojmy:

- univerzální služba, spotřebitel, hlasová komunikační služba, služba přístupu k internetu, cenová dostupnost, kvalita služby, přezkum univerzální služby, čisté náklady, ztráta z poskytování zvláštních cen

Související témata:

- Komunikační činnosti a podmínky podnikání v elektronických komunikacích, Regulace cen v elektronických komunikacích

Studijní text:

Koncept univerzální služby představuje určitou „záchrannou síť“, která má zajišťovat, aby byl konkrétně vymezený soubor služeb elektronických komunikací poskytován všem koncovým uživatelům bez rozdílu na celém území státu ve stanovené kvalitě a za cenu dostupnou pro spotřebitele. Smyslem konceptu je zabránit pomocí dostupnosti těchto služeb **digitálnímu a sociálnímu vyloučení** a umožnit tak všem občanům včetně osob se zdravotním postižením či jinak znevýhodněných plné sociální a ekonomické zapojení do společnosti. Univerzální služba pak představuje minimální soubor služeb (tzv. **dílčí služby**), které jsou pod ochranou státu a jejichž poskytování musí být zajištěno.

Základním smyslem univerzální služby je tedy zajistit, aby všichni spotřebitelé měli na celém území za dostupnou cenu přístup ke službám přiměřeného širokopásmového přístupu k internetu a k hlasovým komunikačním službám v pevném místě a ke službám doplňkovým k těmto dílčím službám v určité kvalitě. V souvislosti s univerzální službou je třeba zvláště dbát na to, aby byl zajištěn **rovnocenný přístup** i pro znevýhodněné osoby se zdravotním postižením. Při ukládání povinnosti poskytovat některou z dílčích služeb univerzální služby je kladen zvláštní zřetel na dostupnost služeb pro spotřebitele s nízkými příjmy nebo se zvláštními sociálními potřebami včetně osob se zdravotním postižením. **Dostupnou cenou** se rozumí cena

zohledňující úroveň spotřebitelských cen a příjmy obyvatel, přičemž ČTÚ cenovou dostupnost posuzuje a je oprávněn v případě potřeby na cenu univerzální služby uplatnit cenovou regulaci formou rozhodnutí o ceně.

Co se týče kvality univerzální služby, ta je pro hlasovou komunikační službu a službu přístupu k internetu (vždy v pevném místě) stanovena vyhláškou č. 182/2022 Sb. Přiměřeným požadavkem na poskytování těchto služeb je **požadavek na jedno připojení v místě bydliště spotřebitele**. U hlasové komunikační služby i služby přístupu k internetu pak poskytovatel konkrétní služby v případě uložení dílčí služby sleduje dobu, za kterou je zprovozněna služba, četnost poruch, dobu, za kterou je porucha odstraněna, četnost reklamací na vyúčtování ceny. Parametrem kvality univerzální služby přístupu k internetu v pevném místě je navíc běžně dostupná rychlost služby přístupu k internetu (stahování dat ≥ 10 Mbit/s a vkládání dat ≥ 1 Mbit/s) a zpoždění služby přístupu k internetu (≤ 150 ms).

V ZEK je problematika univerzální služby upravena v části první, hlava III, díl 6 (§ 38 až 49 ZEK). Jednotlivé dílčí služby univerzální služby vymezeny v ustanovení § 38 odst. 2 ZEK. Jedná se o následující služby:

- přiměřený přístup k internetu v pevném místě, včetně připojení potřebného pro využívání služby (§ 38 odst. 2 písm. a) ZEK),
- přístup k hlasové komunikační službě v pevném místě, včetně připojení potřebného pro využívání služby (§ 38 odst. 2 písm. b) ZEK),
- přístup osob se zdravotním postižením k dílčím službám podle ustanovení § 38 odst. 2 písm. a) a b) poskytovaným nejen v pevném místě, rovnocenný s přístupem, který využívají ostatní spotřebitelé, zejména prostřednictvím speciálně vybavených koncových zařízení (§ 38 odst. 2 písm. c) ZEK),
- doplňkové služby k dílčím službám podle písmen a) a b), kterými jsou:
    - podrobný rozpis účtů,
    - bezplatné selektivní blokování odchozích volání, textových zpráv nebo multimediálních zpráv, nebo, je-li to technicky proveditelné, jiných podobných aplikací se zvýšenou sazbou,
    - systémy předplatného,
    - postupné splácení ceny za připojení,
    - zvláštní opatření při neplacení účtů,
    - poradenství ohledně sazeb,
    - kontrola nákladů,
    - deaktivace vyúčtování třetích stran (§ 38 odst. 2 písm. d) ZEK),
- tzv. zvláštní ceny – povinnost umožnit osobám se zvláštními sociálními potřebami podle ustanovení § 44 a 45 ZEK výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za běžných obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby podle odstavce 2 písm. a) a b), a to nejen v pevném místě (§ 38 odst. 3 ZEK).

V současné době (do 31. 12. 2025) je uložené jako povinnost pouze poskytování dvou dílčích služeb, a to dílčí služby tzv. **speciálních koncových zařízení** podle § 38 odst. 2 písm. c) ZEK a **zvláštních cen** podle § 38 odst. 3 ZEK (více informací k těmto službám níže).

Speciální koncová zařízení (§ 38 odst. 2 písm. c) ZEK)

Podle ustanovení § 43 odst. 1 ZEK je poskytovatel univerzální služby povinen poskytovat **osobám se zdravotním postižením** přístup k veřejně dostupné službě elektronických komunikací tak, aby pro ně byla služba cenově dostupná a umožnila rovnocenný přístup, který využívají ostatní spotřebitelé, včetně přístupu

k tísňovým službám prostřednictvím tísňové komunikace, a to v případě nutnosti i služeb úplné konverzace a konverzních služeb. Za osoby se zdravotním postižením se pro účely ZEK považují ty, které jsou uvedené v ustanovení § 43 odst. 4 ZEK.

Poskytnutí služby jako takové spočívá v pronájmu nebo prodeji jednoho speciálně vybaveného telekomunikačního **koncového zařízení** přiměřeně zdravotnímu postižení za cenu standardního telekomunikačního koncového zařízení a nabídce speciálního tarifu odpovídajícího potřebám osob se zdravotním postižením s ohledem na druh jejich zdravotního postižení. Za splnění podmínky nabídnutí speciálního tarifu podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. b) ZEK je považováno poskytnutí zvláštní ceny podle ustanovení § 38 odst. 3 ZEK.

Zvláštní ceny (§ 38 odst. 3 ZEK)

Jedná se o povinnost umožnit **osobám se zvláštními sociálními potřebami** výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za běžných obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat hlasovou komunikační službu a službu přístupu k internetu. Za zvláštní cenu je považováno cenové zvýhodnění ve výši 200 Kč na osobu a kalendářní měsíc (viz nařízení vlády č. 500/2021 Sb.) Osobou se zvláštními sociálními potřebami je podle ustanovení § 38 odst. 4 ZEK spotřebitel, který je osobou se zdravotním postižením podle ustanovení § 43 odst. 4 ZEK nebo osobou s nízkými příjmy. Osobou s nízkými příjmy se pro účely ZEK rozumí osoba, která se podle zákona o pomoci v hmotné nouzi považuje za osobu, která pobírá dávky státní sociální pomoci se složkou na živobytí.

Jedná se tedy o službu, v rámci níž mohou oprávněné osoby čerpat u určeného poskytovatele **slevu** 200 Kč měsíčně na služby elektronických komunikací.

Poskytování univerzální služby může být zajištěno na komerčním základě, pokud jsou předmětné služby poskytovány za výše uvedených podmínek. Pokud však služby dostupné nejsou, je třeba jejich poskytování uložit jako povinnost, a to s využitím výběrového řízení, nebo v určitých situacích z moci úřední. ČTÚ tedy zkoumá, zda existují důvody pro uložení povinnosti, či nikoli.

Proces tohoto zkoumání je v ustanovení § 39 odst. 3 ZEK označen jako **přezkum**, jehož cílem je zjištění, zda poskytování dotčené služby na celém území státu nebo na jeho části je a nadále bude zajištěno za podmínek srovnatelných s požadavky na zajištění univerzální služby na komerčním základě nebo prostřednictvím jiných možných nástrojů veřejné politiky, aniž by bylo nutné povinnosti uvedené v ustanovení § 38 odst. 2 a 3 ZEK uložit. Pokud předmětné služby na komerčním základě nebo prostřednictvím jiných nástrojů dostupné nejsou a nebudou, představuje tato skutečnost důvod, na jehož základě je potřeba uložit povinnost. Za jiný možný nástroj veřejné politiky mohou být považovány např. dávky státní sociální podpory, poukázky či přímé platby určené spotřebitelům.

Na základě výsledků přezkumu zveřejní ČTÚ svůj **záměr** uložit (případně neuložit) jednotlivé povinnosti podle ustanovení § 38 odst. 2 a 3 ZEK, a tento záměr podrobí **veřejné konzultaci** podle ustanovení § 130 ZEK. V případě záměru o uložení konkrétní dílčí služby jsou jeho součástí i podmínky, které ČTÚ zamýšlí stanovit v rámci povinnosti poskytovat univerzální službu. Tyto podmínky jsou pak „překlopeny“ do konkrétního rozhodnutí o uložení služby.

Za účelem uložení povinnosti vyhlásí ČTÚ podle ustanovení § 39 odst. 7 ZEK **výběrové řízení**, které se všemi náležitostmi (lhůtou pro podání přihlášek, podmínkami účasti, požadavky na kvalitu a rozsah poskytovaných

služeb) uveřejní v Telekomunikačním věstníku. ČTÚ podle ustanovení § 39 odst. 8 ZEK **rozhodnutím** uloží povinnost poskytovat univerzální službu podnikateli, který podal přihlášku ve lhůtě, vyhověl podmínkám účasti ve výběrovém řízení a nejlépe vyhověl stanoveným kritériím hodnocení žádostí. Není vyloučeno, aby byla konkrétní dílčí služba uložena více podnikatelům.

Nepodá-li žádný podnikatel přihlášku do výběrového řízení ve stanovené lhůtě nebo nebude-li vybrán žádný subjekt pro nesplnění podmínek účasti nebo pro nevyhovění kritériím hodnocení žádostí, ČTÚ uloží **rozhodnutím z moci úřední** povinnost poskytovat univerzální službu jednomu nebo více podnikům s významnou tržní silou nebo, neexistuje-li na relevantním trhu podnik s významnou tržní silou, uloží tuto povinnost jednomu nebo více subjektům, které nejlépe vyhovují kritériím hodnocení žádostí.

Financování univerzální služby

Protože poskytovatel univerzální služby musí poskytovat jemu uložené služby za určitých podmínek, včetně cenových, vznikají mu při poskytování univerzální služby čisté náklady, případně u zvláštních cen ztráta. **Čistými náklady** se rozumí rozdíl mezi efektivně a účelně vynaloženými náklady na poskytování služeb a výnosy z poskytování těchto služeb. Čisté náklady na plnění povinnosti poskytovat univerzální službu se stanoví jako rozdíl mezi čistými náklady provozovatele s povinností poskytovat univerzální službu a téhož poskytovatele bez povinnosti (tj. poskytuje služby komerčně). Do čistých nákladů se promítá i nárok na přiměřený zisk a odečtou se tzv. nehmotné výhody spojené s poskytováním základních služeb (např. díky této povinnosti bude mít více zákazníků, posílí povědomí o svojí značce). Čisté náklady i ztráta se počítají za kalendářní rok.

Ztráta vzniká poskytovateli univerzální služby **poskytováním zvláštních cen** u služeb elektronických komunikací (přístup k internetu a hlasové komunikační služby) osobám se zvláštními sociálními potřebami. Těmto osobám musí nabízet poskytovatel univerzální služby **slevu, v současnosti sleva činí 200 Kč měsíčně** (zákazník má možnost čerpat jen jednu slevu v maximální výši 200 Kč za měsíc, nemůže ji čerpat u více poskytovatelů). Ztráta z poskytování zvláštních cen se tedy počítá jako ztráta na výnosech oproti komerční ceně.

Osoby se zvláštními sociálními potřebami jsou osoby s nízkými příjmy (osoby čerpající příspěvek na živobytí) a osoby se zdravotním postižením.

Osoby se zdravotním postižením mající nárok na zvláštní cenu jsou:

- držitel průkazu ZTP z důvodu úplné nebo praktické hluchoty,
- držitel průkazu ZTP/P,
- osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III a IV, nebo jde-li o nezletilou osobu, spotřebitel, který o ni osobně pečuje,
- spotřebitel, který vychovává nebo který osobně pečuje o nezletilou osobu, která mu byla svěřena do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu a která je držitelem průkazu uvedeném v první a druhé odrážce.

Protože povinnost poskytovat zvláštní ceny může být uložena více subjektům, vede ČTÚ v elektronické podobě **seznam osob čerpajících zvláštní ceny**, do kterého zapisují jednotliví poskytovatelé své zákazníky se zvláštními cenami. Účelem seznamu je **zamezit duplicitnímu poskytnutí slevy**.

K poskytování zvláštních cen a výpočtu ztráty vydala vláda nařízení vlády č. 500/2021 Sb., o podmínkách poskytování zvláštních cen hlasové komunikační služby a službu přístupu k internetu osobám se zvláštními sociálními potřebami, ve znění nařízení vlády č. 203/2023 Sb. Toto nařízení stanoví **doklady prokazující oprávnění osoby** se zvláštními sociálními potřebami čerpat zvláštní ceny, výši cenového zvýhodnění (slevy) a náležitosti elektronického seznamu osob se zvláštními cenami, který vede ČTÚ.

Výpočet čistých nákladů za ostatní dílčí služby uložené v rámci univerzální služby (kromě poskytování zvláštních cen) se řídí vyhláškou č. 388/2006 Sb., o čistých nákladech univerzální služby v elektronických komunikacích. Poskytovatel univerzální služby má nárok na úhradu čistých nákladů jen v případě, že tyto čisté náklady pro něj představují **neúnosnou zátěž**. Kritéria pro posuzování neúnosné zátěže jsou stanovena ve vyhlášce (vychází se z porovnání výše čistých nákladů se ziskem podnikatele a s celkovou výší výnosů z komunikační činnosti). Vyhláška rovněž stanoví přiměřený zisk a způsob jeho promítnutí do výpočtu čistých nákladů (zisk se stanoví pomocí průměrných nákladů kapitálu, tzv WACC).

Žádost o úhradu čistých nákladů a ztráty ze zvláštních cen musí podat poskytovatel na ČTÚ nejpozději **do 31. července roku následujícího po skončení zúčtovacího období**. Ověření výše čistých nákladů a ztráty probíhá v rámci správního řízení, během něhož má ČTÚ možnost si vyžádat další podklady, např. podrobnější doklady z oddělené evidence nákladů a výnosů, ke vzorku vybraných osob čerpajících zvláštní cenu doklady prokazující jejich nárok na zvláštní cenu. Po ověření všech podkladů prokazujících výši čistých nákladů a ztráty vydá ČTÚ **rozhodnutí** a následně uhradí ověřenou výši ze státního rozpočtu.

18. Regulace cen v elektronických komunikacích (ZEK § 54 až 60)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2022/612** o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) **2021/654**, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2018/1972** stanovením jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii a jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v pevné síti po celé Unii
- opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/4/12.2015-7, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací (dále také „opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/4“)

Klíčové pojmy:

- stanovení cen, přímé usměrňování výše cen, maximální a minimální cena, maximální rozsah zvýšení ceny, cenové moratorium, tvorba cen, oddělená evidence nákladů a výnosů

Související témata:

- Analýzy relevantních trhů a ukládání nápravných opatření, Univerzální služba v elektronických komunikacích

Studijní text:

Cenová regulace je jedním z regulačních nástrojů dostupných ČTÚ při plnění jeho zákonných povinnosti. Je obecně považována za **nejtvrdší regulační zásah do tržního prostředí**, protože její stanovení má přímý dopad nejen na soutěžní prostředí, ale i na konkrétní množství prodaných služeb regulovaného subjektu a následně jeho hospodářský výsledek. K takto závažnému zásahu do majetkových práv tedy může docházet **jen v odůvodněných případech.**

Podle ustanovení § 56 odst. 2 ZEK je ČTÚ oprávněn uplatnit regulaci cen, včetně podmínek ovlivňujících cenu, **za univerzální službu** poskytovanou poskytovatelem univerzální služby a **za služby poskytované podnikem s významnou tržní silou** na relevantním trhu rozhodnutím o ceně. Regulací cen se rozumí stanovení nebo přímé usměrňování výše cen bez daně z přidané hodnoty.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 56 odst. 3 ZEK sleduje a vyhodnocuje vývoj úrovně cen, jež jsou nebo mohou být předmětem regulace cen v oblasti elektronických komunikací. Je povinen **při uplatňování cenové regulace brát do úvahy ochranu zájmů subjektu, jehož ceny jsou regulovány,** tak, aby cena plynoucí z rozhodnutí ČTÚ byla **přinejmenším nákladová**.

V případě, že analýza relevantního trhu prokáže, že tento trh není efektivně konkurenční zejména tím, že by mohlo docházet k **uplatňování nepřiměřeně vysoké nebo nepřiměřeně nízké ceny v neprospěch koncových**

uživatelů, a jestliže by opatření podle zákona nevedla k nápravě, je ČTÚ podle ustanovení § 57 odst. 1 ZEK oprávněn **uplatnit regulaci cen** na tomto relevantním trhu **vydáním rozhodnutí o ceně** (což je, procesně vzato, správní rozhodnutí, navíc podléhá veřejné konzultaci, musí obsahovat v odůvodnění i metodu postupu ČTÚ, která byla podkladem k rozhodnutí). Při uplatnění regulace cen vůči podniku s významnou tržní silou je ČTÚ v souladu s ustanovením § 57 odst. 3 ZEK povinen v rozhodnutí o ceně zohlednit potřebu podpory hospodářské soutěže a dlouhodobé zájmy koncových uživatelů související se zaváděním a využíváním vysokorychlostních sítí elektronických komunikací. Za účelem **podpory investic dotčeného podniku**, především do sítí nové generace, a především do sítí s velmi vysokou kapacitou, přihlédne ČTÚ k investicím provedeným operátorem a umožní mu přiměřenou návratnost odpovídajícího použitého kapitálu s přihlédnutím ke všem rizikům specificky spojeným s investičním projektem. Dále ČTÚ při uplatnění regulace cen zohlední rovněž přínosy **předvídatelných a stabilních velkoobchodních cen** (tj. cen mezi operátory) při zajišťování účinného vstupu a dostatečných pobídek pro všechny operátory, aby zaváděli nové a zdokonalené sítě.

Způsoby regulace cen, které je ČTÚ oprávněn uplatnit, jsou podle ustanovení § 58 odst. 1 ZEK stanovení minimálních nebo maximálních cen, usměrňování vývoje cen stanovením podmínek, kterými jsou maximální rozsah možného zvýšení ceny ve vymezeném období, maximální podíl, v němž je možné promítnout do ceny zvýšení cen určených vstupů ve vymezeném období, závazný postup při tvorbě ceny nebo při její kalkulaci, včetně povinnosti nákladové orientace, stanovení efektivně a účelně vynaložených nákladů a přiměřeného zisku, nebo závazný postup při tvorbě cen na souvisejících maloobchodních trzích u vertikálně integrovaného podniku, včetně uložení zákazu stlačování marží a povinnosti zajistit replikovatelnost nabídek, a dále pak časově omezený **zákaz zvyšování cen nad dosud platnou úroveň** na relevantním trhu („cenové moratorium“), který lze stanovit nejdéle na dobu 12 měsíců. Způsoby regulace cen lze účelně spojovat.

Pro jisté „usnadnění“ kontroly plnění povinností souvisejících s regulací cen je možné uložit také **povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů** podle ustanovení § 86 ZEK, a to podniku s významnou tržní silou poskytujícímu přístup nebo propojení na některém z vymezených relevantních trhů. Přímo ze zákona o elektronických komunikacích je pak podle ustanovení § 86 odst. 1 ZEK povinen vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů i poskytovatel univerzální služby (s výjimkou poskytovatele zvláštních cen nebo poskytovatele cenového zvýhodnění v rámci speciálního tarifu) a subjekt, vůči kterému byla uplatněna regulace cen na trhu pro koncové uživatele. **Trhy pro koncové uživatele však běžně regulovány nejsou** a Kodex se zaměřuje na úpravu podmínek na velkoobchodních trzích, na kterých spolu smluvní vztahy uzavírají podnikatelé v sektoru elektronických komunikací.

ČTÚ rozhodne, na které činnosti podniku s významnou tržní silou související s propojením nebo přístupem se povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů vztahuje. Dále je ČTÚ oprávněn uložit povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů také na souvisejících maloobchodních trzích.

Podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu, který má na základě rozhodnutí ČTÚ povinnost nákladové orientace cen, je podle ustanovení § 60 odst. 1 ZEK povinen na žádost ČTÚ prokázat, že uplatněné ceny jsou nákladově orientované a jsou v souladu s **metodikou oddělené evidence nákladů**.

Pro účely oddělené evidence nákladů a výnosů ČTÚ na základě zákonného zmocnění v ustanovení § 86 odst. 3 ZEK opatřením obecné povahy ČTÚ č. OOP/4 stanovil metodiku účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určil strukturu vykazovaných informací. Subjekt této povinnosti je povinen **předložit výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů** k ověření shody s metodikou uvedenou v opatření nezávislému

kvalifikovanému subjektu do 1 měsíce po uveřejnění své účetní závěrky a závěry ověřování uveřejnit. ČTÚ je oprávněn povinnému subjektu rozhodnutím uložit povinnost, aby doložil výpočet svých cen účtovaných jiným podnikatelům (poskytovatelům služeb elektronických komunikacích, tedy cen velkoobchodních), kteří nejsou koncovými uživateli, a vnitropodnikových cen za komunikační činnosti podle oddělené evidence nákladů a výnosů k zajištění nediskriminace a k zabránění neodůvodněnému křížovému financování. Subjekt pak je povinen ČTÚ na jeho žádost a v jím stanovené lhůtě doložit výpočet cen, které účtuje koncovým uživatelům, podle oddělené evidence nákladů a výnosů. Subjekt je povinen předkládat ČTÚ na jeho žádost a v jím stanovené lhůtě roční výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů a účetní údaje včetně údajů o výnosech získaných od třetích stran.

Cenovou regulaci v sektoru elektronických komunikací neukládá jen ČTÚ, ale mohou k ní v odůvodněných případech přistoupit **i orgány EU prostřednictvím přímo aplikovatelných a závazných nařízení**. To je případ služeb **mezinárodního roamingu** v zemích EU, regulovaných tímto nástrojem již od druhé poloviny roku 2007. Postupně se zpřísňující regulace prostřednictvím nařízení vedla ode dne 15. června 2017 (účinnost článku 6 prováděcího nařízení Komise EU **2016/2286** ze dne 15. prosince 2016) ke zrušení možnosti účtovat za mezinárodní roaming v zemích EU roamingovým zákazníkům příplatky k vnitrostátním maloobchodním cenám (tzv. RLAH režim – Roam Like At Home, postupně prodloužen do 30. června 2032). Jiným příkladem cenové regulace přímo ze strany Evropské komise je stanovení **jednotných velkoobchodních cen za terminaci volání v pevné i mobilní síti v zemích EU** s účinností od 1. července 2021. Do té doby byly terminační ceny regulovány v každé členské zemi EU národním regulačním orgánem na základě výsledků analýz příslušných velkoobchodních relevantních trhů.

19. Správa čísel a kódů (ZEK § 28 až 33b, 35 až 37)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. **634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 267/2017 Sb., o lokalizaci a identifikaci účastníka tísňové komunikace při volání na čísla tísňových volání, ve znění pozdějších předpisů
- opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/20/11.2021-13, kterým se stanoví podmínky udělování oprávnění k využívání čísel zvláštní ekonomické hodnoty (dále také „opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/20“)
- nařízení vlády č. 154/2005 Sb., o stanovení výše a způsobu výpočtu poplatků za využívání rádiových kmitočtů a čísel, ve znění pozdějších předpisů
- rozhodnutí Komise ze dne 15. února 2007 o vyhrazení vnitrostátního číselného rozsahu „116“ pro harmonizovaná čísla harmonizovaných služeb se sociální hodnotou

Klíčové pojmy:

- správa čísel, oprávnění k využívání čísel, číslovací plán, čísla zvláštní ekonomické hodnoty, tísňová komunikace, výstražný systém

Související témata:

- Přenositelnost čísel

Studijní text:

Výkon správy čísel a kódů

Správou čísel se rozumí sestavování číslovacích plánů, pravidel pro tvorbu adres a jmen s výjimkou internetových adres (dále jen "číslovací plány") a provádění jejich změn, udělování, provádění změn a odnímání oprávnění k využívání čísel, evidence a kontrola jejich využívání. Rozsah čísel využitelných v České republice je jednoznačně vymezen mezinárodní standardizací na úrovni organizace ITU (Mezinárodní telekomunikační unie) a jedná se o omezený zdroj, který je potřeba spravovat tak, aby bylo zajištěno jeho účelné a efektivní využití.

Základní právní rámec pro správu čísel stanoví v Dílu 5 Správa čísel, číselných řad a kódů, adres a jmen ustanovení § 28 až 37 ZEK. Číslovací plány jsou v podrobnostech stanoveny vyhláškou č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, která je v gesci MPO. Na přípravě a novelizacích vyhlášky se ČTÚ aktivně podílí.

Zákon o elektronických komunikacích upravuje oblast a postupy pro vznik oprávnění k využívání čísel (včetně souvisejících procesů vedoucích k získání, změně, prodloužení nebo odnětí oprávnění a náležitostí souvisejících žádostí), dále pak povinnosti ČTÚ a MPO ve správě čísel, problematiku číslovacích plánů (včetně

zmocnění stanovit číslovací plán prováděcím právním předpisem), a v neposlední řadě i oblast přenositelnosti telefonních čísel a změny poskytovatele přístupu k internetu (viz okruh č. **7**) a tísňové komunikace.

Číslovací plán České republiky v podobě vyhlášky č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje **pravidla pro tvorbu a využívání** čísel, kódů, identifikátorů a adres. Je stanoven pro veřejné komunikační sítě, veřejné datové sítě, síťová směrovací čísla, signalizační sítě se systémem č. 7 (SS7), identifikaci vydavatelů mezinárodních telekomunikačních platebních karet a účastnických karet a pro mnemotechnické adresy veřejných administračních managementových domén pro zprostředkování zpráv. Ke každé z těchto částí náleží příslušná **příloha** vymezující přehlednou formou formáty čísel a způsob využití jednotlivých skupin čísel a kódů, např. příloha č. 1 se vztahuje na veřejné komunikační sítě a primárně pak na hlasovou komunikaci. Na základě prvních číslic čísla vymezuje způsob využití telefonního čísla a jeho délku a zahrnuje např. zkrácená čísla tísňových volání (150, 155, 156, 158), přístupové kódy k veřejné mobilní komunikační síti pro sestavení tzv. **mobilních čísel** nebo kódy číslovacích oblastí pro sestavení tzv. **pevných telefonních čísel**.

Číslovací plán definuje základní pojmy jako je číslo, kód, telefonní číslo, zkrácené číslo a stanovuje velikost číselných řad (někdy se také označují jako „**bloky**"), ve kterých se přidělují telefonní čísla pro přístup k účastníků veřejných sítí (standardní „pevná" telefonní čísla blok 1 000 čísel, „mobilní" telefonní čísla blok 10 000 čísel). Dále určuje zvláštní případy využívání čísel, např. výjimky z povinnosti přenositelnosti telefonních čísel a vymezuje plán pro datové sítě, směrovací čísla apod.

Číslovací plán vychází z mezinárodních norem stanovených v rámci organizace **ITU**, která spravuje **mezinárodní číslovací plán**.

ČTÚ zajišťuje praktickou aplikaci správy čísel a kódů, když zejména rozhoduje o oprávněních k využívání čísel a kódů a dohlíží na jejich efektivní využívání. Je nezbytné dodat, že ČTÚ **neřeší** správu internetových adres (ať už se jedná např. o domény nebo o problematiku IP adres).

Obecně platí, že čísla z číslovacího plánu lze využívat jen na základě **oprávnění k využívání čísel**, které uděluje ČTÚ, pokud nevyplývá z práva Evropské unie něco jiného nebo pokud oprávnění k využívání čísel neuděluje Mezinárodní telekomunikační unie. Příkladem je typicky jednotné evropské číslo tísňového volání 112, dále viz i níže.

ČTÚ vede **databázi přidělených čísel**, která obsahuje alespoň čísla rozhodnutí, kterými byla čísla přidělena, a dobu, na kterou byla přidělena. Databáze je veřejně přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup a umožňuje např. vyhledání držitele oprávnění k využívání konkrétního čísla.

O **oprávnění k využívání čísel** je třeba požádat ČTÚ, a to nejlépe prostřednictvím pro tyto účely vytvořeného **formuláře** (dostupný na internetových stránkách ČTÚ Přehled formulářů | Český telekomunikační úřad pod pořadovým označením 7). Využití formuláře však není povinné.

Komu ČTÚ uděluje oprávnění?

ČTÚ rozhodne o udělení oprávnění k využívání čísel podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť nebo poskytujícímu veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle všeobecného oprávnění, anebo užívajícímu tuto síť nebo službu v souladu s podmínkami zajišťujícími účelné využívání čísel, a to na základě **žádosti o udělení oprávnění k využívání čísel** podané ČTÚ. Žádost udělení o oprávnění k využívání čísel musí

splňovat náležitosti vymezené v ustanovení § 30 ZEK (jedná se zjednodušeně o identifikaci žadatele a údaje o číslech, která jsou požadována).

V případě oprávnění k využívání **čísel připojených k neveřejným komunikačním sítím** je ČTÚ oprávněn udělit toto oprávnění i jiné právnické osobě, než je uvedeno výše.

V případě **evropských harmonizovaných čísel** (typicky čísla se zvláštní sociální hodnotou, začínající přístupovým kódem 116) ČTÚ rozhodne o udělení oprávnění podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť nebo poskytujícímu veřejně dostupnou službu elektronických komunikací, nebo též nepodnikající právnické osobě, jejíž činnost odpovídá účelu, pro který jsou tato čísla vyhrazena.

O oprávnění k využívání čísel, která jsou spojena pouze s poskytováním hlasové komunikační služby (tzv. **účastnická čísla**) žádá poskytovatel služby elektronických komunikací, nikoliv samotný uživatel služby, který číslo pouze používá. ČTÚ tak nemá informaci o konkrétních uživatelích služby používajících telefonní číslo, ale pouze o držiteli oprávnění. Jedná se o nejpočetnější skupinu čísel, k jejichž využívání je třeba oprávnění ČTÚ.

Další čísla jsou zpravidla spojena kromě poskytování hlasové komunikační služby a se službami dalšími, např. informačními apod. Jedinou skupinou čísel, pro jejichž využívání ČTÚ oprávnění **nevydává**, jsou **tísňová čísla** 150, 155, 156 a 158, protože číslovací plán již tato čísla jednoznačně přiřazuje jednotlivým složkám integrovaného záchranného systému (Hasičský záchranný sbor, Zdravotnická záchranná služba, Obecní policie, Policie České republiky).

ČTÚ **rozhodne** o udělení oprávnění k využívání čísel bezodkladně v případě, že žádost obsahuje všechny náležitosti a žadatel splnil podmínky spojené s využíváním požadovaného čísla či kódu.

Oprávnění ČTÚ **neudělí** v případě, jestliže využívání požadovaných čísel **neumožňuje číslovací plán**, jestliže to vyžaduje **dodržení závazků** vyplývajících z mezinárodní smlouvy, jestliže **žadatel** ani na opakovanou výzvu ČTÚ a v jím stanovené lhůtě **nepředložil úplnou žádost** o udělení oprávnění k využívání čísel, anebo pokud **požadovaná čísla nejsou k dispozici**. Nebo rovněž také, když žadatel nedoloží **schopnost spravovat požadovaná čísla a plnit zákonné požadavky**. Dále je možné neudělit oprávnění k využívání čísel žadateli, který má **nedoplatky po lhůtě splatnosti** na pokutách nebo poplatcích uložených podle zákona o elektronických komunikacích.

Specifickým případem je udělování oprávnění k využívání **čísel zvláštní ekonomické hodnoty** podle ustanovení § 31 ZEK. Jedná se o čísla symetrická nebo lehce zapamatovatelná. Přidělování čísel zvláštní ekonomické hodnoty je upraveno v opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/20, které např. určuje, u kterých čísel ČTÚ přistoupí k provedení výběrového řízení a u kterých lze vyhovět žádosti bez dalšího. Účel využití těchto čísel je dán rozhodnutím Komise 2007/116/ES ze dne 15. února 2007 o vyhrazení vnitrostátního číselného rozsahu „116“ pro harmonizovaná čísla harmonizovaných služeb se sociální hodnotou a navazujícími rozhodnutími, které postupně doplňovaly další vyhrazená čísla. Více informací je k dispozici zde.

ČTÚ v **rozhodnutí o oprávnění k využívání čísel** uvede identifikační údaje ze žádosti (jméno, IČO, adresy sídla atd.), **přidělená čísla**, **označení služby**, pro kterou budou čísla užívána, včetně všech požadavků spojených s poskytováním dané služby, **výši poplatků**, **dobu platnosti** oprávnění k využívání čísel a rovněž zvláštní podmínky využívání čísel pro poskytování služeb mimo území České republiky. Dále může v oprávnění k využívání čísel uložit další podmínky týkající se **účelného využívání** čísel, **změny držitele** oprávnění

k využívání čísel z podnětu jeho držitele a podmínek pro takovou změnu, povinností vyplývajících z mezinárodních dohod týkajících se využívání čísel, zvláštní podmínky na úseku ochrany spotřebitele, výčtu závazků, které žadatel převzal v průběhu výběrového řízení o udělení oprávnění k využívání čísel zvláštní ekonomické hodnoty, nebo **požadavků na přenositelnost čísel**.

Oprávnění k využívání čísel se vydává na **dobu určitou**, ale držitel oprávnění může ČTÚ požádat o **prodloužení** oprávnění k využívání čísel.

Za vydání rozhodnutí o oprávnění k využívání čísel žadatel hradí **správní poplatek** ve výši 5 000 Kč za vydání rozhodnutí o oprávnění k využívání čísel a 500 Kč za vydání rozhodnutí o prodloužení platnosti nebo provedení změn v oprávnění k využívání čísel.

Stejně tak může držitel oprávnění požádat ČTÚ o **změnu** oprávnění k využívání čísel, **odnětí** tohoto oprávnění nebo o **převod** oprávnění na jiného držitele (v tomto případě se jedná o společnou žádost).

Oprávnění k využívání čísel může **zaniknout** několika způsoby. Může např. vypršet doba platnosti oprávnění, aniž by držitel oprávnění požádal o jeho prodloužení, nebo může držitel oprávnění zaniknout – v takovém případě oprávnění tzv. pozbyde platnosti. O odnětí oprávnění může požádat také sám držitel oprávnění. V neposlední řadě může ČTÚ v souladu s ustanovením § 36 odst. 4 ZEK rozhodnout o **odnětí** oprávnění k využívání čísel v případě, že držitel oprávnění přestal splňovat některou z podmínek, na jejichž základě mu bylo oprávnění uděleno, nebo např. na základě neplnění povinností stanovených uvedeným zákonem.

Držitel oprávnění k využívání čísel je povinen platit **poplatky za právo využívat čísla**. Využívání tísňových čísel se **nezpoplatňuje**. Výši ročního poplatku v rozmezí 1 Kč až 150 000 Kč za jedno přidělené číslo odstupňovaného podle druhu čísla a druhu služby elektronických komunikací stanoví vláda nařízením vlády č. 154/2005 Sb.

Tísňová komunikace

Účelem tísňové komunikace je umožnit komunikaci ve specifickém režimu (je zdarma, umožňuje lokalizaci a identifikaci volajícího se záchrannými složkami atd.) v případě, kdy je ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek. Pro účely tísňové komunikace je na evropské úrovni vymezeno evropské tísňové číslo 112, které na úrovni ČR doplňují ještě národní tísňová čísla 150, 155, 158, popřípadě další čísla stanovená v číslovacím plánu

V ustanovení § 33 ZEK jsou za účelem zajištění tísňové komunikace upraveny základní povinnosti podnikatelů, včetně jejich spolupráce s ostatními orgány státní správy. Podnikatel poskytující **veřejně dostupnou interpersonální komunikační službu založenou na číslech** umožňující koncovým uživatelům volání na čísla v národním nebo mezinárodním číslovacím plánu je povinen poskytovat všem svým koncovým uživatelům, včetně osob se zdravotním postižením a uživatelů veřejných telefonních automatů, **přístup k tísňovým službám** prostřednictvím tísňové komunikace na tísňová čísla s centrem tísňové komunikace, který je **bezplatný**.

Tísňová komunikace nezahrnuje pouze hlasová volání, ale i SMS umožňující tísňovou komunikaci i pro osoby se zdravotním postižením a případně může zahrnout i další způsoby komunikace podle ustanovení § 33 odst. 14 a 15 ZEK.

Podnikatelé musí mimo jiné zajistit lokalizaci a identifikaci účastníka tísňové komunikace při volání na tísňová čísla. Základní náležitosti plnění těchto povinností kromě ustanovení § 33 ZEK stanovuje i vyhláška č. 267/2017 Sb., o lokalizaci a identifikaci účastníka tísňové komunikace při volání na čísla tísňových volání.

Lokalizace účastníka tísňové komunikace ve veřejné pevné komunikační síti je prováděna zjednodušeně prostřednictvím databáze údajů o identifikaci účastníků využívajících službu na jednotlivých telefonních číslech a lokalizaci koncových bodů veřejné pevné komunikační sítě, které jsou těmito telefonními čísly označeny (adresa, souřadnice, další informace jako je např. číslo bytu nebo poschodí, jsou-li dostupné).

Lokalizace účastníka tísňové komunikace ve veřejné mobilní komunikační síti probíhá tak, že podnikatel předává prostřednictvím signalizační zprávy při sestavení tísňového volání informaci o poloze základnové stanice účastníka tísňové komunikace. Tato lokalizace je následně doplněna i o přesnější lokalizaci vytvořenou přímo v koncovém zařízení účastníka tísňové komunikace (typicky **GPS modul**), která je následně centru tísňové komunikace předána prostřednictvím tzv. **AML SMS**. Tento způsob lokalizace je využíván i pro lokalizaci účastníka využívajícího tísňovou SMS.

Centrem tísňové komunikace jsou v rámci integrovaného záchranného systému (IZS) Hasičský záchranný sbor, Zdravotnická záchranná služba, Obecní policie, Policie České republiky.

Systém veřejné výstrahy

Systém veřejné výstrahy slouží k informování uživatelů v určité územní oblasti o bezprostředně hrozících nebo nastalých mimořádných událostech, krizových situacích a jiných závažných událostech ohrožujících život a zdraví osob.

Tyto informace má podle ustanovení § 33b ZEK povinnost uživatelům předávat podnikatel poskytující veřejně dostupnou mobilní interpersonální komunikační službu založenou na číslech.

Systém veřejné výstrahy zahrnuje alespoň službu zasílání zpráv SMS. Pravidla pro aktivaci systému, rozsah předávaných informací a jejich iniciátora, formu a způsob takového předávání a výši a způsob určení efektivně a účelně vynaložených nákladů (na které má podnikatel podle výše uvedeného ustanovení nárok) stanoví **vyhláška**, k jejímuž vydání je ustanovením § 150 odst. 4 ZEK zmocněno Ministerstvo vnitra.

20. Správa rádiového spektra (ZEK § 15 až 27)

Právní předpisy:

- zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- nařízení vlády č. 153/2005 Sb., o stanovení způsobu a výše tvorby prostředků radiokomunikačního účtu a způsobu jejich čerpání, ve znění pozdějších předpisů
- nařízení vlády č. 154/2005 Sb., o stanovení výše a způsobu výpočtu poplatků za využívání rádiových kmitočtů a čísel, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 155/2005 Sb., o způsobu tvorby volacích značek, identifikačních čísel a kódů, jejich používání a o druzích radiokomunikačních služeb, pro které jsou vyžadovány, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 156/2005 Sb., o technických a provozních podmínkách amatérské radiokomunikační služby
- vyhláška č. 157/2005 Sb., o náležitostech přihlášky ke zkoušce k prokázání odborné způsobilosti k obsluze vysílacích rádiových zařízení, o rozsahu znalostí potřebných pro jednotlivé druhy odborné způsobilosti, o způsobu provádění zkoušek, o druzích průkazů odborné způsobilosti a době jejich platnosti, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 105/2010 Sb., o plánu přidělení kmitočtových pásem (národní kmitočtová tabulka), ve znění pozdějších předpisů
- prováděcí rozhodnutí Evropské komise nebo EP a Rady k harmonizaci podmínek pro využití rádiového spektra
- Radiokomunikační řád ITU
- rozhodnutí Evropské konference poštovních a telekomunikačních správ CEPT

Klíčové pojmy:

- správa rádiového spektra, plán využití rádiového spektra, všeobecné oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, jeho udělení, změna, prodloužení doby platnosti, odnětí, pozbytí platnosti, oprávnění pro experimentální účely, omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů, výběrové řízení, příděl rádiových kmitočtů, jeho udělení, změna, prodloužení, odnětí, pozbytí platnosti, poplatky za využívání rádiových kmitočtů, krátkodobé oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, odborná způsobilost, průkaz odborné způsobilosti, registrace družicové sítě nebo soustavy, radiokomunikační účet, ITU, CEPT, WRC, RSPG

Související témata:

- Aspekty budování sítí elektronických komunikací, Kontrola v elektronických komunikacích

Studijní text:

Podobně jako v případě čísel a kódů jsou i rádiové kmitočty **omezeným přírodním zdrojem**. Opětovně také platí, že zatímco MPO stanovuje právní rámec, ČTÚ má na starost praktickou aplikaci správy rádiového

spektra. Kromě příslušné části ZEK tuto oblast návazně upravuje plán využití rádiového spektra, což je soustava opatření obecné povahy, navazující na národní kmitočtovou tabulku a dále také nařízení vlády o stanovení výše a způsobu výpočtu poplatků za využívání rádiových kmitočtů a čísel. Přehled všech rádiových kmitočtů a jejich přidělení jednotlivým radiokomunikačním službám stanoví MPO vyhláškou (národní kmitočtová tabulka), a to na základě aktuálního Radiokomunikačního řádu Mezinárodní telekomunikační unie (ITU).

Omezený přírodní zdroj má být **efektivně využíván**, což znamená, že má být spravedlivě rozdělen a využíván v nejvyšší možné míře.

Radio Spectrum Policy Group (**RSPG**) je poradním orgánem Evropské komise pro problematiku rádiového spektra složeným z expertů z členských států. Protože jde o celosvětově omezený zdroj a rádiové vlny nerespektují politicky stanovené hranice států, musí se vyjednávat způsob využití jednotlivých částí radiového spektra na mezinárodní úrovni, což se děje na Světové radiokomunikační konferenci **ITU (WRC)**, která se koná přibližně jednou za 4 roky. Harmonizace využití na úrovni EU se řeší pouze tam, kde je nezbytná, aby jednotlivé služby správně fungovaly v příslušných kmitočtových pásmech. Samotné přidělování rádiových kmitočtů a příslušné administrativní procesy jsou v pravomoci národních regulátorů (v ČR tedy ČTÚ).

Správa rádiového spektra

ČTÚ podle ustanovení § 15 odst. 1 ZEK vykonává k zajištění správy a účelného využívání rádiových kmitočtů správu rádiového spektra, která je v souladu s harmonizačními záměry EU a se závazky vyplývajícími z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, nebo z členství v mezinárodních organizacích. **Správou rádiového spektra** se podle ustanovení § 15 odst. 2 ZEK rozumí **sestavování návrhu plánu přidělení** kmitočtových **pásem** (národní kmitočtová tabulka) a jeho změn, **sestavování plánu využití** rádiového spektra, **udělování individuálního oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů, **vydávání všeobecných oprávnění** k provozování přístrojů nebo využívání rádiových kmitočtů, **udělování přídělu** rádiových kmitočtů, **udělování souhlasu k převodu** přídělu rádiových kmitočtů nebo jeho části, **přidělování volacích značek a identifikačních čísel a kódů, koordinace rádiových** kmitočtů a kmitočtových pásem a **kontrola využívání** rádiového spektra. ČTÚ v rámci správy rádiového spektra odpovídá za jeho účelné využití. **Využíváním** rádiových **kmitočtů** se podle ustanovení § 15 odst. 4 ZEK rozumí jejich používání pro radiokomunikační službu nebo k zajišťování sítě elektronických komunikací, jejímž prostřednictvím jsou poskytovány služby elektronických komunikací nebo radiokomunikační služby. Využívání rádiových kmitočtů musí podle ustanovení § 15 odst. 5 ZEK probíhat v souladu se zákonem, národní kmitočtovou tabulkou, plánem využití rádiového spektra, přídělem rádiových kmitočtů, individuálním oprávněním k využívání rádiových kmitočtů a krátkodobým oprávněním k využívání rádiových kmitočtů, individuálním oprávněním k využívání rádiových kmitočtů pro experimentální účely, popřípadě všeobecným oprávněním k využívání rádiových kmitočtů nebo k provozu vysílacích rádiových zařízení.

Pro účely výkonu správy rádiového spektra a kontroly elektronických komunikací, vyhledávání a odstraňování zdrojů rušení rádiových kmitočtů a pro kontrolu a vyhodnocení plnění podmínek, které byly uloženy držiteli přídělu rádiových kmitočtů ve výběrovém řízení, ČTÚ vede podle ustanovení § 15 odst. 6 ZEK **databázi přidělených rádiových kmitočtů** (ČTÚ zřizuje a provozuje **informační portál**) s informacemi zejména o číslech rozhodnutí, kterými byly rádiové kmitočty přiděleny, a době, na kterou byly přiděleny. Databáze je veřejně přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup. Veřejný přístup není např. k údajům o rádiových kmitočtech přidělených Ministerstvu vnitra pro účely bezpečnosti státu, Policii České republiky pro účely

bezpečnosti státu, Bezpečnostní informační službě, Vězeňské službě České republiky, Hasičskému záchrannému sboru České republiky, Ministerstvu obrany pro vojenské účely, Celní správě České republiky, Generální inspekci bezpečnostních sborů a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

K části shora uvedené databáze ČTÚ v souladu s ustanovením § 15 odst. 7 ZEK zřizuje a provozuje informační portál (dále jen „portál“), jehož prostřednictvím zpřístupní informace o využívání rádiových kmitočtů v pevné, pohyblivé a rozhlasové radiokomunikační službě. Je-li to nezbytné pro zajištění správy a účelného využívání rádiového spektra může ČTÚ podle ustanovení § 15 odst. 8 ZEK opatřením obecné povahy vyloučit ze zpřístupnění některé z výše uvedených údajů. ČTÚ může tyto údaje rovněž vyloučit ze zpřístupnění na základě podnětu držitele individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, a to z důvodu zajištění bezpečnosti sítí elektronických komunikací nebo informací podle jiných právních předpisů.

Za účelem podpory strategického plánování a koordinace přístupů k politice rádiového spektra v Evropské unii ČTÚ v souladu s ustanovením § 15 odst. 13 ZEK spolupracuje s Evropskou komisí a ostatními příslušnými regulačními orgány prostřednictvím Skupiny RSPG a na vyžádání i s Evropským parlamentem a Radou Evropské unie. ČTÚ spolupracuje v souladu s ustanovením § 15a odst. 1 ZEK s regulačními úřady jiných členských států, stejně jako se zeměmi, které nejsou členy Evropské unie, pro předcházení přeshraniční škodlivé interferenci v harmonizovaném rádiovém spektru a při řešení sporů v rámci přeshraniční koordinace.

Plán využití rádiového spektra

V plánu využití rádiového spektra ČTÚ podle ustanovení § 16 odst. 4 ZEK stanoví technické parametry a podmínky využití rádiového spektra radiokomunikačními službami, včetně uvedení, zda mají být rádiové kmitočty využívány na základě všeobecného oprávnění nebo na základě individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, zda je počet práv k využívání rádiových kmitočtů omezen, nebo zda došlo k omezení práv k využívání rádiových kmitočtů. ČTÚ je v souladu s ustanovením § 16 odst. 5 ZEK oprávněn upřednostnit ve veřejném zájmu využívání rádiového spektra pro poskytování univerzální služby a poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací. Plán využití rádiového spektra a informace o právech, podmínkách, postupech a poplatcích týkajících se využívání rádiového spektra ČTÚ podle ustanovení § 16 odst. 6 ZEK uveřejňuje a průběžně aktualizuje. ČTÚ provádí podle ustanovení § 16 odst. 11 ZEK přezkum plánu využití rádiového spektra každé 3 roky od jeho vydání, nebo na základě podnětu podnikatele poskytujícího veřejně dostupnou službu elektronických komunikací nebo zajišťujícího veřejnou komunikační síť, který vyjádří zájem o alternativní využívání harmonizovaného rádiového spektra, nebo vnitrostátních orgánů (MV, Policie, BIS atd.). ČTÚ následně informuje Evropskou komisi a regulační orgány ostatních členských států o závěru tohoto přezkumu, včetně odůvodnění, a popřípadě i o změně plánu využití rádiového spektra.

Při správě rádiového spektra ČTÚ jedná podle ustanovení § 16a odst. 1 ZEK v souladu se zásadou **technologické neutrality** a **neutrality vůči službám elektronických komunikací**. V plánu využití rádiového spektra může podle ustanovení § 16a odst. 2 ZEK **omezit** zásadu technologické neutrality tím, že stanoví technické podmínky využívání daného kmitočtového pásma určitým typem technologie, je-li to nezbytné pro zabránění škodlivé interferenci, ochranu veřejného zdraví proti škodlivým účinkům působení elektromagnetického pole, zajištění technických podmínek kvality služby elektronických komunikací, zajištění maximálního sdílení rádiových kmitočtů, zajištění účelného využívání rádiových kmitočtů, nebo plnění cílů veřejného zájmu, jimiž jsou ochrana života a zdraví, podpora sociální, regionální nebo územní soudržnosti nebo podpora kulturní a jazykové rozmanitosti a plurality médií, např. poskytování služeb rozhlasového a televizního vysílání. Dále může ČTÚ podle ustanovení § 16a odst. 3 ZEK v plánu využití rádiového spektra

omezit zásadu neutrality vůči službám elektronických komunikací tím, že stanoví využívání kmitočtového pásma konkrétní službou elektronických komunikací a podmínky tohoto využívání, je-li to nezbytné pro splnění závazků vyplývajících z členství České republiky v Mezinárodní telekomunikační unii, nebo pro plnění cílů veřejného zájmu, jimiž jsou ochrana života a zdraví, podpora sociální, regionální nebo územní soudržnosti nebo podpora kulturní a jazykové rozmanitosti a plurality médií, např. poskytování služeb rozhlasového a televizního vysílání. ČTÚ může podle ustanovení § 16a odst. 4 ZEK v plánu využití rádiového spektra **zakázat** poskytování služby elektronických komunikací v konkrétním kmitočtovém pásmu, a to pouze v případě, jsou-li v daném kmitočtovém pásmu provozovány služby, které slouží k ochraně života a zdraví.

Všeobecné oprávnění

Všeobecné oprávnění ve smyslu ustanovení § 9 ZEK stanoví podmínky pro využití těch rádiových kmitočtů, které je možné „volně" využívat, a tudíž jejich uživatel nežádá o vydání individuálního oprávnění, pouze je povinen dodržovat stanovené podmínky, včetně případné registrace. Za využívání rádiových kmitočtů na základě všeobecného oprávnění se poplatky za využívání rádiových kmitočtů neplatí,

Individuální oprávnění

Rádiové **kmitočty**, které **nelze využívat** na základě **všeobecného oprávnění** podle ustanovení § 9 ZEK, je v souladu s ustanovením § 17 odst. 1 ZEK **možné** využívat pouze na základě **individuálního oprávnění** (dále jen „oprávnění") k využívání rádiových kmitočtů. ČTÚ udělí žadateli oprávnění k využívání rádiových kmitočtů v případě, je-li to nezbytné k zabránění škodlivé interferenci, zajištění technických podmínek kvality služby elektronických komunikací, zabezpečení účelného využívání rádiového spektra, plnění cílů veřejného zájmu, jimiž jsou ochrana života a zdraví, podpora sociální, regionální nebo územní soudržnosti nebo podpora kulturní a jazykové rozmanitosti a plurality médií, např. poskytování služeb rozhlasového a televizního vysílání, nebo k experimentálním účelům.

Žádost o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů podle ustanovení § 17 odst. 3 ZEK **musí obsahovat**, je-li žadatelem **podnikající právnická** osoba, obchodní firmu nebo název, adresu sídla a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, jméno, popřípadě jména, příjmení a bydliště osoby oprávněné jednat jménem této právnické osoby, popřípadě též označení a adresu umístění odštěpného závodu na území České republiky a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, pokud je žadatelem **podnikající fyzická osoba**, jméno, popřípadě jména, a příjmení, popřípadě obchodní firmu, bydliště, adresu sídla a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, popřípadě též označení a adresu umístění odštěpného závodu na území České republiky a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, pokud žádá **nepodnikající osoba**, jméno, popřípadě jména, a příjmení, bydliště a datum narození fyzické osoby, nebo název a adresu sídla, popřípadě identifikační číslo právnické osoby, bylo-li přiděleno, a dále obsahuje **údaje o** rádiových **kmitočtech**, které jsou požadovány, včetně jejich technických parametrů, a **účel** jejich **využívání**, nejsou-li tyto kmitočty a jejich technické parametry závazně stanoveny mezinárodní smlouvou, číslo jednací a datum vydání **rozhodnutí o přídělu** rádiových kmitočtů v případě žádosti o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, ke kterým právo k využívání bylo tímto přídělem uděleno, **typ vysílacího rádiového zařízení**, pokud je to vyžadováno mezinárodní smlouvou, anebo to vyplývá z členství České republiky v Evropské unii anebo v mezinárodních organizacích, **návrh požadované volací značky**, identifikačního **čísla** nebo **kódu**, jsou-li pro daný druh radiokomunikační služby nezbytné, **vymezení** předpokládaného **území** využívání rádiových kmitočtů, je-li pro jejich využívání nezbytné, a požadovanou **dobu využívání** rádiových kmitočtů.

Žádost o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů musí být podle ustanovení § 17 odst. 5 ZEK **doložena** v případě žádosti o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů pro **rozhlasové** analogové **vysílání licencí** k provozování rozhlasového vysílání šířeného analogově, nebo souhlasem držitele takové licence, s výjimkou případu, kdy se jedná o žádost o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, ke kterým právo k využívání bylo uděleno přídělem rádiových kmitočtů, **souhlasem držitele přídělu** v případě žádosti o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, ke kterým právo k využívání bylo uděleno přídělem rádiových kmitočtů, pokud o oprávnění nežádá držitel tohoto přídělu, u osob dosud nezapsaných ve veřejném rejstříku ověřenou kopií smlouvy nebo listiny o zřízení nebo založení právnické osoby, osvědčením o **zápisu do leteckého rejstříku** České republiky, nebo osvědčením o přidělení poznávací značky, požaduje-li žadatel udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů na palubě letadla, nebo rozhodnutím vydaným podle zákona o civilním letectví v případě letadla způsobilého létat bez pilota, potvrzením Ministerstva dopravy o provedení **kmitočtové koordinace** v rámci **leteckých** mezinárodních **organizací**, požaduje-li žadatel udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů letecké pohyblivé služby, osvědčením o **zápisu do plavebního rejstříku** České republiky, požaduje-li žadatel udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů na vnitrozemském plavidle, **nebo do námořního rejstříku** České republiky, požaduje-li žadatel udělení oprávnění k využívání kmitočtů na námořním plavidle, osvědčením o zápisu družicové sítě nebo soustavy do Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR), požaduje-li žadatel udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů pro družicové sítě nebo soustavy.

ČTÚ rozhodne podle ustanovení § 17 odst. 6 ZEK o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů **bezodkladně**. Jedná-li se o rádiové kmitočty vyhrazené pro zvláštní účely v rámci plánu přidělení kmitočtových pásem (národní kmitočtová tabulka) a plánu využití rádiového spektra, rozhodne ČTÚ ve lhůtě 6 týdnů ode dne podání úplné žádosti. Tuto lhůtu je ČTÚ oprávněn **prodloužit**, je-li to nezbytné z důvodu **výběrového řízení** (§ 21), nejdéle však o 8 měsíců. Lhůty vyplývající z mezinárodních dohod týkajících se využívání rádiových kmitočtů nebo orbitálních pozic nejsou tímto dotčeny.

Je-li více žadatelů o udělení oprávnění k využívání stejných rádiových kmitočtů, ČTÚ podle ustanovení § 17 odst. 7 ZEK rozhodne o udělení oprávnění **podle pořadí došlých žádostí**; tento postup se neuplatní u žadatelů o povolení k provozu stanic amatérské radiokomunikační služby, s výjimkou oprávnění pro amatérský převáděč a amatérský maják, nebo u oprávnění pro využívání rádiových kmitočtů letecké nebo námořní pohyblivé služby. ČTÚ podle ustanovení § 17 odst. 9 ZEK **přednostně** rozhodne o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů nezbytných k zajištění činnosti orgánů Ministerstva vnitra, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a Celní správy České republiky a Generální inspekce bezpečnostních sborů. Kmitočtová pásma, ve kterých nejsou radiokomunikační služby sdíleně využívány, a jsou vyhrazená v plánu přidělení kmitočtových pásem (národní kmitočtová tabulka) výhradně Ministerstvu obrany **pro vojenské účely**, mohou být podle ustanovení § 17 odst. 10 ZEK využívána pro vojenské účely **bez rozhodnutí** o udělení **oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 17 odst. 11 ZEK **neudělí oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů, jestliže to vyžaduje **obrana nebo bezpečnost státu**, **dodržení závazků** vyplývajících z mezinárodní **smlouvy**, nebo jestliže to vyžaduje dodržení závazků vyplývajících z **členství** České republiky v Evropské unii, Severoatlantické alianci anebo v mezinárodních organizacích, pokud využívání požadovaných rádiových

kmitočtů **neumožňuje národní kmitočtová tabulka** nebo **plán využití rádiového spektra**, nebo pokud **žadatel** ani na opakovanou výzvu ČTÚ a ve stanovené lhůtě **nepředložil úplnou žádost** o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, když požadované rádiové **kmitočty nejsou k dispozici** nebo je **nelze zkoordinovat**, pokud ČTÚ oznámil **záměr omezit počet práv** k využívání rádiových kmitočtů, jejichž využívání je požadováno, nebo pokud **došlo k omezení práv** k využívání rádiových kmitočtů, jejichž využívání je požadováno, a o rádiové kmitočty žádá osoba, která není držitelem přídělu rádiových kmitočtů uděleného na základě omezení nebo osobou, které byl udělen souhlas držitele přídělu rádiových kmitočtů, nebo pokud by vedlo udělení oprávnění k využívání požadovaných rádiových kmitočtů k jejich neúčelnému využívání, nebo by požadované podmínky využívání rádiových kmitočtů byly v rozporu s podmínkami uvedenými v přídělu rádiových kmitočtů.

ČTÚ může podle ustanovení § 17 odst. 13 ZEK rozhodnout, že neudělí oprávnění k využívání rádiových kmitočtů také žadateli, který má **nedoplatky po lhůtě splatnosti** na pokutách nebo poplatcích uložených podle ZEK.

ČTÚ v **oprávnění k využívání rádiových kmitočtů** uvede v souladu s ustanovením § 18 odst. 1 ZEK identifikační údaje ze žádosti (jméno, IČO, adresy sídla atd.), **údaje o** rádiových **kmitočtech** nebo **kmitočtovém pásmu** včetně jejich technických parametrů, **označení radiokomunikační služby** nebo druhu sítě nebo technologie, pro které bylo oprávnění k využívání rádiových kmitočtů uděleno, **typ vysílacího rádiového zařízení**, pokud je to vyžadováno mezinárodní smlouvou anebo to vyplývá z členství České republiky v mezinárodních organizacích, **přidělené volací značky**, identifikační **čísla a kódy**, jsou-li pro daný druh radiokomunikační služby nezbytné, **výši poplatků**, **dobu platnosti oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů, případná **omezení změny držitele** oprávnění nebo pronájmu práv vyplývajících z oprávnění k využívání rádiových kmitočtů.

ČTÚ **může** podle ustanovení § 18 odst. 2 ZEK v oprávnění k využívání rádiových kmitočtů **uložit podmínky** týkající se pouze **zamezení škodlivé interference** a **ochrany občanů** před škodlivými účinky elektromagnetického záření, **povinností** vyplývajících **z** příslušných **mezinárodních dohod** o využívání rádiových kmitočtů, **dodržení závazků** vyplývajících z mezinárodní **smlouvy**, nebo dodržení **závazků** vyplývajících z **členství** České republiky v Evropské unii, Severoatlantické alianci anebo v mezinárodních organizacích anebo **povinností** souvisejících se zajištěním **bezpečnosti státu nebo sdíleného využívání rádiových kmitočtů**.

Doba platnosti oprávnění k využívání rádiových kmitočtů může být podle ustanovení § 18 odst. 3 ZEK stanovena **nejdéle na 5 let**, a to tak, aby byla v souladu s národní kmitočtovou tabulkou, plánem využití rádiového spektra, harmonizačními záměry EU, mezinárodními smlouvami a bezpečností státu. V případě udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů na základě práv vyplývajících z přídělu rádiových kmitočtů může být doba platnosti oprávnění k využívání rádiových kmitočtů stanovena delší, nesmí však přesáhnout dobu platnosti přídělu rádiových kmitočtů nebo v případě rozhlasového nebo televizního vysílání dobu platnosti příslušné licence. **Držitel** oprávnění k využívání rádiových kmitočtů je podle ustanovení § 18 odst. 5 ZEK **povinen** ČTÚ neprodleně **oznámit změnu skutečností**, na základě kterých mu bylo toto oprávnění uděleno. Je-li před vydáním rozhodnutí o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů nutné provést mezinárodní kmitočtovou koordinaci rádiových kmitočtů se zahraničním orgánem odpovědným za její provedení, lhůta pro vydání rozhodnutí o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů podle ustanovení § 18 odst. 6 ZEK **neběží po dobu potřebnou k provedení mezinárodní kmitočtové koordinace**. Lhůta pro

vydání rozhodnutí se kromě dob uvedených ve správním řádu prodlužuje též o dobu, po kterou je vyžadována součinnost žadatele o udělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů za účelem provedení vnitrostátní koordinace rádiových kmitočtů.

ČTÚ rozhodne v souladu s ustanovením § 19 odst. 1 ZEK **o změně oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů, vyžaduje-li to dodržení **závazků** vyplývajících z **mezinárodní smlouvy**, nebo dodržení **závazků** vyplývajících z **členství** České republiky v Evropské unii, Severoatlantické alianci anebo v mezinárodních organizacích, vyžaduje-li to nezbytně **obrana nebo bezpečnost státu** a není-li možné ji zajistit jiným způsobem, pokud to vyžaduje **změna skutečností**, na základě kterých bylo uděleno individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, nebo změna výše poplatků, výsledek mezinárodní kmitočtové koordinace, naplnění podmínky účelného využívání rádiových kmitočtů, nebo výsledek přezkumu anebo pokud o to **žádá držitel oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů. Žádost o změnu přiděleného rádiového kmitočtu nebo jeho technických parametrů se považuje **za žádost o udělení nového oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů.

Na žádost držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů ČTÚ podle ustanovení § 19 odst. 3 ZEK rozhodne o **prodloužení doby platnosti** tohoto oprávnění. Pokud tomu nebrání závažné skutečnosti nebo pokud nejsou dány důvody pro neudělení oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, ČTÚ dobu platnosti prodlouží za podmínek platných pro udělení oprávnění, maximálně však o 5 let. Jsou-li předmětem prodloužení doby platnosti takové rádiové kmitočty, na něž byl vydán příděl rádiových kmitočtů nebo licence k provozování zemského analogového rozhlasového vysílání, nesmí být tato doba delší než doba platnosti příslušného přídělu nebo licence. Dobu platnosti lze prodloužit opakovaně. **Žádost o prodloužení** doby platnosti oprávnění k využívání rádiových kmitočtů musí být ČTÚ **doručena** nejpozději jeden měsíc přede dnem uplynutí **jeho platnosti**.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 19 odst. 4 ZEK rozhodne o **odnětí oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů, jestliže **držitel** oprávnění **přestal splňovat** některou z podmínek, na jejichž základě mu bylo oprávnění uděleno, **držitel** oprávnění **nesplní povinnosti** stanovené zákonem nebo rozhodnutím o udělení oprávnění nebo o změně oprávnění, a nápravu nezjednal ani ve stanovené lhůtě, ačkoliv byl na možnost odnětí oprávnění z tohoto důvodu ČTÚ písemně upozorněn, pokud je to nezbytné k **dodržení závazků** vyplývajících z mezinárodní **smlouvy**, anebo z **členství** České republiky v Evropské unii, Severoatlantické alianci anebo mezinárodních organizacích, anebo vyžaduje-li to **bezpečnost státu**, pokud **držitel** oprávnění **nevyužíval** přidělené **kmitočty** nepřetržitě po dobu 6 měsíců nebo opakovaně přerušil využívání přidělených rádiových kmitočtů na souhrnnou dobu 12 měsíců v průběhu 2 let anebo je **využíval k jiným účelům**, než pro které mu byly přiděleny, pokud **držitel** oprávnění o odnětí **požádal, přičemž je oprávněn požádat o odnětí oprávnění k určitému datu** (požadavku o odnětí k určitému datu ČTÚ není povinen vyhovět, je-li tato žádost podána méně než 60 dnů před požadovaným datem odnětí), nebo pokud je zrušeno omezení počtu práv nebo to vyžaduje výsledek mezinárodní kmitočtové koordinace, nebo to vyžaduje výsledek přezkumu.

Oprávnění k využívání rádiových kmitočtů podle ustanovení § 19 odst. 6 ZEK **pozbývá platnosti uplynutím doby**, na kterou bylo uděleno, dnem **zániku právnické osoby**, která je držitelem oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, pokud tato nemá právního nástupce, dnem **úmrtí držitele oprávnění**, pokud v jeho podnikání nepokračuje dědic nebo správce pozůstalosti, dnem, kdy nabyde právní moci **rozhodnutí** ČTÚ **o odnětí oprávnění** nebo dnem uvedeným v takovém rozhodnutí, podle toho, která z těchto skutečností nastane později, dále také dnem **převodu přídělu** rádiových kmitočtů, dnem **pozbytí platnosti přídělu**, dnem

nabytí právní moci nového oprávnění, které nahrazuje oprávnění původní a též dnem, kdy **držitel oprávnění přestal splňovat náležitosti uvedené v § 17 odst. 5 písm. d) nebo f)**.

Držitel oprávnění k využívání rádiových kmitočtů nebo jeho právní nástupce je podle ustanovení § 19 odst. 8 ZEK **povinen zajistit**, aby bezprostředně po skončení platnosti oprávnění k využívání rádiových kmitočtů **byl ukončen provoz** vysílacích rádiových stanic provozovaných na základě tohoto oprávnění.

Ke **změně držitele oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů může podle ustanovení § 19a odst. 1 ZEK dojít, není-li v rozhodnutí o udělení přídělu rádiových kmitočtů nebo oprávnění k využívání rádiových kmitočtů stanoveno jinak. Změna držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů se v souladu s ustanovením § 19a odst. 2 ZEK uskutečňuje prostřednictvím **udělení přídělu rádiových kmitočtů nebo nového oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů na základě **společné žádosti** budoucího držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů a dosavadního držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů. Oprávnění dosavadního držitele k využívání rádiových kmitočtů pozbude platnosti dnem nabytí právní moci nového oprávnění k využívání rádiových kmitočtů.

ČTÚ podle ustanovení § 19a odst. 3 ZEK průběžně provádí **přezkum** udělených oprávnění k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtových pásmech, v nichž uděluje oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, jejichž doba platnosti je delší než 10 let a u kterých nelze změnit držitele oprávnění, ani je pronajmout. Pokud ČTÚ zjistí, že kritéria pro udělování oprávnění k využívání rádiových kmitočtů v daném pásmu v této podobě již nejsou relevantní, zruší na žádost držitele oprávnění omezení změny držitele oprávnění nebo pronájmu práv vyplývajících z oprávnění k využívání rádiových kmitočtů jiným osobám, nebo vydá všeobecné oprávnění, kterým umožní využívat rádiové kmitočty v daném pásmu na základě a za podmínek tohoto oprávnění.

Podnikatel může v souladu s ustanovením § 19a odst. 4 ZEK jinému podnikateli, který splňuje podmínky pro držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, **pronajmout práva** vyplývající z oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, není-li v rozhodnutí o udělení přídělu rádiových kmitočtů nebo oprávnění k využívání rádiových kmitočtů stanoveno jinak. Držitel oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, který pronajal práva vyplývající z tohoto oprávnění jinému podnikateli, nadále odpovídá za plnění podmínek uvedených v tomto oprávnění. Uzavření smlouvy, jakož i ukončení její platnosti, oznamuje držitel oprávnění k využívání rádiových kmitočtů ČTÚ.

ČTÚ rozhodne podle ustanovení § 19b odst. 1 ZEK o udělení individuálního **oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů **pro experimentální účely** na základě písemné žádosti. Experimentálním účelem se v souladu s ustanovením § 19b odst. 2 ZEK rozumí využívání rádiových kmitočtů pro **výzkum**, **vývoj** a provozní **ověřování** nových vysílacích rádiových zařízení, nebo ověřování a zjišťování fyzikálních vlastností šíření rádiových vln. Při využívání rádiových kmitočtů pro experimentální účely podle ustanovení § 19b odst. 3 ZEK **nesmí docházet k poskytování služby** elektronických komunikací **za účelem** přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního **prospěchu,** s výjimkou časově a územně omezených pilotních projektů zavádění nových technologií. Subjekty, pro které držitel oprávnění pro experimentální účely zajišťuje využívání rádiových kmitočtů pro experimentální účely, se podílejí na nákladech vzniklých v souvislosti s tímto využíváním, přičemž souhrn přiměřených nákladů hrazených těmito subjekty nesmí přesáhnout celkové náklady držitele oprávnění pro experimentální účely na využívání rádiových kmitočtů pro příslušný experimentální účel. Žadatel je povinen na výzvu ČTÚ předložit podrobnější informace o využití rádiových kmitočtů pro experimentální účely. ČTÚ v souladu s ustanovením § 19b odst. 5 ZEK udělí oprávnění pro

experimentální účely nejvýše na dobu 12 měsíců. V případě, že žadatelem o vydání oprávnění pro experimentální účely je **příjemce podpory** výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků (**žadatel podnikající** v oblasti výzkumu, vývoje a výroby v oboru radiolokační nebo radionavigační techniky, lze oprávnění pro experimentální účely udělit nejvýše na dobu 54 měsíců. Dobu platnosti oprávnění pro experimentální účely lze **prodloužit** jedenkrát maximálně o 6 měsíců. Držitel oprávnění pro experimentální účely nemá podle ustanovení § 19b odst. 8 ZEK nárok na ochranu před škodlivou interferencí způsobovanou rádiovými zařízeními ostatních radiokomunikačních služeb a zároveň nesmí způsobovat škodlivou interferenci vůči rádiovým zařízením ostatních radiokomunikačních služeb.

V případě že dojde ke vzniku **škodlivé interference** způsobované držitelem oprávnění pro experimentální účely vůči rádiovým zařízením ostatních radiokomunikačních služeb, je držitel oprávnění pro experimentální účely podle ustanovení § 19b odst. 9 ZEK povinen bezprostředně podniknout takové kroky, které této škodlivé interferenci zabrání, v krajním případě využívání rádiových kmitočtů pro experimentální účely na vlastní náklady ukončit.

Oprávnění pro experimentální účely podle ustanovení § 19b odst. 10 ZEK **pozbývá platnosti** uplynutím doby, na kterou bylo uděleno, dále v případě, že je uděleno k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu, ve kterém je omezen počet práv k využívání rádiových kmitočtů a ve kterém došlo v době platnosti oprávnění pro experimentální účely k udělení práv k využívání rádiových kmitočtů na základě výběrového řízení. To neplatí v případě, že držitel oprávnění pro experimentální účely, se stal držitelem tohoto práva. Také pozbude platnosti dnem zániku právnické osoby, která je držitelem oprávnění, pokud tato nemá právního nástupce, dnem úmrtí držitele oprávnění, pokud v jeho podnikání nepokračuje dědic nebo správce pozůstalosti, dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí ČTÚ o odnětí oprávnění pro experimentální účely z důvodů neplnění podmínek oprávnění, nebo povinností z něj plynoucích, případně o odnětí držitel sám požádal.

Držitel oprávnění pro experimentální účely je podle ustanovení § 19b odst. 11 ZEK povinen bezodkladně oznámit ČTÚ změnu skutečností, na základě kterých mu bylo toto oprávnění uděleno. ČTÚ je v souladu s ustanovením § 19b odst. 12 ZEK oprávněn rozhodnout o **změně oprávnění pro experimentální účely**, pokud to vyžaduje dodržení závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy, nebo dodržení závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, Severoatlantické alianci anebo v mezinárodních organizacích, pokud to vyžaduje bezpečnost státu a není-li možné ji zajistit jiným způsobem, pokud to vyžaduje změna skutečností, na základě kterých bylo uděleno individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, nebo změna výše poplatků podle nařízení vlády, či na žádost držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů. Obdobně je ČTÚ v souladu s ustanovením § 19b odst. 13 ZEK oprávněn rozhodnout o odnětí oprávnění pro experimentální účely z důvodů uvedených v ustanovení § 19 odst. 4 ZEK, a také v případě, kdy je pro škodlivou interferenci potřeba využívání rádiových kmitočtů přidělených pro experimentální účely ukončit. Držitel oprávnění pro experimentální účely je podle ustanovení § 19b odst. 14 ZEK **povinen poskytnout na výzvu ČTÚ** ve stanovené lhůtě informaci o průběhu a výsledcích experimentu v rozsahu specifikovaném v podmínkách tohoto oprávnění. Lhůta pro poskytnutí informace nesmí být kratší než 30 dnů.

ČTÚ může v souladu s ustanoveními § 20 odst. 1 a 2 ZEK po veřejné konzultaci **omezit počet práv** k využívání rádiových kmitočtů v plánu využití rádiového spektra pouze z důvodů zajištění účelného využívání rádiových kmitočtů a není-li to v rozporu se zájmem uživatelů nebo zájmem na rozvíjení hospodářské soutěže. Dále je podle ustanovení § 20 odst. 3 ZEK povinen sledovat a v přiměřených intervalech nebo na základě důvodného požadavku osoby dotčené omezením počtu práv k využívání rádiových kmitočtů přezkoumávat, zda důvody

pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů stále trvají. Pokud důvody pominuly nebo vzhledem k zájmu uživatelů nebo zájmu na rozvíjení hospodářské soutěže je třeba omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů zrušit, ČTÚ omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v plánu využití rádiového spektra zruší a následně rozhodne o odnětí přídělu uděleného v tomto kmitočtovém pásmu. ČTÚ v rámci přezkumu zároveň zvažuje, zda nelze v daném kmitočtovém pásmu udělit další příděl rádiových kmitočtů nebo zrušit omezení počtu práv, a tak umožnit využívání rádiových kmitočtů také na základě oprávnění k využívání rádiových kmitočtů. V případě, že k takovému závěru ČTÚ dojde, informuje o tom v Telekomunikačním věstníku a na elektronické úřední desce ČTÚ a změní plán využití rádiového spektra. Je-li možné udělit v daném kmitočtovém pásmu další příděl rádiových kmitočtů, zahájí ČTÚ výběrové řízení. Rozhodnutí o oprávnění k využívání rádiových kmitočtů vydaná na základě zrušeného přídělu a podmínky stanovené v těchto rozhodnutích nadále zůstávají v platnosti, pokud ČTÚ nerozhodne současně o odnětí oprávnění k využívání rádiových kmitočtů. ČTÚ je v souladu s ustanovením § 20 odst. 4 ZEK povinen provést přezkum ve lhůtě 2 let před koncem platnosti přídělu a rovněž povinen provést přezkum nejdříve 5 let před koncem platnosti tohoto přídělu, pokud o to držitel přídělu požádá.

V případě, že na základě výsledků přezkumu bude mít ČTÚ za to, že je třeba i nadále zachovat omezení počtu práv, zajistí podle ustanovení § 20 odst. 8 ZEK **ocenění dotčeného přídělu** rádiových kmitočtů na základě znaleckého posudku, včetně doby případného prodloužení přídělu v případě přídělu rádiových kmitočtů uděleného v harmonizovaném rádiovém spektru využívaném pro bezdrátové vysokorychlostní služby, a to nejpozději 12 měsíců před koncem platnosti tohoto přídělu; po veřejné konzultaci, která zahrne výsledky přezkumu a znalcem zpracované ocenění přídělu rádiových kmitočtů, ČTÚ vyzve dotčeného držitele přídělu k podání žádosti o udělení nového přídělu podle závěrů přezkumu; o žádosti ČTÚ rozhodne bez výběrového řízení. V případě, že na základě výsledků přezkumu bude mít ČTÚ za to, že je možné prodloužit dobu platnosti přídělu rádiových kmitočtů uděleného v harmonizovaném rádiovém spektru využívaném pro bezdrátové vysokorychlostní služby, zajistí ocenění dotčeného přídělu rádiových kmitočtů na základě znaleckého posudku a po **veřejné konzultaci**, která nesmí být kratší než 3 měsíce a která zahrne výsledky přezkumu a ocenění přídělu rádiových kmitočtů, ČTÚ rozhodne o prodloužení doby platnosti přídělu podle závěrů přezkumu.

Držitel oprávnění k využívání rádiových kmitočtů a držitel oprávnění pro experimentální účely jsou podle ustanovení § 24 odst. 1 ZEK povinni **platit** za využívání rádiových kmitočtů **roční poplatky**. Výši ročního poplatku podle ustanovení § 24 odst. 2 ZEK stanoví nařízení vlády č. 154/2005 Sb., o stanovení výše a způsobu výpočtu poplatků za využívání rádiových kmitočtů a čísel, ve znění pozdějších předpisů podle druhu radiokomunikační služby – za každou z nich se vybírá poplatek v odlišné výši. Povinnost platit poplatky se podle ustanovení § 24 odst. 3 ZEK **nevztahuje** na držitele oprávnění k využívání rádiových kmitočtů při **využívání rádiových kmitočtů pro amatérskou radiokomunikační službu** a **pro leteckou pohyblivou a pro námořní pohyblivou službu** při **sportovní a rekreační** činnosti a dále také pokud jsou rádiové kmitočty využívány Ministerstvem obrany **pro vojenské účely** nebo pokud jsou rádiové kmitočty využívány zahraniční osobou **na principu vzájemnosti** podle mezinárodní smlouvy.

ČTÚ v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 ZEK udělí **krátkodobé oprávnění** k využívání rádiových kmitočtů na základě žádosti na dobu nezbytně nutnou, nejvýše však na dobu nepřesahující 15 dnů. Krátkodobé oprávnění je určeno **pro jednorázové účely**, které nelze v dostatečném předstihu předvídat, zejména k zajištění rádiové komunikace ochranného doprovodu významných osob, televizních a rozhlasových přenosů z nenadálých

událostí a územně omezené rádiové komunikace při pořádání sportovních a kulturně-společenských akcí. Lze jej udělit, jsou-li požadované rádiové kmitočty k dispozici a nedojde-li jejich využíváním ke škodlivé interferenci. Dobu platnosti krátkodobého oprávnění k využívání rádiových kmitočtů nelze prodloužit. Žádost musí podle ustanovení § 25 odst. 2 ZEK obsahovat identifikační údaje žadatele, údaje o rádiových kmitočtech, požadovanou dobu využívání rádiových kmitočtů. Žádost musí být podle ustanovení § 25 odst. 3 ZEK doručena ČTÚ nejdříve 15 dnů, nejméně však 3 pracovní dny před požadovaným termínem zahájení využívání rádiových kmitočtů. Žadatel je podle ustanovení § 25 odst. 5 ZEK povinen uhradit a při podání žádosti doložit uhrazení **jednorázového poplatku** za využívání rádiových kmitočtů ve výši 3000 Kč bez ohledu na počet rádiových kmitočtů nebo druh radiokomunikační služby.

Odborná způsobilost k využívání rádiových kmitočtů se podle ustanovení § 26 odst. 1 ZEK vyžaduje pro obsluhu radiotelefonních, radiotelegrafních nebo jiných vysílacích rádiových zařízení umístěných na palubách letadel a lodí zapsaných v leteckém, plavebním nebo námořním rejstříku České republiky, radiotelefonních a radiotelegrafních pozemních vysílacích rádiových zařízení letecké pohyblivé služby a námořní pohyblivé služby a radiotelefonní služby na vodních cestách, radiotelefonních a radiotelegrafních pozemních vysílacích rádiových zařízení provozovaných v pásmu krátkých vln a vysílacích rádiových zařízení pro amatérskou radiokomunikační službu. **Obsluhu uvedených vysílacích rádiových zařízení** mohou v souladu s ustanovením § 26 odst. 2 ZEK vykonávat osoby, které mají platný průkaz odborné způsobilosti k obsluze těchto zařízení. Držitel oprávnění k využívání rádiových kmitočtů je povinen zajistit, aby obsluhu vysílacích rádiových zařízení prováděla pouze osoba, která má platný průkaz odborné způsobilosti. ČTÚ **na žádost ověřuje zkouškou způsobilost** k obsluze vysílacích rádiových zařízení a vydává průkazy odborné způsobilosti. Žadatel se podle ustanovení § 26 odst. 3 ZEK přihlašuje ke zkoušce písemně u ČTÚ. ČTÚ žadateli stanoví datum vykonání zkoušky tak, aby se konala nejpozději do 3 měsíců od doručení přihlášky. **Zadání otázek a odpovědí** ke zkoušce odborné způsobilosti podle ustanovení § 26 odst. 2 ZEK zveřejňuje ČTÚ způsobem umožňujícím dálkový přístup v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Žadateli, který prokázal odbornou způsobilost k vykonávání obsluhy vysílacích rádiových zařízení zkouškou nebo pokud jeho zvláštní způsobilost byla ČTÚ uznána podle zvláštního právního předpisu, vydá ČTÚ v souladu s ustanovením § 26 odst. 5 ZEK **průkaz odborné způsobilosti**. Náležitosti přihlášky ke zkoušce, způsob provádění zkoušek, druhy průkazů odborné způsobilosti a dobu jejich platnosti stanoví prováděcí právní předpis.

Registrací družicové sítě nebo soustavy se podle ustanovení § 26a odst. 1 ZEK rozumí postup při provádění předběžné ohlášky, kmitočtové koordinace nebo notifikace anebo zápisu družicové sítě nebo soustavy do Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR), který spravuje ITU. Registraci družicové sítě nebo soustavy, jakož i jejích jednotlivých částí, zahajuje ČTÚ podle ustanovení § 26a odst. 2 ZEK na základě žádosti uchazeče o registraci. ČTÚ v procesu registrace družicové sítě nebo soustavy provádí veškeré úkony související s touto registrací družicové sítě nebo soustavy v souladu se závazky vyplývajícími z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, nebo z členství České republiky v mezinárodních organizacích. **Uchazeč o registraci** je podle ustanovení § 26a odst. 3 ZEK v průběhu celého procesu registrace družicové sítě nebo soustavy povinen ve vztahu k předmětu jeho žádosti sledovat případné vzájemné kolize či provozní neslučitelnosti s ostatními družicovými sítěmi nebo soustavami. V případě zjištění možnosti vzniku takové kolize či neslučitelnosti je uchazeč o registraci povinen o tom bezodkladně informovat ČTÚ. Uchazeč o registraci je povinen ČTÚ bezodkladně informovat i o jakékoliv změně vztahující se k procesu registrace družicové sítě nebo soustavy a postupu kmitočtové koordinace, pokud je vedena. Uchazeč o registraci je povinen poskytnout ČTÚ veškerou součinnost potřebnou pro vyřízení žádosti a postupovat v souladu

s výzvami ČTÚ. Nebude-li z důvodů na straně uchazeče o registraci některá část procesu registrace družicové sítě nebo soustavy dokončena ve lhůtách vyplývajících z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, nebo ze závazků České republiky z členství v mezinárodních organizacích, zápis do Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR) se v souladu s ustanovením § 26a odst. 4 ZEK neprovede a ČTÚ uchazeče o registraci o této skutečnosti vyrozumí. O úspěšném dokončení jednotlivých částí procesu registrace družicové sítě nebo soustavy, včetně provedení zápisu družicové sítě nebo soustavy do Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR), ČTÚ vydá podle ustanovení § 26a odst. 5 ZEK uchazeči o registraci osvědčení.

Uchazeč o registraci je podle ustanovení § 26b odst. 1 ZEK povinen nahradit ČTÚ veškeré vynaložené náklady, které jsou s jednotlivými částmi procesu registrace družicové sítě nebo soustavy spojeny a jsou ČTÚ účtovány na základě závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, nebo z členství České republiky v mezinárodních organizacích. Tyto náklady je uchazeč o registraci povinen uhradit ČTÚ i v případě, že některá z částí procesu registrace družicové sítě nebo soustavy nebude úspěšně dokončena a současně vznikla České republice povinnost k úhradě těchto nákladů. V případě, že uchazeč o registraci neuhradí náklady řádně a včas, ČTÚ zastaví proces registrace družicové sítě nebo soustavy. K zajištění povinnosti nahradit náklady je uchazeč o registraci v souladu s ustanovením § 26b odst. 4 ZEK povinen složit **peněžitou záruku**, jejíž výši určí ČTÚ v závislosti na předběžném odhadu nákladů. Peněžitou záruku je uchazeč o registraci povinen složit nejpozději do 14 dnů ode dne doručení sdělení ČTÚ o její výši, jinak ČTÚ neprovede uchazečem o registraci požadovaný úkon. V případě, že uchazečem o registraci složená peněžitá záruka nebude postačovat k náhradě předmětných nákladů, je uchazeč o registraci povinen zbývající část nákladů složit nejpozději do 14 dnů ode dne doručení sdělení ČTÚ o její výši.

Mají-li být práva k využívání rádiových kmitočtů pro družicovou síť nebo soustavu využívána na základě přídělu rádiových kmitočtů, uděluje se tento příděl v souladu s ustanovením § 26c odst. 1 ZEK bez výběrového řízení držiteli osvědčení o zápisu družicové sítě nebo soustavy do Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR). Dobu platnosti přídělu rádiových kmitočtů pro družicové sítě nebo soustavy nebo oprávnění k využívání rádiových kmitočtů pro družicové sítě nebo soustavy ČTÚ podle ustanovení § 26b odst. 2 ZEK stanoví v souladu s dobou platnosti zápisu příslušné družicové sítě nebo soustavy v Základním mezinárodním rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR), nejdéle však na dobu 15 let. Příděl rádiových kmitočtů pro družicové sítě nebo soustavy a oprávnění k využívání rádiových kmitočtů pro družicové sítě nebo soustavy pozbývá podle ustanovení § 26b odst. 3 ZEK platnosti ke dni výmazu příslušného zápisu družicové sítě nebo soustavy ze Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR). **Držitel osvědčení o zápisu družicové sítě nebo soustavy do Základního mezinárodního rejstříku rádiových kmitočtů (MIFR)** je podle ustanovení § 26b odst. 5 ZEK povinen sledovat po celou dobu platnosti zápisu u jeho registrované družicové sítě nebo soustavy případné vzájemné kolize či provozní neslučitelnosti s ostatními družicovými sítěmi nebo soustavami. V případě zjištění možnosti vzniku takové kolize či neslučitelnosti, je držitel osvědčení povinen bezodkladně informovat ČTÚ. Vznik kolize či neslučitelnosti může být důvodem ke změně nebo odnětí uděleného přídělu rádiových kmitočtů nebo vydaného oprávnění k využívání rádiových kmitočtů.

K úhradě efektivně a účelně vynaložených nákladů vzniklých držitelům oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, nebo Ministerstvu obrany při využívání rádiových kmitočtů pro vojenské účely, v důsledku změn ve využívání rádiového spektra ČTÚ zřídil v souladu s ustanovením § 27 odst. 1 ZEK **radiokomunikační účet**, který spravuje. Prostředky radiokomunikačního účtu lze použít také k úhradě nákladů vzniklých držitelům

oprávnění k využívání rádiových kmitočtů nebo Ministerstvu obrany při využívání rádiových kmitočtů pro vojenské účely v důsledku odstranění vzniklé technické nekompatibility, která není důsledkem nedodržení podmínek stanovených v oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, ve všeobecném oprávnění nebo v plánu využití rádiového spektra.

Prostředky radiokomunikačního účtu lze podle ustanovení § 27 odst. 2 ZEK použít také k úhradě výdajů ČTÚ v souvislosti s plněním jeho povinností spojených se zajišťováním správy rádiového spektra, a to na uhrazení nákladů vynaložených na **odbornou pomoc** při zajištění výběrového řízení, **nákup, úpravy, opravy**, pravidelnou **údržbu** a další **rozvoj** programových nástrojů a výpočetní techniky nezbytné pro výkon správy rádiového spektra, a dále rovněž na vypracování analýz, posudků a odborných posouzení nebo studií v oblasti správy rádiového spektra a využívání rádiových kmitočtů. Prostředky radiokomunikačního účtu použité k úhradě výdajů ČTÚ nesmí v souladu s ustanovením § 27 odst. 3 ZEK v kalendářním roce přesáhnout výši 25 % zůstatku na radiokomunikačním účtu za předchozí kalendářní rok. Náhrady vyplácené z radiokomunikačního účtu držitelům oprávnění posuzuje ČTÚ na základě detailní dokumentace předložené žadatelem. Vláda podle ustanovení § 27 odst. 8 ZEK stanovuje nařízením způsob a výši **tvorby prostředků radiokomunikačního účtu** z části poplatků za právo využívat kmitočty a způsob jejich čerpání.

Odborná literatura:

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 194/2017 Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronického komunikace

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/612 ze dne 6. dubna 2022 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii, v aktuálním znění

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1971 ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC), o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení nařízení (ES) č. 1211/2009